

Szerkesztőség:

Fő-utca a Ollopfő-ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.Barmintelen levelek csak ismert kezek-
ből fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereske-
delmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár.
a „nagy-kanizsai malatagyár és sertézfőde r. t.” hivatalos közlönye.Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítottak

Nyilttár postáéra 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre
vonatkozó Fischel Fülöp könyv-
kereskedésbe intézendők.

Politikai szemle.

(=) Nagyon sovány a termés nyáron a politikai talajon. Mire a nyári meleg idő elérkezik, belefárad mindenki a politikába, s a szemleirónak alig jut valami a toll alá. De mit törődnek ezzel a szerkesztőségek urai; megelégszenek ugyan a kacsákkal is, melyeket azután újra meg újra cáfolnak és helyreigazítanak. Még ez a kedvező körülmény is elesik a vidéki szerkesztőségekben, mert míg helyreigazítunk valamit, addig már a türelmes olvasóközönség el is felejtette, miről volt szó.

S ha ott Ázsia keletén a kínaiak és japánok Korea miatt harcot nem viselnének, vagy olykor-olykor Stambulov nem adna egy kis anyagot, vagy pedig az érdekes Szerbia nem foglalkoztatná élénkben az európai diplomáciát, akkor csak ugyan akár beleszáradhatna a tinta a tintatartóba és a toll elrozsdásodhatnék. Szerencsére nagy a világ, s az emberek szeretnek pörlekedni, s így van mindig legalább valami. Idehaza éppen csendes minden, míg a Sándor-utcai ház kapui meg nem nyílnak, hogy képviselőink azon bevonuljanak s csináljanak törvényt. Ez majd csak a jövő hó vége felé fog megtörténni. A nagy csendet csak a »Magyar Állam« verte fel

az ő ismeretes szeretetreméltóságával, — melylyel Magyarország bibornok hercegprímását örvendeztette meg újabbán, s melyből a nemzet tanulhat, okulhat.

A japán kínai háboru kitörésekor a japánok felé fordult a szerencse, most már azonban úgy látszik Kína kerekedik felül. Mert a mint egy Shanghaiből kelteztet távirat jelenti, a kínai csapatok, 5000 ember, augusztus 13-án Pingjangnál találkoztak a japán csapatokkal és elűzték őket. A következő napon a kínaiak, 4000 emberrel megszaprodva, megtámadták Changho mellett a japán vonalat, mire a japánok visszavonultak.

Augusztus 16-án elkeseredett harc volt, mely alkalommal a japánok 4000 embert és sok podgyászt veszítettek. — A kínaiak előnyomultak Huang-Chondba, midőn azonban a Tahng-folyóhoz közel jöttek, az ott horgonyzó 13 japánhajó tüzelni rojok. Az apály beálltával a kínai tüzérség megtámadta a japán hajókat és hármat közülök jelentékenyen megrongált. Végül a japán hadsereg, melyet a kínai lovasság visszazorított; dél felé visszavonult. Nem értéktelen dolog, kinek az előnyére fog kiütni ez a dolog, s hogy kinek a fennhatósága alatt lesz Korea, ez úgy látszik csak Oroszországot érdekel közlebebről.

A volt bolgár miniszterelnök, Stambulov, elmondhatja a magyar költővel, hogy »tündérszerencsénk kénye hány, vet, játszva emel s mosolyogva ver le.« Kevés államférfiu vesztette el oly hamar népszerűségét, mint a kis bolgár államnak teljhatalmu miniszterelnöke, akit kormányzása utolsó idejében gyűlöltek és félttek. A sors kénye csakugyan alaposan leverte őt s Bulgáriában teljesen úgy bántak vele, mintha éppen semmi érdeme sem lett volna, a kis államnak és Ferdinánd fejedelem posztójának megszilárdításában, de beleuntak diktátorságába s a hatalom, mely oly sok ideig volt kezében, elszakodott a tette, s kétségtelen, hogy ez volt egyszersmind oka bukásának, melynek a bulgár nép örül s s sokkal hamarabb barátkozott meg az új viszonyokkal, mint azt hitték volna. Most már Stoilov-ot ünneplik s fogadják lelkesedéssel. Az új miniszterelnök ugyanis körutat tesz az országban, augusztus 29-én Sumlába érkezett, hol az egyházközségek, testületek és hatóságok küldöttségeit és egyéb hivatalnokokat fogadta. A banketten ismételtén kifejtette, programját. Hiszen nagyon természetes, hogy a miniszterelnök viharos ovatiókban részegült, őt a banketten jelenvoltak vállakra is emelték. Sumlából azután Razgrádba utazott.

A „ZALA“ tárcája.

A paedagogia a társadalom tükrében.

Írta: Hoffmann Mór.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

[I ső tolytatás.]

Nem a pusztá véletlen az, hogy egy állampolitikai elv, az egységes magyar nemzet eszméje, vezette vezérferfiainkat erre, mikor a nemzetiség lakta vidékeken éppen ez eszme érdekében az iskolát vonta az ezt előmozdító tényezők körébe. Báró Eötvös Józsefnek nagy koncepciója alkotása, az 1868. 38. tc. vajjon nem ennek a körülménynek köszönhető-e, mikor az iskolát közelebb akarván hozni az élthez, benne alkalmat nyújtott arra, hogy a társadalom minden rétege vegyen részt az iskola kialakulásában, s midőn ez által az iskola nagy feladataira felhívta az egész nemzet érdeklődését, a nevelés munkájába akarta belevonni az egész nagy társadalom összességét, hogy ez által annál biztosabban érhesse el céljait. De vajjon lehet-e őt, a halhatatlan emlékü bonfut azért okolni, hogy szándékát vagy félreértették, vagy nem is értették meg; hogy a mondhatni majdnem egyszerű adminisztratív kérdést nemzeti ségi, felekezeti és pártpolitikai tendenciák játszólabdájjá tették? Eötvös eszméje is minden nagy eszmének sorára jutott, a mely az szokott lenni, hogy a gyakorlati életben való keresztülvitele alkalmával mutatkozik az emberi működés-

től elmaradhatatlan gyarlóság, mely a legszen-
tebb törekvés elé gátat vet, annak érvényesülését
megakadályozza, sőt igen sokszor az aljában
nagy és szép eszmet valójából kiforgatja és diaz-
kreditálja.

Mi természetesebb mint az, hogy az 1868. 38. tc.
nek egyik legüdvösebb rendelkezése egy negyedszá-
zad munkája után sem érvényesíthető ügy, amint
azt az eszme hirdetője magának képzelte. — Mert
emberi természet az, hogy az emberek, ott ahol
az együttműködésre hivatnak, ritkábban keresik
azokat a pontokat, amelyekben egyesülhetének,
mint azokat, a melyek őket elválasztják. S nem
találhatjuk-e egészen sajátágosnak azt a tényt,
hogy most, mikor az említett t. c. revisiójáról
komolyan szólnak, inkább a dolgok formájára
vonatkozó pontokra akad meg szemük, itt akar-
nak javítani, s nem veszik észre azt a szellemet,
mely az egészet átengeli a mely szellem felsza-
badítását várja, hogy az egész nemzettestet jóté-
konyan ábassza.

A pedantéria okoskodhatik azon, hogy üdvö-
sebb lesz-e egy óra helyett két órát tornászni,
a törvény betűje szerint a papírosan, vagy hogy
az egyik vagy másik tantárgyra mennyi időt kell
szentelni, stb. de nem vesszük-e észre, hogy ef-
féle és hasonló formális változások egy cseppel
sem viszik előbbre az iskolát az élet felé, egy
cseppel sem közelítik meg azt a képet, melyet
maganak minden gondolkodó ember az iskola és
élet közötti viszonyról fest. Pedig csak akkor le-
hetne igazán üdvös befolyásról szó, ha az iskola
őni tanítaná az embereket, s ha az élet művé-

szete viszont visszadná a kölcsönt az iskolának.

És nem az 1868. 38 tc. hirdeti alkotója-
nak dicőségét; látván társadalmuk hátrama-
radottságát s szívén hordván a köznevelés két
olyan intézményt akart meghonosítani a 38. tc.
kel egyetemben, melyekkel a nép művelődését nem-
csak alról fölfelé, hanem felülről lefelé is eszkö-
zölte volna, — felvetette a népevelési egyletek
eszméjét s a felnöttek oktatását a falusi olvasó-
körökkel és könyvtárakkal kapcsolatban.

Igen szépen szervezte és tervezte a miniszter
a népevelési egyleteket, de társadalmunk közö-
nyén megtörtött a buzgó akarat; sokan azt mon-
ták azért, mert ezen eszme még a külföldi ál-
lamok sem mind érettek, annál kevésbé a ma-
gyar társadalom.

Még sajnósebb azonban, hogy dugába dőlt a
másik eszme is: a felnöttek oktatása, amely he-
lyes irányban kezdeményezte, ki sem számítható
hasznót hozott volna a közműveltségnek. De hát
vagy rosszul kezdték, úgy hogy nem mehettek
vele semmire, vagy azoknak a közönye ásta meg
kora sirját, kiknek közreműködésétől függött
annak megkedveltetése. Pedig azt hiszem, hogy
nemcsak a közműveltség szempontjából látnók
most már nagy hasznát, hanem közérkölciségi
szempontból is.

Mily tanulság rejlik abban az alföldi munká-
mozgalomban is, mikor látjuk, hogy a metélyt
hintó olvasmányok mennyire megtévesztik a kü-
lönben józan munkás népet.

A paedagogia felállítja teoriáit, Tudósok, ethi-
kusok, bölcsészek, paedagogusok, és theologusok

A szomszéd Szerbia is nagyon érdekes kis ország, s nem egy vaskos kacsá repült már a nyár folytán onnan keresztül-kasul Európán. Ilyen érdekes hír volt az is, hogy a király 18 éves születésnapjára — Milán veszi át ismét az uralmat, mert a fiatal király bélefáradt már. No de csak kacsá volt, jellemző azonban, — hogy komolyan tárgyalták s voltak, akik el is hitték. Most egyelőre ott is csendes minden, míg valamely miniszterválság ismét nem szolgáltat anyagot a sajtónak, hogy az érdekes szomszéd állammal foglalkozék.

Szövetkező városok.

Sopron, augusztus 28.

Tavaly nyáron hozták hírét a lapok, hogy a hazai nagyobb vidéki városok közt üdvös mozgalom indult meg egy érdekszövetség létesítése tárgyában. Mindenesetre örömmel üdvözöltük volna a magyar vidéki élet e nemes öntudatra való ébredését s öhajítottuk volna, hogy e hazánk minden ambiciós városa magáévá tegye az ügyet és kezét fogjon a magyar vidéki városok fejlődésének, emelkedésének előmozdítására.

Azonban, ugylátszik, az egész mozgalom elült, nem volt egyéb hirtelen fellobbanó szalmalángul.

Mert azóta egy teljes év forgott le s egy árva szó nem hangzott a megpendített eszme mellett. Pedig nagy kár volna elejteni a dolgot; a vidéki városok szövetségétől sok mindent remélhetett volna a magyar vidéki élet egy társadalmi, mint közgazdasági tekintetben. Mind e mai napig a vidéki városok a hegyell, hogy egymásnak segítségét nyújtottak volna s egyesült erővel szolgálták volna közös célt — megannyi vetélytársként állnak egymással szemben. S ha a verseny még nemes volna! De egymás érdemeinek és érdekeinek tülcsejtése, sápadózó irigység, nem ritkán engesztelhetetlen gyűlölködés folyik a magyar vidék géopontjai között; és vajjon ki állíthatná, hogy az ilyen viszony áldásos lehetne valamelyikre nézve is?

Nem akarjuk a kényes kérdést firtatni: kik s miélete intéző körök hivatottak el vizsaly a magyát a vidéki városok között, miáltal és mily módon uszították egymásra a fejlődő városokat, rutul

visszaélvén azoknak ambíciójával és természetes lokálpatriotizmusával. E helyett fordítsuk inkább szemünket az immár nélkülözhetlen szövetkezés felé s itéljük meg, a mennyire előre megíthetjük, miéle eredményeket várhatnánk az eszme megvalósításától.

Minden szövetkezésnek első előnye az erő, mely az egyesített tehetőségek és munkálkodás természetes következménye. Már most akár anyagi, a kárpótló, társadalmi, szellemi s kulturális téren nyilvánul is ez az erősség — egyre megy; fő az, hogy meglegyen. Mert eddig nem létezik. Mert gyengébb és szegényebb társadalmat, mint a magyar vidék. — Keresve sem lehetett volna találni.

Nem mintha e g y e s tagjai volnának gyengék szegények. Hisz az ország vagonos részét, legfőbb erejét épp a vidék szolgáltatja, nemkülönben sok energia, önálló felfogás és tehetség került ki a vidéki társadalomból. Am valami átkos szükkeblésük, mely egyes osztályokat s végül egész városokat állít egymással szembe, képtelenebbnél képtelenebb választalatokat vonva közéjük, — elveszi a magyar vidék erejét s az alapjában vére egészséges és fejlődésre képes testet elzabaszítja, meggyengíti. Ilyen klikkszellem fejlődött ki városaink között is, egyes vidékek városai különbeknek, előbbvalóknak hitték magukat a többieknél, sőt egyes városok fölülte vélnék állni a vidéki életnek s lenézék a többi vidéki városokat. Az egyes klikkek szükkeblése és türelmetlensége annyira kifejlődött már, hogy határozottan vannak városok, melyek szinte „kinezik“ az idegenből jövő új polgárt s ennek a homonovus minden küzdelmével számot kell vetnie szemben a város patriciusaival. És hány város áll manapság is hagyományos ellenségeskedésben más várossal, irigyelvén s ha lehet rosván annak szerencsáját, fejlődését.

A vidéki városok szövetkezésével mindeme bajok megszüntének. Ha nem is egyszerre, de lassankint, idők folyamán. A javakon békeséggel, jó szízzel osztogatnának meg, a munkát és hivatást szakszerien íthetnék oda egymás között az arra valóknak; összetartással, szeretettel egy erős vidéket teremthetnék, mely anyagi és szellemi erőit nemcsak összemérvén, de össze is tévé, ellenállhatna minden káros, romboló áramlatnak s nem lenne, mint eddig, játékszere minden szellőnek, kivülte eső haszonlesésnek. A magyar vidék egyesüléséből az egész ma-

gyar társadalom megtisztulása, megnevesztése volna várható, kicsinyes felfogásaink elejtése, szélesebb látókör, az erőnek nagyobb tudata és önálló foga hathatósabb munkálkodás, hogy úgy mondjuk, egy magyar vidéki közélet lehetne az üdvös eredmény. S így végre feltámadna az a rég alvó magyar közvélemény, mely sok ideig csak frázis volt s mely önálló de szoros szolidaritásban álló egészséges társadalomnak lehet csak tulajdona.

S hol van még a sok politikai és kulturális előny, mely a szövetkezésből, tömörülésből támadna. A köztörvényhatóságok összeített ereje megannyi bástyája és védőfalja lehetne a sokszor veszélyeztetett municipális jogoknak; a gyakorérintkezés társadalmi, kereskedelmi, ipari tevétekekben pedig határozott fejlődésnek bontanák ki merész röptü szárnyait s hasulová tehetnék a magyar vidéket a külföld vidékeihez, hol nem alárendelt szerep és alantas niveau jut a provinciális városoknak — hanem egy forma rész a nemzet kulturális, politikai és társadalmi emelkedéséből.

A vidéki városok szövetkezésének eszméjét kár volna, bün volna elaltatni. A tavaly oly lelkesen felkapott gondolatot nem volna szabad a lapoknak sem nyári témává degradálni, de sürgetni kellene a megvalósítást komoly akcióval szütlelelenül, hogy a második ezredévet már egy szervezett, öntudatosan munkálkodó erős vidék köszönthesse.

Vojtkó Pál.

H I R E K.

— Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kristály Balázs alsó-lendvai polgáriskolai tanárt Szepsi-Szt.-Györgyre helyezte át, helyébe Urhegyi János polgáriskolai tanárt nevezte ki.

— Igazságügyi kinevezés. Szegő Hugó dr. nagykanizsai kir. törvényszéki joggyakornokot az igazságügyminiszter a nagykanizsai törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— Festeticsné temetése. Özv. Festeticsné szül. Erdődy Eugénia grófnő, Festetics Tassillo gróf ur édesanyját aug. 24-én nagyszámu közönség részvétele mellett helyezték örök nyugalomra, bold. férje mellé a molnárii sírkertben. A temetésen jelenvoltak a családtagok közül: Festetics Tassillo, Pál és Jenő, Kinsky Zdenko és Feri grófok, továbbá Thurn Taxis hg., Erdődy Ferencz és Sándor, Széchenyi Jenő, Batthyány Iván és Sigray grófok, Svastics Benó Zalavármegye főispánja, dr. Dunst Ferencz keszthelyi apát, piébános, Pap Sándor

megállapították a nevelés-oktatás feladatait. Szép teóriák ezek, habár nemcsak az eljárás eszközei, hanem a nevelés végcélja tekintetében is ezek a teóriák gyakran merelv ellentétben állottak egymással. Eltekintve a görögök és rómaiaktól, kiknek Lykurgos, Pythagoras, Solon, Sokrates, Platon, Aristoteles, Cicero, Quintilian, Plutarchos az egész nevelést áttelelő elméleteket adtak, akik közül már Quintilianus a jellemképzésre való dispositió kutatását hangsúlyozza, csak az újabb korból akarok néhány lényegeset felemlíteni. A Wolf féle bölcsészet a nevelés végcélját a boldogság elérésébe helyezte; a mult századbeli philanthropok (Basewood és követői) az embernek a világban való használhatóságát tartották a nevelés legmagasabb céljának; Rousseau eszménye a természet embere volt; Kant és más paedagogusok az erkölcsösösgét; theo igazoló paedagogusok: a valóságoságot, az Istenhez való hasonlóságot; a humanisták a humanizmust, a legújabb, az abszolút bölcsészet, az emberi szellem teljes szabadságát; gyakorlati paedagogusok úgy fejezik ki a nevelés célját, hogy a gyermek jó emberré, polgárrá és keresztényné váljék.

Ezek a nevelési-elméletek kettő kivételével az embert a társadalomtól elont lénynek tartják, mintha az embert csakugyan nem ezer gyökérszál fűzné a körülte levő világhoz, s a társadalomra való tekintet nélkül képes volna az ember erkölcsi kötelemeinek megfelelni.

Nagyon természetes ez, mert a spekulatív paedagogia fogalmait a tiszta énből construálja, tekintet nélkül a tapasztalatra. A philanthropok és

a tapaszt. paedagogia emberei már az empirismus alapjau állanak, mert a tapasztalatban lelik elméleteik forrását.

A jelenkori nevelési eljárás, ha ezt a szót annak tágabb értelmében vesszük, a rationalis, a mennyiben ennek a rendés-ernek úgy a gondolkodás, mint a tapasztalás képezi alapját. Maga a durva empirismus, mely pusztán a gyakorlatban előtűnő jelenségekre fordítja figyelmét, még most is kísért itt és ott, de nem lehet az jó és nem is biztos, mert egy és ugyanazon tapasztalati jelenségnek nem okvetleb analog forrásból kell származnia, a minthogy tény, hogy az iskolában tapasztalható hanyagságoknak az egyik növedéknél más lehet az oka, mint a másiknál. — azért a gyakorlatban előforduló jelenségeket, a nevelésben előforduló tapasztalatokat, az a rationalis paedagogia az ethika, psychologia, theologia és politikai tudományra való visszavezetése által belső egységbe hozni iparkodik. Így származik azután a lélektani, ethikai, politikai és theologiai empirismus, melyeknek magasabb célból való egybeolvadása teremtené meg az eljárás, mely szerint az egyén, erkölcsileg tökéletes társas lényvé volna alakítható.

Már Aristoteles (384 ben Kr. e) észrevette a nevelés kétoldalu voltát, mely egyrészt az erkölcsiégre, másrészt az intellectualitásra vonatkozott; amaz a szoktatás, ezt az oktatás által véli elérhetőnek.

De a paedagogia nemcsak a teóriát állítja fel, hanem részleptei egyszerűs mind az eljárás

módját és kijelöli az eszközöket is, melyekkel a cél biztosan elérhető.

Am nézzünk körül, minő képét adja vissza a társadalom ennek a részleteiben is kidolgozott teóriának. Látnuk e nyomait a nép gazdasági életében a nevelés tanításnak ennek ethikai, eszthetikai, hygiénikus oldalára vonatkozólag? Gondosanban rendezett az egyszerű pór ember udvara? tisztább a háza tája? több levegő, több világosság járja be azobait? Nagyobb az elővigyázat a nép körében ragályos betegségeknel? kevesebb a babona? nem ad semmit a hamis jelzavakra? Nemesebb az életösztöne? Nagyobb a takarékoskossága? Övakodik eleget az alkoholismus veszedelmétől? Jobban tiszteli a törvényt? Ismeri-e alkotmányos jogait és kötelességeit? Nagyobb benne a munka iránti szeretet? Kevesebb benne a pórkedési hajlam? Jobban vigyáz a gyermekeire?

Mi lehet az oka annak, hogy akkor, a midőn törvény szabályozza a nevelés-tanítás munkáját nemcsak általánosságban, hanem részleteiben is, hogy miért válik annyira darabosá ez a lelkiismeretes nevelési és tanítási munka?

Honnan van az, hogy e munkának csak sporadikus nyomait látnuk az életben, s így is csak úgy, hogy egyes részeiben a törvény szigorú támogatólág lép fel mellette? Nem vagyunk-e kénytelenek ezannak tulajdonítani, hogy a tanítás nem szűnt még meg pusztá mechanizmus lenni, s mivel ez nem mozdítja elő a gondolkodni tudást, az iskolából ennél fogva igen kevés szivárog át az életbe?

dor urod. jóságkorm. elnök, Széll Kálmán és Förster Ottó országgyűlési képviselők és a vidék intelligenciája és közönsége rendkívül nagy számban. A virágok egész halma borította a bold. grófnő koporsóját. Remek koszorukat küldtek a boldogultnak gyermekei: Tassilló, Pál és Jenő, valamint unokái is; továbbá Montenuovo Alfréd hg. és neje, Sabran-Pastorés hg., Dietrichstein-Mennsdorff hg.ó, Sigary gróf és grófnő, öz. gróf Festetics Dénesné, gróf Festetics Kálmán és neje, Esterházy Irma és Draskovich Marie grófnők, stb. stb.

— **Déli vasút.** Kisasszony ünnepe alkalmával folyó évi szeptember hó 7-én a déli vasút magyar vonalának állomásairól Budapest, Bécs, Fiume, Triest és Velenice rendkívül mérsékelt áru menetérti jegyek lesznek kiadva, melyek 14 napig érvényesek és még azon kedvezményt nyújtják, hogy visszajövetelkor ezen jegyekkel az utazási kétszeri tetszés szerinti állomásokon felbe lehet szakítani. Ezen jegyek kiadásra és árára nézve külön hirdemények adtak ki, melyekben a vonatok, melyekhez ezen rendkívül mérsékelt áru jegyek érvényesek, indulási idejükkel vannak említve.

— **Vége a csendületnek.** Szeptember elejének beköszönésével vége lett városunkban is a kánikulai csendületnek. Nem a fürdőből hazatérők tetteik zajosabbá; mert azok inkább megszokták az édes csendes suttogást a tenyvesek időjei közben; hanem a csoportosan érkezett „téli golyók”, a diákok. Megérkeztek, visszajöttek a tapló szülői karokból, magukon hozva a felüli konyhá és csendes nyugalom csalhatatlan jeleit. Csak úgy duzzad egyik-másik az erőtel, elvességtől. Akik már ismerősökül érkeztek meg, feszítelenül járnak kelenk vagy kivancsián összedugott fejekkel állnak körül egy-egy jól értesült golyót, aki orakulumi fontosságai és kenetességével mondja el bizony forrásból nyert információit az új tanárokról.

— Hát X. tanárról nem hallottál valami?

— Kérde az egyik kíváncsi.

— Hogy ne hallottam volna! — mondja a beszélő erős önérettel.

— Hát az milyen?

— Barátom az patent ember. Nem kell nála magolni. Azt mondják, hogy arra nem sokat ad, hogy valaki elkezdte és az új leckéből hanem csak arra, hogy mit tud az ember általában a tárgyból? Az egyes leckék bevágása nem numerál nála.

— Mindig az egészről kérdez?

— Mindig, pajtas. És ugy mondják, hogy soha

Ez a köznépre vonatkozik. Talán nagyobb hatást észleltünk a közeprendű és magasabb osztályoknál, ha előre leszámítjuk, hogy minő életviszonyok között nő fel a gyermek.

Megtermi-e itt is a példa, az utmutatás azokat az eredményeket, melyeket méltán el lehet várni? A szív és kedély művelésére tart-e lépést az intellektuális kiképzéssel? Mennyit fejlődött a közeprendű társadalmi körökben az élet bölcsészete, az élet művésze? A rajz, az ének, a zene, mennyit hatottak a lélek finomodására, a nemesebb érzelmek művelésére? Verré váltak-e már miveltebb polgári körökben, klasszikusaink magasztos elvei?

Mindezekre a kérdésekre azzal kell felelnünk, hogy az iskola még nem találta meg módját annak, hogy az általa ápolat és istápolat idealizmusával elcsatlyozhassa a társadalom realismusát. Az az etikai alap, a melyen az iskolának már hivatásánál fogva is állania kell, más világlátást nyer a társadalmi életben, a hol az abszolút moral nagyon amlas valami, amint a társadalmi körök szellemi élvezetei és szórakozásai a vendéglőkben, színházokban és más egyebütt mutatják.

Ez onnan van, mert az a materialisztikus fel-fogás, mely a társadalmi osztályokat áthatja, — nem ismer különbséget azon munka között, mely önző nyereség vágyból, és a munka között, mely az eszményi siker érdekében önzetlen, feláldozó lelkesedéssel érvényesíti magát, pedig valóban nevelő, nemesítő és boldogító hatása csak ennek van, míg amaz nopróntó. S mivel a különbséget munkás-körökben. Mert a hol a munkás pusztá géppé vált, ott a munkának erkölcsi erkölcsi értéke nincs, s idővel sivarrá teszi a szívet, a kedélyt.

(Folytatás következik.)

egy se bukott meg még tárgyból. Per-ze, mert folyton kell ismételn. Repetitio est mater studiorum.

Igy beszélgetnek a nagyobb „golyók”.
Hanem aztán jönnek a kis unjok, a félénk golyófiókák, zavartan, bátoriatlanul nyújtogatva ki nyakukat a vodonátuj kabatból és a szokálalun keményre vasalt ingból. — Halvány arccal, szederjes ajkakkal haladnak a papak melletti a világ legnagyobb hatalmaságának (a direktornak) irodája fele. És boldogságtól sugárzó képpel lépnek onnan ki, ha egy egy biztató, barátságos szót vagy ciragotást kapnak.

Néhány napig tart az a vandorlás, zaj, a vakáció élmények hangos referálása; aztán a rekrutáció és rezervista-golyók beleszoknak a hatalmas fészekbe, amit derek (most már porladó) ósok emeltek az „ereynek és tudományának”.

— **Pót érettségi vizsgák.** A nagykanizsai közepkeresi iskola 5 növendéke augusztus 31-én póterreit-évi vizsgát tett. Ezen vizsgák megejtésére városunkba jöttek dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, mint a közoktatás, miniszter kiküldöttje és Kirchnopf Frigyes a soproni keresk. és iparkamara titkára, mint a kereskedelmi miniszter kiküldöttje. A pótvizsgátávok az iskolában mulasztottai teljesen pótolták és ebből szorgalmukert a miniszter kiküldött tek rézéről dicsőretet nyertek. — Kirchnopf kamarai titkár ítléle aatt több gyári iparvállalatot tekintett meg, dr. Ruzsicska pedig több hivatalos ügy elintézésén fáradozott.

— **Kerékpárosok szövetkezése.** Már több vidéki városban alakult kerékpáros szövetkezet, amik a kerékpáros sportjának óhajának mentül nagyobb lendületet adni. Nagy Kanizsán körülbelül 26 kerékpáros van, akik most színtén tömörülni, egyesületet akartani akarnak, hogy így együttes erővel a kiválóan egészséges, edző és méltán főkapott sport-nem kiálkozó előnyeit és kellemességeit minden irányban s mentül jobban élvezhessék. Az egyesület-alkatási gondolatot csak helyeselni lehet s hisszük, hogy kerékpárosaink kivétel nélkül tömörülni fognak a nagyon is pezsgő eünek ígérkező egyesület megalakítására.

— **Egyéves önkéntesek vizsgálata.** A közös hadügyminiszterium legközelebb változtatásokat fog tenni az egyéves önkéntesek vizsgálati rendjén. Ugyanis azok, akik nem tettek érettségi vizsgálatot, eddig csak olyan városokban tehettek egyéves önkéntesi vizsgálatot, ahol hadosztály-parancsnokság van; ezenül minde-nütt, ahol gymnázium van, letehetik az önkéntesi vizsgát. Újabb változás lesz az is, hogy ezenül a vizsgáló biztosokat a katonai és politikai hatóságok fogják designálni. Azokat a jelölteteket, akik egy tárgyból elbuknak, ezenül három hónap múlva javítóvizsgára bocsátják, akik több tárgyból buknek el, azok csak egy év múlva ismételhetik a vizsgát. Illetkes helyen azt állítják, hogy a magyar kormány már hozzá is járult ezekhez a változtatásokhoz.

— **A bécsi borászati kongresszus** sok tagja szeptember 6-án randul le Bécsből Budapestre, 7-én megkezdte a társaság a Budapest környékén levő szőlőterületet, s azznap délután lemennek Kecskemétre és Barackára. Szeptember 9-én Boglárba jönnék s onnan Nagy-Kanizsán át Prágerhofba, hogy a stájerországi szőlőket tekintsék meg. A magyar földművelésügyi miniszter az V. osztrak borászati kongresszus tagjaival szemben a legmesszebbmenő szívesységet tanúsítja, hasonlóképen Budapest szőlőfőváros közönsége, a mely barátságosan fogadja majd a derek borászokat.

— **A filloxera terjedése Zalamegyében.** Tuss Antal tapocai vinceriskolai igazgató, minisztertel megbizott filloxera-biztos és a vele volt vizsgáló bizottság legújabbán Zala-Egerszeg szőlőhegyén, a Hajtató fele szőlőtelepen konstalták a filloxera jelenlétét. Az érdekelte lakosság-készsége van arra, a most már bekövetkező pusztulás miatti felelőben.

— **Kisvárosi potentátok.** Ez a címre a „Fővárosi Lapok” aug. 24 iki száma vezércikk-jének, melyet *Abonyi Árpád* írt. A cikk találon jellemzi az 5—10 ezer lakost számláló vidéki városok felszeg társadalmi állapotait. Nagy-Kanizsa nem esik ugyan teljesen ebbe a kategóriába, de azért egyben másban minket is talál a szatúra. Lelölül közöljük belőle a következő részletet: „Tanár, közhivatalnok, iparos, kereskedő, földbirókos stb. e világ sűrű kincséért

sem simluna össze. Érintkeznek, de csak a rangban egyenlők. Ha nincs cimbeli vagy születésbeli hid, mely a különböző osztályba tartozandó-savot összeköszse, az érintkezés megmarad a maga szaraz, kimért, perchez köztől, s az alantabb rangra nézve jócskán megalázó korlátai között, melyeknek szigorú fenntartása minden kisvárosi potentátunk főfeladatai közül van. Ah! ezek a potentátok, — megérdemlik a figyelmet, mert majdnem megdöbbenik sajátos életnézeteikkel, társadalmi formáikkal és magaviseletöknek feltűnő furcsaságával a jambor nagyvárosit, a kinek efféle pontosan kicirkalmasott illedelmi és rangbeli különleges-égekről fogalma sincs. Megjelen-sz, kériek, a kávéházban. Törpe széles, deszkapadlós szoba, tele szivarvéggel. Füstös lámpák, petróleumra berendezve. Szivar-s pipagökök. Sok légy. A konyhaból bedől a barátságos étel-szaga s a piócér-berrr... Jobb,

ha ezt az emberi numerust meg se nézed. Az aszalok körül vendégek. Itt iparosok, amott kereskedők, tul hivatalnokok, egy-kétkatonatiszt, első-nyenyedett, cognac-paráktól gőzölő ur nagy nedves, bamba tekintettel, melyből a kérdőző háziatit jambor elégedettsége pislogat read. S ez a társaság szigorúan elkülönítve üldölg, ha kell, mozdulatlanul reggeltől-estig, a nélkül, hogy a szerezényen meghuzódó, munkás kereskedőnek csak egy pillanattig is észbe jutna az után az újságlap után ábitozni, amelyet veletlenül éppen a szolgabíró, ur (fő-dhaz ragadt szegény ember jónévjü, borissza férfi) olvas. Mind-járt elkukukolna magát: isten osudjára a reformatus templom tetejen nyikorgó pléh-kakas, ha ilyen attentum megérténnek. Nem kell trrtani tőle. Azok a bizonyos legöregebb emberek ne emlékeznek reá, hogy Varga István fűszeres-tens ur turbálni merészkedik vala nagyasagos Szeleneci Adám „de kis és nagy Szelenec” urat az ő nyugodalalmában. ha ő naryasgaa beleterpeszti jól taplalt alakját a kávéház valamelyik székebe, s egyik-másik tele nyomtatott új-ag-papírost megakinteni kegyeskedik.

— **Halálos baleset.** A balesetek dolgában városunk igen nagyvárosi színvonalon áll. Alig múltik el nap, hogy kisebb nagyobb baleset ne fordulna elő. Penteken délután a villanytelep volt egy halálos kimeneteli balesetnek színhelye. H e n c z Szilveszter páini illetőségű 24 éves gépalkotás a lendítő keréknel volt elfoglalva. A fékező ruddal kezében hatraditt és fejét egy gepesvariba annyira bele vágta, hogy erős agyvelő rázkódást és lejen egyeb súlyos sérülést szenvedett; a fékező rud pedig jobb karját zuzta össze. Eszméletlen állapotban a közkörhözba szállítatott, hol iszonyu kínok közt anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, néhány óra múlva meghalt.

— **A Zalavármegyei takarékpénztár** Zala-Egerszeg 1893. aug. 1-én nyitotta meg üzletét, és a t. év június hó 30-án zárt első csonka éves tizenegyhavi mérlege szerint 4652 frt tiszta nyeresményt ért el, melyből az ősszes jutalékok és közterhek levonása után a 150 drb és hat havi időközben teljesen befizetett 200 frtos részvényre máris 20 frt osztalékot fizet és a nyeresémből még 250 frt a jövő évi számla javára is átvitetik. Ezen sikeres eredmény egy új intézetre nézve mindenesetre dicsőretet érdemel.

— **A villamos világlátás.** Arról, hogy a villamos lámpák nagy része majd naponként botránysosan ég, egy része általában nem ég, arról most nem akarunk szólni. Felszólalásunk ez alkalommal csak azt óozza, hogy figyelmeztessük a hatóságot, illetve az ellenőrző bizottságot a lámpa üvegek tisztálanságára, mely nagy hátrányára van a világlátásnak. Vannak lámpák, melyek oly piszkosak, hogy a villamos fény méosvilágításnak látszik és ezen lámpákat látva, szinte kételkednünk kell abban, hogy a villamos korzakot éljük.

— **Reformok a távirtozás terén.** Maggiorino Ferraris, az olasz posta és táviró minisztere, nagy jelentőségű reformokat léptet életbe legközelebb a táviratozás terén. A reformok elsje a hírlapok számára küldött telegrammok díjazásának. 50 százalékos ármérséklés. Ezzel első sorban a hírszolgálat s így a közönség nyer, de nyer a kincstár is, mert a reform azt fogja eredményezni, hogy az összes hírlapok postai levelezés helyett a kizárólagos telegrams-szolgálatot hozzák be. A másik reform még közvetlenebbül érinti a nagy közönséget. A miniszter 50 centiméter (22 krajcár-ról) szóló távirati úrlapokat adatk, amelyeken nyolc

asót lehet telegrafálni. Ez különösen rövid értesítéssel fog szolgálatot tenni. Még érdekesebb a távirat-úrlapok reformja. Ezeket eddig ingyen osztották ki, s bárki, bármennyit vehetett belőlük. Természetesen sok visszaélés történt, s a közönség az úrlapokat nem használta mind a táviratírásai előkzra. Az ingyenes úrlapokat tehát most megszüntetik s a fent említett 50 centiméteres úrlapokat kivül egy líra arú (40 krajcz) úrlapokat fognak árulni, amelyekért 15 asót lehet telegrafálni. Ha a távirat több szót tartalmaz 15-nél a többiért rendes levélbélyegek felragasztásával törlesztik. Ez által egyrészt a kincstár sokat takarít meg, mert az eddigi ingyenes úrlapok papíros és nyomtatási jelentékeny összeget tett ki, másrészt a sürgönyök-nél alkalmazott ellenőrző személyzet redukálható, mert az új úrlapok beosztása által az ellenőrzés hasonlíthatatlanul könnyebb s gyorsabb lesz. A közönség kényelmét előmozdítja az is, hogy mindenek úrlapok vásárolhatók lesznek minden dohányüzletben s olyan helyeken, ahol levélbélyegeket is árulnak. Hogy mikor lépnek életbe ezek a reformok, az még nincs elhatározva.

Szegédi távfolyam a postán.
A nagykanizsai posta-és táviró hivatalnál a p. és t. szegédi távfolyam a hó 1-én vette kezdetét. A távfolyam nyolcan vesznek részt. Tanárok: As Vendel főtitkár, ki a táviró részét és Pösch Benő, tiszt ki a postai részt oktatja.

A kaposvár-tenyődi vasút dolgaiban — mint somogyi levelezők írja — a legutóbbi napokban kedvesen döntött a kereskedelmi minisztérium. Ennél fogva most már mi sem áll utjában annak, hogy a vasút kiépítésére megkezdésnek az intézkedések. Így Kaposvár a legközelebbi vasúti vonal által lesz összekötve a fűrésztelepek és nyaraló-telepek gazdag Balaton partjával. Ha pedig a legújabbban tervezett kaposvár-szigetvári vasútvonal is kiépül, akkor Somogy megye minden részéről megközelíthető lesz a Balaton.

Újabb baleset. A kanizsai állomásnál a tekepályá mellett a déli va-ut társasága új kutat ásat. A munkálatok gyorsítása végett két csiga van alkalmazásban. Szombaton délelőtt "vissza" roszul értelmezett vezényszóra a munkások mindkét vedret lebotkózták és ennek egyike az alant dolgozó Mihalecz László napzámósi érte. Mihalecz fején jelentékeny sérülést továbbá oldalborda-törést szenvedett és eszméletlen állapotban szállították a kórházba. A szerencsétlenül járt napzámós 40 éves családember.

A zalavármegyei hasított kőművel-állatok forgalmának korlátozása. — A horvát országos kormány értesítése szerint a ragadó körülmények esetleges elburkolatásának veszélye miatt a Horvátországgal határos Zalavármegyébe származó hasított kőművel-állatok Horvátországba csakis vasúton vagy gőzhajón Zimony-Pétervárad, Combs-Erdut, Zákány és Csákvár-Varasd belső állomásokon át, szabályozott marhalevelek és az ottani vasút állomásokon leendő kirakodásnál loganatosítandó állategészségügyrendőri vizsgálat mellett vihetők be.

Brassai bácsi és a Jesirke ketrec.
Brassai Sámuel, a magyar tudósok öregapja, tudvalevőleg a legértelmesebb óra a magyar nyelvnek. Beszéd közben is mindig kijavítja a s hibás magyarsággal élő fiatalokat és úgy ügyel az utolsó s betűre is, akár csak a jó pásztor juhaira. Nagy volt a járókelők derűtsége, a mikor a napokban egy szép reggel ezt a felírást pillantották meg a Brassai bácsi háza kapuján:

"Két Csirke festet

Ketrecs Eladó. Értekezni lehet bemenet jobbról hátulról Ajtón"

Képzeltük annak a házmesternek a melegét, a ki ezzel a felírással a Brassai bácsi kapuját elcsúfította.

Betörés Lapunk múlt számának zártakor értesültünk Gódbaum János keszthelyi borbély műhelyében történt lopásról. A részleteket — azóta nyert információ alapján — a következőkben közöljük. Augusztus 22-én reggel Gódbaum János borbély iparos Dávid János nevű 15 éves tanulója takarékpénztárába küldte, hogy onnét 300 forintot hozzon ki. A tanács a megbízatásban hűen eljárva, átadta a kívett pénzt. A sok pénz láttára azonban agyában az a gondolat villant meg, hogy ő volna az a csomó pénzt keze közé kapartani,

a gondolat még erősebbé vált, mikor azt látta a fiú, hogy a pénzt a gazda az ott levő asztalokba árta. Sokat gondolkodott az elcsenés módja felett, de nem bízta saját ügyességében, Neuwald Vilmos asztalos tanulóval, a ki Mozer Sándornál van alkalmazva, közölte csabító tervét. Neuwaldnak nem igen kellett a rábeszélés, a két fiú könnyen megegyezett. A betörés manipulációját így hajtották végre: Dávid napközben tisztogatta az ablakokat, tisztogatta után nem zárta be azokat rendszeresen, hogy itt éjjel akadálytalanul bejuthassanak. A következő éjjelen éber volt a két tanonc, de tettük ekkor nem hajhatták végre, mert a járókelőtől tartottak, hogy azok észreveszik. Augusztus 24-én éjjel végre eljött az alkalmas idő, mert ekkor még atól sem tarthattak, hogy az éjjeli őrök háborgatni fogják, mert látják, hogy azok a Vukovics-féle koromába bementek éjjeli szolgálatukat teljesíteni: Dávid kinyitotta az üzlet ablakait, és Neuwald segítségével bemászott, de csakhamar Neuwald is benn termett a műhelyben. A két fiú egyenesen az asztalnak esett, felfordították, s egy szék fejfémlája segítségével felcsúszták a főköt. Nagy volt azonban meglepetésük, midőn a 300 frt helyett csak 30 frtot találtak. A főkötök, hogy zsákmányuk nagyobb legyen, elhatározták, hogy borotvákat pakolnak össze, azokat pénzre teszik és talán kivitték Amerikába. Összeszedtek vagy 20 db borotvát, a pénzt zsebre vágták és eltűntek az est homályában. Másnap reggel az esztől jelentett a gazda a csendőrségnek. Bernácz csendőrmesternek sikerült a jeles kompanistákat fél óra alatt kézrekeríteni. A borotvák Dávidnál voltak, a pénzből 17 forintot találtak Dávidnál, 12 frtot pedig Neuwaldnál. Egy forintot a sikerült betörés örmére elmuattak. A reményekre jogosító betörők Ameriká helyett a keszthelyi királyi járásbíróhoz börtönébe kerültek.

Befizetés baleset. Rendőrségünknek roppant sok dolga akadt a hét végén. Alig végezték el valamely szerencsétlenség tényvallását, nyomban jelentenek egy másik. Szombaton délelőtt jelentették, hogy a kanizsai uradalom főbérnökének csöze a praier mellett a vasut mentén robbanás által megsérült. A jelentés anynyiban bizonyított ténynek, hogy közeli kazalrak munkások munkához szólították a csözt, ki, hogy oda jusson, egy árkot ugrott át. E közben elejté fejesejét, és ott hagyva, beszédbe elegyedett a munkásokkal. Rövid idő múlva vissza tért, hogy felvegye fejesejét, és midőn ezután hajolt, néhány ujját mindkét kézzel valami robbanó anyag szettepte. Mivel azonban sem a csöze, sem pedig a munkások durranást nem halottak, ninosen kizárva, hogy a csözeze valami elensége lött a járóból, vagy pedig len egy vadász elvédett tüllénye okozta a szerencsétlenséget.

A vihar áldozata. Meszes-Győrökből írják lapunknak: Augusztus 23-án rettenetes orkán vonta Meszes-Győrök község fölött. A nagy szél a szalma kszalokat eldöntötte, több előfát gyökereztől kitepert, sőt az ottani tanítónak Bucsy Józsefnek, ki a kis községnek fűrésztelep helyre való alkításán kitarással buzgólkodik — fűrészházát is a Balaton hullámaiba temette. Nevezett tanító több napig Somogyban keresi fűrészházát fűrészvendégeivel együtt.

Ki van kötelezve az ipariskolai tandíj megfizetésére? Ezen kérdés fölött hozott a napokban döntő határozatot a közoktatásügyi m. kir. minisztérium. Keszthely érdeklét iparosai ugyanis, az ipariskolába beiratkozott tanoncok után járó ipariskolai tandíj megfizetésére Keszthely városát tartva illetékesnek a tandíj fizetését nem teljesítették, az ottani fűszolgabírói hivatal, mint elsőfoku iparhatóság azonban, hivatkozva az ipartörvény ide vonatkozó részére, az iparos tanoncokat, illetőleg ezek mestereit és nem a várost — kötelezte a tandíj megfizetésére. — Az elsőfoku iparhatóság ezen határozata, a keszthelyi ipartörvény által megtelebhezettván, ezen telebhezésnek a másodikfoku iparhatóság által hely is adott, a mennyiben a — város és nem az iparosok — kötelezték a tandíj megfizetésére. Ezen határozattal tehát Keszthely városra egy új teher hárulik, ha a város ez ellen telebhezéssel nem él. — A város telebhezése III-od fokban elintéztétván, a közoktatásügyi minisztérium 9918. számú döntő határozatával a II-od fokú határozatot elvetette, az I. fokú iparhatóság határozatát pedig indokainál fogva jóváhagyta s ezáltal Keszthely város közönségét a kérdéses teherviselésről felmentette.

Szép sikert mutatott fel — írja levelezők — a letenyey nyári menhely vezetője: Soós Teréz kisasszony, ki múlt vasárnap tartotta meg a kis gyermekek vizsgáját, melyen megjelent a város legnagyobb része. Örömmel tapasztalta az egybegyűlt közönség, hogy ily menhelyeken a szegény munkás nép gyermeke nemcsak állandó felügyeletben, hanem megfelelő szellemi oktatásban is részesül. Öröm volt látni és hallani a sok apróság bohókás játékát illetve éneket s igazán megható volt szemlélni a szegény földművelő népek gyermekei feletti örömeiben való könnyezését. A menhelye az előző osztályba tartozók gyermekei is jártak, kiknek szülei felhasználván a kínálkozó alkalmat, oly mulatságot rögtönöztek a gyermekek részére a nagyvendéglő termeiben, hogy ez a nagyok által folytatva csak a késő reggeli órákban ért véget. Hogy nagy lehetett a vigaság, kitűnik abból, hogy a cigány muzsika szó mellett kísérte haza a kicsinyek ünnepeit ünneplő nagyokat. Ha minden község Letenyey példáján indolna, menhelyet állítana fel, úgy bizonyára hiányoznék a lapunkból ama rovat, mely a kis gyermekeken esett számtalan szerencsétlenségeket regisztrálja.

Vihar. Keszthelyen az időjárás olyan veszélyes volt a múlt napokban, hogy egy kis eső után azt kellett hinnünk, hogy vége a fűrész-évdnek, mert a levegő annyira lehült, mintha csak október lett volna, sőt a balatonon köd sem hiányzott oly szép reggel. Majd meg oly melegség váltotta fel a hűvös napokat, hogy még az árnyékokban is 30 fokot mutatott a hőmérő. Augusztus 23-án este 10 óra után nagy zivatar vonult el a város felett. A szél több helyen, így a Balatonra vezető fasorban egy felszáradott látott hatalmas nyárfát tört ketté, sok ágat repített le és szét a zéjjel a ligetben. A kukoriczár egyes részekben eltördelte, a répa leveleit pedig összetépedelte. A villám háromszor is lecsapott. Egyik beütött a Lehel-utczában levő Gibér-féle ház kéményébe, onnét a konyhába, hol a vasedényeket összetörté, jutott a földre. A másik Fellner kocács házába ütött be, itt a falrepedésen kivül semmi kárt se tett. A harmadik, mint mondják, a templomtorony villámhárítóján menekült anélkül, hogy látható nyomot hagyott volna hátra. Ugyanez — levelezők tudósítása szerint — Balaton-Szt-Györgyön is óriási vihar dühöngött, mely a vasúti állomáson két darab fát döngetett a sínekre. Az állomás főnöknek nagy küzdelmek közt sikerült a tákat eltakarítani, s mire a 201. számú gyorsvonat berobogott, addig — nagy szerencsére — a pálya szabad lett s a vonat minden akadály nélkül folytathatta útját.

A Hein kávéház előtti büntény.
Augusztus hó 31-én penteken éjjel Rada István építőmester, Kóbor Elek és Mayer János kovácsok Hein Mihály kávéházában együtt mulatoztak. Körülbelül éjjelnek a szomszéd asztalnál ugyancsak Tóth József és Halász István társasvái mulatozó Zaidi Jenő mászáros legény helyéről felkelve, az előbb említett asztalokhoz közelített s felszóllította Rada István, hogy menjen velük kártyázni. Rada kijelentette, hogy nem óhajtott kártyázni, de Zaidi a felelettel nem elégedett meg, hanem livanágát ismételve Radát erős geniculatióval akarta rávenni, hogy kártyázni menjen. Rada erre Zaidit kezével odább toltta, kijelentvén, hogy ő mulatni jött, nem pedig kártyázni. Zaidi es elutasítás folytán haragba jött, s visszamenve társaihoz, haragjában a Hein kávéház által is hallott következő fenyegető szavakat mondotta: "Ezekkel még ma végeznék, úgy mint az ökrökkel, hogy kicsavarjuk nyakukat." Hein kávéház atól tartván, hogy verekedésre kerülhet a dolog, szép elővigyazattal értesítette Radát és társait, a mászáros legény szándékáról s felkérte őket a távozásra. Rada a felhívás folytán ki is ment, utána nemokára Kóbor, majd végül Mayer, ki társait a Szarvas vendéglő kapujánál érte utol. Zaidi észre vévén az előbbieket távozását, felugrott helyéről s az utkolodóra utánuk rohant. Hein kávéház es fia roszszá sejtven, őt es sjobban feltartóztatni akarták, de a rendkivül erős 22 éves Zaidi őket egy kezmozdulattal az ajtóból elolta a rohannva ment a távozóknak után. Ezeket a Löwinger ház előtt utolérte es egy kettő harmat olvasva Kóbor-Eleket kőszere nyakon ütötte a Mayer fűdhöz vágta. Rada nyomban megszabad. A megütöttek Kóbornak kálajára leestek, mely után hajója, hajlászokba zsebkését kivette, s nyomban támadója felé szurt. Szúrás után közvetlen ezen Mayerhez intézett szavakkal: "Saladj komám mert vá

günk lesz" futásnak indult, s haza szaladt, hol nyomban ágyába fektött. Hasonlóan eselékedett Mayer is. Zsidó a szurás után Kóbor után szaladt, de pár lépés után összeesett, s a tett asinhelyén megjelent s az első segélyt nyújtó dr. Blau orvos 1/4 óra múlva a halált konstata-
ta. A szurás a sörteti jobb oldalán a nyakon végig futó artériát érte s feltétlen halálos volt. A tett asinhelyén megjelent rendőrség részéről a szolgálatban lévő Raffai rendőr biztos, az első intézkedéseket elrendelte, de nemokkra megjelent Vécsey Zsigmond rendőr főkapitány s to-
vább eljárát személyesen vezette. A mentő kocsi kisért kénedelmes megérkezése után, a fo-
tem a r. k. temető hallottas házához szállítat-
ván, azonnal megindította rendőri nyomozás-
s Kóbor Eieket, Mayer Janost s Rada Istváni, elővezetve, még az éj folyamán kihallgatás-
sia fogta. A kihallgatás reggel 6 óráig tartott, mert a szurás elkövetését makacsul tagadták. Csak reggel 3/4, 6 órakor vallotta be a főkapi-
tány keresztérdesei által megingatta Kóbor hogy ő volt az, ki kényvel Zsidit megzurta. A beismerése folytán letartóztatott Kóbor f. hó 1-én délután már a kanizsai kir. törvényszék-
nek adta át. —

CSARNOK

BYRON

Irodalomtörténeti rajz.

— Jelesebb kútfők nyomán. —

Irta: Baboss László.

(90-dik folytatás.)

Medora szerelme, féltése, óhajta: s a béke; így minden vágya is van rakva s néhány sorban, melyben kéri kedvesét, hagyjon fel e kalózkodással, s éljen szerelmének. Konrád nem hallgat édes szerelmi szavára s megbánja, mert Medora elvesz s ő elveszti életének horgonyát. Medora egy önzetlen lény, egy angyal, aki mindent feláldoz egy zord alaknak, életet, idejét, nyugalmát. Gulnara pedig Seid kedvese, még többet áldoz, s a nőből, ki el volt fásulva az érzéki szerelemtől, Konrád megismerésével a rabsgában az ifju szép sötétszemű Gulnara eszmélni kezd rémes muntól, tűnődve rajt, rablója mily nemes, azme mily szelid, hangja mily keifemes — beleszeret és feljajdul:

*Csodás, hogy így vérszenyben s zivódn
Szelidebb mintha Seid csókot kíván,
Mert a pasu rabnőtől megderjra
Hogy boldog légyen az, kihez leszálta,
Mig a kalóz oly hódoló bánt vele,
Mint nővel, kit jog illet, hogy kímélje.
— Ohajtom — bár es-ülletlen hiába,
Hogy e vezért megldssam, akkor hátát mondok
Az életért...*

Gulnara megmen'i Konrád a haro hevében a tüztől s társító, s ez viszont megmen'i Konrád életét, — de hogy megmenihesse a kit szeret, a pasát keresztülszurja, pedig tudja, hogy Konrád nem őt, Medorát szereti, de azért ő Konrádot szereti most. A szerelem az nála, a mi boldogít, ez pedig a tiúsza, senkítől nem kényzszerített önválasztotta szerelem s szabad szívben! Rabnő nem szerethet!

Leila is kedves gyermek — olyan, mint Gulnara, aki nem szerette a sultán Hasszant, he nem egy csinos keresztényi (a gyaurt) egy csinos velencei — s ezért Hasszán szákba kötötte s a Bosporusba vettette. Szeretett — meghalt. Nősről! Pedig mily igazó szép volt, — Fran-
gostán legzsebb nője.

Zulejka — az edem szülötte olyan, — mint Éva, hajós, csodító, gyöngéd, — mint az elhaló szerelem végső lehetete, mint az ima, amelyet éhítatos gyermek zong, mégis mily vidám, mily okos, taláékony, hi-elgő, hü szerelmében — egész ha'álig. Virágok ezek igazán a kelet vi-
rágai; aszrass rózsái, akik a csalóganýba szerel-
merek s ha a csalóganý éneke elhal, — lehull-
nak maguktól, mint a róssa levele. — Szelime! agyonölvik, — Zulejkanak megreped a szíve.
De legkülönösebb — de tán legbűségebb-
nőneik a larabéli Kaled.

Lara — mint a cornevilli harangok hőse vis-szajó birtokára s vele jó Kaled, senki se tudja, hogy ki ő s merre van hazája, de gaz-

dája, aki hideg volt mindenkihez de aki még-
is mindenki szívéhez férkezett szerette s mi-
dön meghal gazdája, Kaled melléje térdel s ott
meg is hal, hogy egyesüljön vele a halálában,
ha szerette életében.

Franceska is nő minden izében, ragaszkodik
hazájához, apjához, hitéhez, szerelméhez, s bizik
kedvesében, ki török lett, hogy szerelméért, is-
mét a szabadság, a keresztényiség szolgálatába
áll; s midőn az este lement Korint bércsire s
feltűnik a halvány holdvilág, lemen a tenger
partjára, hogy találkozzék Alp-pal, kedvesével
s ravagyó, hogy turbánját elveto ismét kereszt-
tény legyen, s kímélje Korintot s görögöket. —
Alp hajthatlan marad a szeregát; Franceskát meg-
öli boldogtalan szerelme.

Ofelia, Kordelia, Desdemona, Julia, Virginia,
Hermione, Perdita, Imogen, Francia — Katalin,
Helena, Hort, Miranda; s csakémperei nők ig-
zabbak, élethűbbek, tán angyalszerűbbek, ked-
vesebbek, még gyöngédebbek s nőisebbek, is
lehetnek, de lehetetszerűbbek, ideálisabbak
hűbbek, tündérissebbek, lánzóbbak, odaadóbb-
ak, s szerelmükben áldozatkészebbek ök sem,
mint ezek.

Ezek szerelmükben megfáztulnak, felemelked-
nek, megnevelődnek, a megnevelők a hőse-
ket is, kiket szerelmük szerelmük által.

Adah, Káin neje, képes elfelejtani férje gyil-
kos tetteit, Éva átkát, mit Káin lejárta mondott,
s Káinjegyet, mit az angyal Káin homlokára
lalt; szerelmében hűségében, s követi meghason-
lott, boldogtalan férjét, ki elhagyta ha-ája föld-
ét, Istent, atyját, anyját s bolyong vele a
pusztában, hogy vigasztalója, őrangyala legyen.

Anah é: Aholibam is csak azért választják
az ég angyalait kedvesüknek s hagyják itt a
s földön az őket szerető Jafelet, hogy a nők
átelvo a menyhen az angyalok közt, a vízönt,
mint jók visszatérjenek az epusztult földre, s
benépesítsek angyalokkal; hisz angyalok, kik
földi lényeket szeretnek, szenvedélyel, már
nem is angyalok többé, megrészegíté őket a
nők bája, szerelme, s csókja s elvesztik miatta
az Isten országát, kísértébe esnek, s elfogad-
ják a földi szenvedést is ériük és nem halgat-
nak Rasael hívó szavára.

Kérdéshejük ezek után bátran, hogy a ki ily
alakokat tudott teremteni, ha egymáshoz hason-
lók is, de tele egy tiszta szerelemmel, eszme-
nyiséggel, költészetel: sátn szívvel, sátn köl-
tészettel, rombolással vette körül a világot?
vagy ogy érzéte, leiket lehet beléjük, mely er-
kölcseleg szebbé, nemesebbé, jobbá teszi a vi-
lát?

Nem sikerült igaz neki, mint Göthének meg-
oldani a világ problemát, s lemondásban, tudom-
ány és művészetben keresni kárpótlást, de a
hitet nem bántotta, hit Istemben, mint azt köl-
teményei közül akárhány, de különösen az alábbi
sorok is mutatják:

*Ég és föld csöndes... fenn a csillagsereg,
Lenn szunyadvó is, hallgató berek,
Bellelőkbe mélyedének el;
Hol minden sugár, a lég, levelek,
Éreznek élnék, ahhoz nézve fel:
Kind minden életre, védelemre fel.*

Hit az eszme, a lélek, a természet halhatat-
lansgában, csak egy volt előte a titok, a más
világ s egy ismeretlen, ami nyomta a: halál!

Byron szellemi adományait nem kicsinögek
szolgálatában pazarolta el, szelleme a magasba
tört, oéja volt a haladás, az erköcsi tökélyes-
bülés, s szellemi jólét s a jog diadala, a sza-
badság zászlaja. Már pedig oly szív, oly költői
lélek, mely ily nemes gondolatok, érzések kö-
zött vergődik a tör az igazság felé, — az lehet
boldogtalan, földalmas, mint volt Byron is, —
a haladás akadályaiba ütközve folyton s nem
találva megnyugvást, de annak iránya nem té-
ves, melege nem langyos, szíve nem krater, —
mely hóval van tele, hanem egy lánglelek, aki
saját erejétől s melegétől fonyadva lehet lényt a
sötét világra!

Oh sötét, de örökké nagy a halál poezisa —
mondja Jókai. — Minden megérti e költészet-
tel, ami születik s meghal. — A virág elöregül,
mikor halálát, az ősz megérzi. A pusztán vad,
ha e sápadt szellemet éri közelébe, mely felke-
resni a legsürdebb valerdő, hol sem a napu-
gár, sem a szélzug, sem emberek szemé-
csont-
jára nem talál. — A h tnyu bucsu-dalt mond a
osendes tó vízesek, midőn annak színén az ár-
nyék, mely elreand, lele suhaa. S az Ég akkor

ülök kiborba, rózsákba, mikor a nap meghal,
„Ez a költészet a halálban tengerhallgatásban,
esti madárdalban, virághervadásban, alkonyat
lányében, csillagfutakban s özevgyek könyvében,
romok közt suhogó hideg tji szélben, behunytt szem-
pillákban, sápadt boldfényben — mutatja ma-
gát a legmagasabb költészet, a halál költésze.”
„Caoda-e hát ha a költő lelke s halált meg-
szereit?”

„S erelmi epedés, idesákepek után, ábrándos
rszjongás szebb, boldogabb világról, gyönyörkő-
dés a halál eszmében, találkozás a földföstitiek-
kel s családások a földön levőkben: ezek a költő
áikái.”

„Önelkétől győőörve, mindenütt azt látva csak
a világhán, a mi sötét, éreketlenül a minden-
nap ember örömei, évei, reményei iránt, amel-
lett az éiet apró szenvedéseit kétszeresen érezve
mi vigasztalás lehet az üldözöttnek?”
Byron költésze megfelel re!

(Folytatás következik.)

IRODALOM.

— Az 1848-49-iki magyar szabadságharc
története című illusztrált váladatból most jelent meg a
18-ik faszet, melyben Grács György a Württemberg- és a
Nadorhassarak háza szökését mondja el, egészen új adatok
alapján, megragadón szép epizódja ezen szabadságharcnak.
A képek s követekek: Schweidel József honvédtábornok-
nok. — (Egykori rajz) Ezek város pénztárványa 1849-
ben. Kmetty György honvédtábornok. — (Eredetileg az orsz.
serekmuseumban) Huszár Ferenc osztrák tábornagy.
Pölsberg Ernő honvédtábornok. — (Egykori festmény
után a „Charivariból. — (Andrássy Manó gróf rajzából.)
Aradi fogoly faragványa. — (Eredetileg az 1848-1849-iki
orsz. ereki-museumban) Gróf Zieky Jenő sifogtása. —
(Eredetileg az 1848-49-iki orsz. serekmuseumban) Kossu-
táborban. — (Egykori festmény után.) A szabadsághar-
c nevezetesebb szereplői a honvédség köréből.

Vasuti menetrend

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vasár	ár	perc	idő	vasár	ár	perc	idő
Püspökt	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	38	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	éjjel	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	6	50	este	v. v.	7	59	regg.
Bécs	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	sz. v.	2	06	d. u.	sz. v.	1	34	d. u.
	Sz. Iván	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04
Bécs	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	50	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	44	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	v. v.	9	40	regg.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	1	26	d. u.
					sz. v.	11	34	éjjel

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTÉR*)

Egész selyem, mintánál Fouledekés
(mintegy 400 különböző rajz); másként 70 król
3 ft 65 krig — valamint fekete, fehér s színes
selyemszövetek 45 król 11 ft 65 krig szállít — sima,
kockás, csikos, virágos, damasztó minőségben (mint-
egy 240 féle diszpozitó és 2000 különböző szin és ár-
nyalatban) szállít postabár és vámmentesen a privát-
megrendelők lakására Hennesberg G. (cs. kir. ud-
vari szállító) selyemgyára Eärchenben. Minták
postafordulóval küldetnek. — Svájcha címzett leve-
lrekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bányag-
rasztandó. (3)

*) Az e rovatban közzétettéket nem vállal felelősséget s szerk.

HIRDETÉSEK.

Böhm Dávid

vegyészeti-tisztító-intézetében

Nagy-Kanizsán,

(Zombor-féle házban.)

vegyileg tisztítanak mindennemű női-, uri- és gyermekruhák fejtelten állapotban is, továbbá butorszövetek, függönyök, szőnyegek és végárúk. — Altalam kitisztított ruhák és szövetek oly szépek, hogy egészen **ujaknak** látszanak.

102 1—

Különösen ajánlom az **ujjonnan berendezett** üzletemet, hol jutányos áron szolgáltatnak ki, s a vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesíttetnek.

Evek óta kipróbált, fájdalomcsillapító hájzser

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.

kőszvény, csúsz és ideggyök ellen

Kwizda-féle

kőszvényfolyadék.

1/2 palack 1 frt. o. e.

1/2 palack 60 kr.

Kwizda-féle

kőszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszerárban.

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.

G. Főletet: kerül. gyógyszerár Kornisbúrgban.

Keil Alajos féle Padlózat-fénymáz

(GLASUR)

177-8—

legkiválóbb mészolószer puha padló számára, 1 nagy palack ára: 1 forint 35 krajczár
1 kis palack ára 68 krajczár.

Viasz-kenőcs

Arany-fénymáz

legjobb és leggyorsabb beeresztőszer ke- képeretek stb. beanyozására. — Egy kis
mény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr palack ára 20 krajczár.

Mindenkor kapható:

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57^a sz.

KÜHNE EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általában kedvelt, egyszerűségében felülmúlhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított áron.

Nagya, hullámos területre „MOSONI DRILL” legújabb, leggyorsabb sorvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban. Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kiváló szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

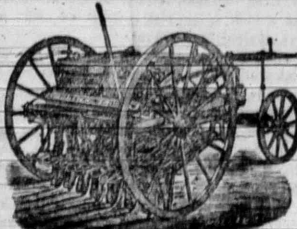
munkaképesség.

VENTZKY-FÉLE FÜLLESZTŐK.

Szecca- és répvágók stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár: BUDAPEST, 1894. augusztus 1-től saját ház VI., Váci-körút 57^a

ELSŐ NAGY-KANIZSAI

GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE

Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jólláást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Koraszéri **stabil gőzgépek,**
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Savtattyúk és jecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató készülék,
Előmelegítők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tüpeztisztító készülék,
Vízartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Céplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „Tütra” sorvető-gépek (legújabb szerkezeti),

Darálók, morzsolók,
Szecca- és répvágó-gépek,
Ekék, Ertirpátorok,
Lökárok, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint **mindenféle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrovidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

— „Egy diszes uj, teljes asz-
tali-edény-készlet (serviet) ol-
csón eladó.“ (Bővebbet a ki-
adóhivatalban.)

1285.—Eln. 984.

Arlejtési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék elnöke részéről ezennel közhírré léte ik, miszerint az alább megjelölt hivatali helyiségek fűtésehez és pedig:

1. A nagykanizsai kir. törvényszék helyiségeinél 274⁰⁹/₁₀₀
2. A nagykanizsai kir. járásbírósg helyiségeinél 84⁰/₁₀₀
3. A nagykanizsai kir. ügyészség hivatalos helyiségei után 26⁷¹/₁₀₀
4. A kir. törvényszéki fogház helyiségei után 204⁷/₁₀₀

köbméter mennyiségben megkivántató s szükség esetén ennél több egészséges, száraz, rothadástól ment, első osztályu, bükfának az 1895-ik évre leendő szállítása végett a nagykanizsai kir. törvényszéki irodai igazgató 19-dik számú hivatali helyiségében

folyo évi október hó 2-án délelőtti 9 órakor

nyilvános árlejtés — 10 százalék óvadék letétele mellett — fog tartatni, melyre a szállítást elváltalni szándékozók ezennel meghivatnak.

Az árlejtési feltételek a kir. törvényszéki irodai igazgató 19-ik számú hivatali helyiségében az árlejtés napjáig, naponként a hivatalos órák alatt a vállalkozni szándékozók által megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1894. augusztus 20-án.

MIKOS,
h. elnök.

Legujabb zsebkendő illat

Wekerle Bouquet.

Legfinomabb tojlett-báuiti és Salon Parfüm a legkellemesebb illattal; Dr. Wekerle miniszterelnök természet hűarczképevel ellátott legelegánsabb kiállításban.

Ára 1 frt.

a pénz előleges beküldésével.

Kapható minden illattesz kereskedésben, vagy pedig közvetlen a gyáronál **GREYEN & Co. Wien, II. Praterstrasse 11.**

II URÁKNAK !!

Gyengült férfierőnéi kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott „galvan-villam-készülék” önh. szénálarva orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leiras boritek alati 10 kr. levéljegy beküldése ellen. Kapható: **Augenföld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál

76 — **BÉCN, I.**
Schnerstrasse 18 sz. a

Rechnitz Jozsef

okl. tánc- és illemtanár táncziskolája Nagy-Kanizsán

Mely tisztelettel értesitem a n. é. közönsége, és tánczkedvelő ifjúságot, miszerint **előnyösen** ismert

TÁNCZISKOLÁMBAN

eddig a legjobbnak bizonyult könnyen felfogható táncant **módszerem** mellett az összes **modern tánczokból** oktatást adok.

Kivánatra házon kívüli is oktatok.

A tanfolyam — az eksklusivitás szigorú megtartása mellett, **szeptember hó 15-én** veszi kezdetét.

L a k á s o m: Király-utca Büchler-féle házában, — (a posta átellenében), ahol bővebb felvilágítás nyerhető.

Tanítás és tanulók felvétele naponta!

Teljes tisztelettel

Rechnitz József,

194 1—1.

okleveles tánc- és illemtanár.

H IRDETÉSEK

felvétetnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Arverési hirdetmény!

Alulírott közhírré teszem, hogy néh. Szekeres József hagyatékához tartozó s Nagy-Kanizsán, a Bajza-utcában levő földszintes ház (7 szobával és minden mellékkel) **1894 szeptember hó 8-án d. e. 9 órakor** Nagy-Kanizsán a helyszínen — mégis a söjtöri hegyen levő 2 szőlő egyik három hold 869 ö, másik 1546 ö az ott levő prés és butorokkal ugy az idej termésével és a pölöskei örömhelyen levő 2 hold 1301 öl termétkü szőlő csinos épülettel az ott levő prés és butorokkal ugy az idej termésével együtt **1894. évi szeptember 9-én** Zala-Egerszegen alulírott ügyvéd irodájában önkénytes magánárverése készpénzfizetés mellett eladatni fog a következő feltétel-k mellett:

1-ször. A nagy kanizsai ház kikiáltási ára **8000** frt, a söjtöri kisebbik szőlőé **500** frt, a söjtöri nagyobb szőlőé **800** frt, a pölöskei **1800** frt. mely összeg-eken alul az ingatlanok eladatni nem fognak. 2-szor. Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben letenni s a vétel ár felét a hagyaték tárgyalás napján alulírott kezére lefizetni.

3-szor. A mennyiben vevő a hagyaték tárgyalás napjáig a vételtől elaltana a bánatpénzt elveszti.

4-szer. A pölöskei és söjtöri szőlőket vevők azonnal birtokba veszik azonban az adókat **1894. évi július hó 1-től** fogva fizetik. A nagykanizsai házat vevő **1894. évi július hó 1-én** veszi birtokba, a mely időtől fogva huzza a hasznokat és viseli a terheket.

Zala-Egerszegen 1894. augusztus 22-én.

Dr. Szigethy Elemér,
ügyvéd.

WEISS JAKAB

BUTOR

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-téle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorkodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden faju és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig – dúsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb ízlést kielégíthetem, hanem egyuttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbbben vásárolhat.

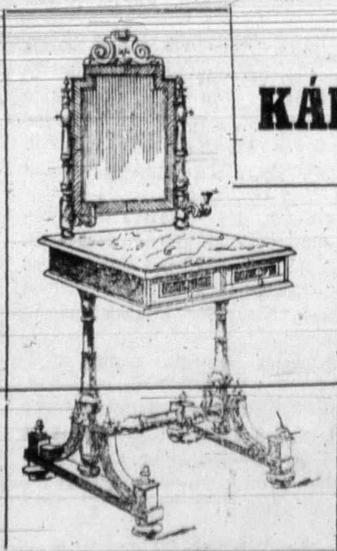
Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

Szerekesztőség:

Fő szerkesztő: Olló-Fülöp h. a.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármilyen levelek csak ismeret közl.

böl fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankoegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyi takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és esütőtörtökön.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischek Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítanak

Nyitólár pótiszora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischek Fülöp-Könyvkereskedésbe intézendők.

Belföldi szemle.

(—) Tisza Kálmán beszámolóját tartotta Nagy-Vasádon. Ez az egyik érdekes esemény, a melylyel szemlénket megkezdjük. Egyik ellenzéki lapunk így kezdi vezércikkéje beszámolójáról: »Úgyet a történelem illőszéke elé állítani: mindig vagy az ügy, vagy a személy kétségbeesettségeknek a jele. A ki a történelem osztó igazságához apellál, az vagy veszett ügynek az embere, vagy figyelmen kívül esztett embere.« Pedig Tisza Kálmán beszéde, ha azt nem a pártpolitika tendenciózus szemüvegén nézi az ember, egészen más impressiókat kelt bennünk. Nem veszett ügyet védelmezett ő és nem ügyének elvesztett embere. Tisza beszéde egy kiváló államférfinak politikai nyilatkozata, a mely bár ismeretes politikai kérdések körül forog, — melyek most napirenden vannak, s melyek minden beszámoló képviselőnek tárgyát képezik: — mégis az új világítás által, a melybe helyeztetnek, mindig újabb és újabb érdeklődést kelthetnek, s annak az ügy nevezett »veszett ügynek« újabb és újabb barátokat szerezhetnek.

A milyen impozáns volt Tisza Kálmán fogadtatása, ép oly lelkesült volt az éljenzés, melylyel a beszámolót fogadták; beszámolóját annak az államférfiúnak, ki 15 éven át intézte mint kormányelnök a hazasorsát, s aki most a mint ő maga mondja — mint közlegény foglal helyt a szabadelvű párt kebelében. Különösen há-

rom kérdéssel foglalkozott behatóbban: az egyházpolitikával, a közigazgatás reformjával és a nemzetiségi kérdéssel. Rámutatott az egyházpolitikai kérdések keletkezésére, azoknak fejlődésére odáig, a meddig szükségessé vált a polgári házasság kérdésének megoldása; részletesen kimutatta, — hogy miért kellett ennek kötelező formáját választani. S az egyházpolitikai kérdések lejtgetése kapcsán azután azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az egyházpolitikai törvények megalkotása után a természet-szerűleg felvert hullámok le fognak csillapodni s minden felekezet tagjai kezét fognak arra, hogy közlik a jó egyetértés, a béke és a törvények tisztelte helyreálljon.

A közigazgatás államosításának kérdésében a maga politikáját látja igazolva, s úgy — mint annak idején Wekerle az ő nagybányai beszámolójában — szükségesnek tartja, hogy a megyék és városok önkormányzati joga megőriztessék.

Igen szépen fejtegeti a nemzetiségi kérdést is, s megkívánja, hogy a túlzók ellen a törvény egész szigorú alkalmaztassék, addig az egész magyar társadalmat is apostrofálja, hogy legyen meg a maga részéről mindent, hogy a nemzetiségeket barátságos uton megnyerje a magyar állameszmének.

— Az ország fő- és székvárosában most tartja ülésait a VIII. nemzetközi-, közegészségügyi- és demográfiai kongresszus.

Ennek a megnyitása nagy ünnepélyességekkel ment végbe. A megnyitás vigadó-

nyitás ideje előtt nagyszámu közönség tartotta megszálla, várva a felvonulást, mely 10 órakor szakadatlan kocsisorban indult meg. Meglepően szép, tarka képet nyújtott a vígadó nagyterme, a hol a külföldi tudósai, képviselői, a ministerek, papi, katonai és polgári méltóságok s az idegen államok konzulai megjelentek Nagy hölgyközönség is jelent meg, mely annál ragyogóbbá tette a képet. Pár perccel 11 óra előtt érkezett meg Károly Lajos főherceg, ki mint a király képviselője volt megnyitandó a kongresszust, s ki az emelvényen elhelyezkedvén, az ezzel szemben levő karzaton a budai dalárda Selley Gyulának: »Üdvözet a királyhoz« című alkalmi dalát énekelte, mire Hieronymi belügyminiszter francia nyelven lendületes beszédet intézett a főherceghez, a ki ugyancsak francia nyelven gyönyörű beszéddel nyitotta meg a kongresszust, melyben zugó éljenzéssel kísért, következő magyar passzus fordult elő:

»Üdvözlöm végére Magyarországot szép fővárosát azon kitüntetés alkalmából, hogy e tekintélyes gyülekezet, fontos és üdvös tevékenységének kifejtésére ezuttal e helyet választotta, hol, — mint nem kélelem, — a hagyományos magyar vendég-szeretet a gyülekezet tagjainak fáradságos működését egyszersmind a lehetőségig kellemetessé is fogja tenni. Szívemből kívánom, hogy e működés eredménye s a hozandó határozatok, mint az összes emberiség üdvére, úgy különösen Magyarország jólétének előmozdítására szolgáljanak.«

A „ZALA“ tárcája.

A paedagogia a társadalom tükrében.

Iris: Hoffmann Mór.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

[2-ik folytatás.]

Láthatjuk ebből, hogy azoknak a nevelési teoriáknak valóban csak annyiban van értékük, a mennyiben jelzik az emberiség törekvését a jövő felé; s egy külön-külön alig lehet kimutatni általuk befolyásukat a társadalomra, mert inkább a társadalomban mutatkozó áramlatok hatásai mutatkoznak az iskolán; az egyesekre vonatkozó intellektuális képzés-erő tekintetében értéküket a gyakorlati élet egyben-másban igazolja.

Amde, mikor a társadalom tükrében a nevelési etikai befolyásának ezt a képét látjuk, nagyon tévedés az, aki e befolyást kicsinyelendő, igaz hogy nem ott mutatkozik, a hol ezt legszívesebben látónk, s nem abban a mértékben, a mely megfelelő a gondnak a fáradságának melylyel a nevelés-oktatási munka jár. Mert ha etikai oldaláról ez a befolyás nem is elegendő, nem mondható ez annak intellektuális oldalára vonatkozólag, ahol e hatás tagadhatatlan. Leiki ösztöne az embernek, hogy a világgal felé lép, s az emberiségével nem léteztet oly kor, melyben annyira meg lettek volna győződve az oktatás, a szellemi képzés fontosságáról, mint a jelenkorban,

Hízen most már általánosan politikai szükségletnek tartják, s a jobb belátás most már oly körökben is gyökeret vert, a hol egy félszázad előtt még nem is gondoltak rá; s hogy a nevelési etikai oldala még eddig kevesebb eredményt szült, nem jó részben annak tulajdonítható e, hogy az oktatás értelmi körét illetően nem tisztázottak egészen az eszmék, s hogy a tanítás körét, terjedelmét illetően még egyöntetű megállapodásra nem jutottak az illetékes tényezők. Az az eredmény, melyet a nevelés-oktatás és társadalom egybevetéséből levonunk, csak akkor volna elzomorító, ha nem látnók, hogy mindentől a jobb meggyőződés lelkiismeretesen fáradozik azon, hogy iskola és társadalom egymást megérve, egymást kölcsönösen támogatassék; hogy a nevelés munkájának eredménye ne szerezzen rést a társadalom (tűnjék fel, hanem a cél szigorú szemmel tartásával, az eszközök bölcs felhasználásával) végzett öntudatos lelkiismeretes munkának.

Az emberiség boldogulása vetett hitet nem vesztheti el az, aki annak fejlődését vizsgálva látja, hogy az emberiség haladását, ennek minden tövédei dacára egy magasabb hatalom vezet, olyan fáradságossággal, a minőt a természet világában is látunk és csodálunk s mindenkinek a ki e fejlődést figyelemmel kíséri, meg kell győződnie arról, hogy a sorsok intézője a tövédeken keresztül is céljához vezet az emberiséget.

De ez a meggyőződés nem menti fel az emberiséget az alól, hogy az elérhető után törekedjék, hogy a sorsok intézője által kitűzött cél elérhe-

tése érdekében mindent megtegyen, ami lehetséges; mert az etikai világnézet nem érett gyümölcs, a mi sőt galambként az ember szájába repül; azt meg kell szerezni, ki kell vinni verejtékes munkával úgy a mint az anyagi életmet is verejtékes munkával szerez meg az ember. És itt nemcsak az emberiségre vonatkozó általános érvényű elvek lehetnek csupán irányadók, hanem alkalmazni kell ezeket az egyes nemzetek sajátjaiból, így válik azután az általános nevelési nemzeti nevelésé, a mely nemcsak általában az ember lelki életét teszi a gondolkodás tárgyává, hanem valamely nemzetben gyökerező, hagyomány, életmód, hajlam, szokás által megszilárdult sajátos lelki élet külön-külön vonásainak összeségét teszi figyelem tárgyává. Az általános nevelési elvek az embert magát illetik, ennek hibáit, gyarlóságait.

Ezekhez jártnak azok a nevelési elvek, melyek irányt adnak a gyermek jellem- és szellemi kialakulására, mint tagja egy nagy nemzetnek, melynek külön sajátosságait, hajlamait figyelembe kívüli hagyni annyira volna, mint következtetni az egyéni saját lényéből. Ez pedig fölösleges és károsan vezetne.

A görög nemzet életében volt korszak, melyben látszólag legalább a nemzeti nevelés egészen beleolvadt az általános nevelés rendszerébe, de csak látszólag, mert mindenki tudja, hogy Athen hanyatlása akkor kezdődött, mikor a régi gymnasiák nevelés-és életmód hanyatlani kezdett. Abból azonban nem következik, hogy a nemzeti nevelés tisztán a nemzeti sajátosságok ápolására

Következett azután a főpolgármester beszéde, melylyel a kongressus tagjait a fő- és székváros nevében üdvözölte, azután az idegen államok kormányának képviselői fejezték ki üdvözlésüket abban a sorrendben, melyben őket a kongressus föltűkára Dr. Müller Málmán felszólította. Így szóltak egymásután: Angolország, Belgium, Spanyolország, Egyesült Államok, Görögország, Olaszország, Oroszország, Törökország, Portugália, Ausztria, Horvát-Szlavonország, Franciaország, Montenegro, Norvégia, Németalföld, Szerbia, Svédország, Svájc, Poroszország, Brazília, Románia képviselői.

Azután Gerleóczy Károly mondott köszönetet a kormányoknak az üdvözlésért; végül a budai dalárda a »Himnusz« éneklésével zárta be az ünnepélyt.

A kongressus szakosztályokra osztva tartja nagyérdéki ülésait.

Ujabb lépés a közigazgatási téren

(A budapesti kertész-képző intézet.)

Hogy a jóakarát, párosulva hivatásszeretettel és ráteremttséggel, minden külföldi, vagy nagyhangú reklám nélküli munkálkodva és szerény anyagi eszközökkel is mit képes tenni: azt a nemrég távozott földmívelésügyi miniszter, dacára annak hogy az ő tárcája s a kultuszminiszteré [sajnos!] van a legszerényebben ellátva — számos igen becses alkotásával mutatta meg; melyek között az utolsó, egy új iskola felállítása. I. a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet szervezése — mely már f. évi szept. 15-én meg is nyílt — bizonyítai egyik legnagyobb érdeme is a volt miniszternek Bethlen András grótnak.

Már távazásnál, midőn ezen akkor még csak épülő félben volt, ma már — mint a napi lapok jelentik — kézen álló tanintézet telken lévő vinellérképesében [mely most meg fog szünni] pomológiai tanfolyamot halgattam, feltettem magamban, hogy ezen a magyargazdák régi óhaját képezett a igazán nagy léhágot pótló új iskolát annak idején [ha majd i. kézen lesz, amit éppen most jelentettek a lapok] e becses lap olvasói előtt részletesen meg fogom ismertetni és meleg figyelmökbe azért és annál is inkább ajánlani, mert tudom azt, hogy (töleg a filoxera pusztítása folytán) országwide is, de itt Zalában kétszeres fontossággal bír a gyümölcs és zöldségtermelésnek, — ezen a mezőgazdaság bármily csekély befektelés mellett is nagy és

biztos jövődelmet nyújtó ágának — rohamos felkarolására, általánosítására törekedni.

Erre utal bennünk a gabona olcsósága s a nem kellőleg intenzív gazdálkodás más egyéb rossz következménye is; de annak tekintetbe vétele is, hogy a mi szerencsés talajú és égbajlatú viszonyaink a zöldség- és gyümölcs-termelésre igen kedvezők.

Elég sajnós, hogy sokan nálunk nem is számitják a gazdálkodáshoz a gyümölcs-és zöldség-termesztést, nem tekintik a mezőgazdaság, a földmívelés egyik [még pedig igen jóvődelmező] ágának. A kertészet nálunk vajmi ritka helyen alapították s áll fenn, mint jóvődelmezőre számított üzlet; hanem vagy csupán a háztartási szükségleteinek imigy-avogy szegényesen leendő ellátása céljából, vagy uri kedvtőlésből tartatik fenn. Majdnem kizárólag a bolgár telepések, vállalkozása által láttatnak el egyes vidéki városaink zöldségfélékkel.

Szomorú statisztikai igazság, mely egyszerű mind szegény is, hogy minden évben 4—5 millió forint értékű zöldséget és asszult gyümölcsöt hozunk be külföldről; míg mi csak szőlőben, barackban, és dinnyében bővelkedünk s látnak pénzt érte a külföldtől, minthogy a miből fölösleggel mégis rendelkezünk — így p. o. más más egyéb zöldségfélének a termelése dolgában — a mi kertészetünk a mostani flomult üzlet nem képes kielégíteni, a fogyasztás igényeinek megfelelni nem tud. Oka pedig mindezen felhozottaknak: hogy minosek ügyes, képzett kertészeink s egészen a külföldre vagyunk szakértelem dolgában utalva, honnan még oly drága pénzben is [mely miatt kertészkedni alig kap kedvet a középmódú birtokos] csak a selejtes részét kapjuk a kertészeknek, mert a jót ott még jobban megbecsülik és megfizetik, — tehát nem éresztik. De legyen, hogy kapjuk bár nagy fizetésért a legnagyobb ügyességgel s képzettséggel bíró külföldi kertészeket, azok sem találják fel a mindjárt bete magukat a külföldtől teljesen elhúzó talaj és égbajlati s. viszonyainkba.

Tehát ezen bajon t. i. az értelems és megbízható kertészekben már régtől érzett kiányon segíteni; kellő szakképzettséggel bíró magyar munkertészetet nevelni leendő feladata a budapesti m. kir. kertészeti tanintézetnek, melynek programját, szervezeti és szolgálati szabályzatát — mint a lapokban a közelmúlt napokban olvasható volt — 6 cs. és ap. kir. Felsége immár legfelsőbb megerősítésbe részesítvén, az ősszel meg fog nyitni.

- Ezen iskolának hármas célja van:
- 1-ször: Elméleti és gyakorlati magasabb szakképzettséggel rendelkező kertészeket, szőlő- és fásiskola-kezelőket, vandor és szaktanítókat nevelni, három éves tanfolyamon.
 - 2-ször: Újgye kertész és szőlőmunkásokat képezni, egyéves tanfolyamokon.
 - 3-ször: Időszaki tanfolyamokat tartani, melyek

ken a gyakorlati embereinek, tanítók, jelképezkedatisteknek, kerttulajdonosoknak stb. megadatik az alkalom a szükséges modern ismereteket és gyakorlati fogásokat elsajátítani.

Az abszolút tudományt is fejleszti és ápolja ezen iskola, mert vegyészeti, rovaranti s növénykörtani kísérleti állomásokkal, melyek nélkül valamely termelési ágazat tudományos művelése nem képzelhető, lézen felszerelve s vele kapcsolatban egy országos pomológiai törzskert tartatik fenn.

Eppen ezen hármas célból látható, hogy ezen tanintézet valóságos mintatintézet, mely nemcsak a külföld legelső hasoncélú intézeteivel kiállja a versenyt, hanem az itthon illetőleg is nagy a jelen, mint a jövő szükségleteinek megfelelőleg szerveztetett s berendezése is olyan, mely a jelen és a jövő céljainak egyaránt megfelelő és így a »Budapesti Hírlap« egyik további számában ezen intézet ismertetésének kapcsán bár »Bakaraból« telt, de csak az új intézet népszerűségének ártható — alább közlendő — kifogásai, csak az első tekintetre látszanak igazolatlannak; de csak látszanak, tetszenek, mert csak kissé alaposabb megfontolása után éppen e hármas célnak, teljesen tárgyilagosnak válnak elhatárolt.

»Az új intézet — kifogásolja nevezett lap — oly széles alapokra van fektetve, hogy az bátran egy akadémia szervezésének is megfelleltetne. Már pedig nem fűdős kertészekre vanszükségünk, hanem gyakorlati kertészekre, kik maguk fogják meg a dolog végét, ha kell; mert nem a nagybirtokos s nagy üzemek zöldségféléinek fedezésére kell a súlyt helyeznünk, hanem a középbirtokosra, a ki csak oly egyént alkalmazhat, ki szerényebb javadalommal is beéri. Egy szóval: elég bajnok s panasznunk van a földmívelés iskolákra, melyek fellépő s végrehajtó gazdák helyett gazdatisztek képzését ambicionálják maguknak a nélkül, hogy egy vagy más irányban célt érnének, ne tetteze e bajokat sorsukkal elégedetlen proletárokat nevelésével az új intézet. A kertészet nálunk még igen, de igen kezdetleges stádiumban van s ha az új iskolával a kertészet általánosítását óhajtjuk, ugy akkor értük legkorábban célt, ha működésünk körét minél szélesebb alapokra fektetjük, tehát oly egyéneket nevelünk, kik egy szerényebb jövődelmű állásban is feltalálván életcéljukat, a középbirtokos osztály igényeit is kielégíthetik. Ha majd a kertészeiránti érzék annyira fejlődött, mint a külföldön: akkor következik be az ideje, hogy az iskola nivóját emeljék.«

Ezen észrevételekre vonatkozólag csak hármajegyeztünk meg, és pedig:

- 1-ször: cikkrő nem hatolt a dolog mélyére mert akkor réá jött volna arra, hogy az új iskolának egyelőre éppen azért, mert a kertészet nálunk még igen, de igen kezdetleges stádiumban van, magas képzettségű kertészei

azok kifejtésére vonatkozik s teljesen figyelmen kívül hagyja az általános emberit, mely közös vonása minden nemzetbelinek. A legmagasabb általános műveltség sem szüntetheti meg a nemzeti sajátosságokat, sőt ellenkezőleg tisztább fényben tünteti azokat fel. Széchenyi István, Deák Ferenc, Eötvös József, Klauzál Gábor, Kossuth Lajos, Andrássy Gyula s a régibb és újabb korból igen sok más, bizonyoságot tesznek arról, hogy a legáltalánosabb műveltség nem mossa el a nemzeti szellemet, mely az említett nagy férfiak mindegyikében más és más oldalról oly fényesen megnyilatkozik. E férfiak közül mindegyikben a magyar nemzetnek egy-egy tulajdonsága nyilatkozik meg oly szépen, mely mindörökké utánzandó példaképekké teszi. Széchenyi Istvánban a hazája és nemzete jóvoltáérti tételődő lélek. Deák Ferencben a tiszta becsületességgel párosult polgári egyszerűség érenye, Eötvös Józsefben a munka és bekezeseretet, Kossuth Lajosban az alkudni nem tudó következetesség stb.

Kell e sokat gondolkodni a fölött, hogy a magyar nemzeti nevelésre minő feladatok várnak a jövőben?

S lehet-e kétség az iránt, hogy e nevelésnek eredményt biztosító gyökereztálai a hazai föld és alkotmány ism. eretében gyökereznek, amelyekben a nemzeti szellem hamisítatlanul megnyilatkozik? S lehet-e kétség az iránt, hogy az ily nevelésnek, ha csak etb.ikai biztos alapját meghamisítani nem akarja, demokratikus irányúnak kell lennie, a demokratikus fogalmát abban az értelemben véve, a mint ennek a szellemét Eötvös József az 1868.

38. Ivoikkben lerakta; a kik ettől a szótól tálan megijedének, azokunk szolgáljon megnyugtatósnál, hogy a jelen század végén és különösen nálunk Magyarországon az egyéni és politikai szabadság földjén, más irány nem is képzelhető, de nem képzelhető másutt sem, a különféle áramlatok dacára, melyek az iskolára is kívánják befolyásukat érvényesíteni.

Maguk a követelmények, melyeket az állambatalom az iskola irányában felállít, kétségbevonhatatlannul szólnak az irány mellett, mely akármily nehezen szívargó át a társadalom gondolkodásába, hogy ott 'befolyását érvényesítse, előbb utóbb mégis át kell azt hatnia; szabadságnak szellemi tudásnak, egyaránt nagy a hőditő ereje.

Sőt e demokratikus iránynak győzelme már társadalmunkban is mutatkozik itt-ott egy-egy jelenségben.

Mert hát mit követel ez az irány? Azt követeli hogy e nemzetetnek legkisebb és legszegényebb tagja is kapja meg a cultura vívmányaiból azt a részt a mely nemcsak megilleti, de a a mely nélkül a társadalomban meg sem állhat, meg sem élhet. Aligha lesz valamikor oly idő, a mikor a társadalom ism. eretének azt a fokát fogja elérni, hogy tagjainak mindegyike, tehetősége, hajlamanak megfelelő helyén lesz; aligha lesz valamikor oly idő, hogy minden tehetőség kifejtésre jusson, kifejtésre jusson abban az irányban, mely neki legjobban megfelel; de a társadalom a legkötéltebb eszközökkel utját állhatja annak, hogy számos tehetőség elzúllásnak

induljon, kifejtésre ne jusson, mert a körülmények kedvezőtlenek réá néve, vagy pedig jobban mondva, mert senkiksem törődött vele. Az altruizmus demokratikus érenye, s itt mutatkozik leginkább a társadalomnak altruizmusa, mikor a társadalom legazerenyebb tagjának is módot nyújt arra, hogy az élethez szükséges ismereteket megszerezze. Pedig ez az altruizmus magának a társadalomnak válik javára. Mert akkor, mikor az elhagyatottak neveléséről gondoskodik, sok bűnnek a forrását dugja be, s nem egy embert óv meg attól, hogy a bűn örvényébe merüljön.

A mi társadalmunk még nem fejtett odáig hogy egy-egy közérdekű eszekeedetének üdvös következményeit, hogyha azok csak később érvényesülnek; mérlegelje. A nevelésben az eredményt be kell várni. Mert ez, így mondotta Beccaria, a kiváló olasz criminalista, a kire ügyvédek oly gyakran hivatkoznak a törvényeséki bünygyi tárgyalások alkalmával — a legbiztosabb de egyszerűs mind legnehezebb eszköz a bűnök megállítására. Az aszói javítóház eredményeiről keveset tudunk, de hazánk határain túl már jobban előtérbe lépett az ugynevezett kényezenevelés nehézkérdése, amely oly gyermekeknek alkalmazandó, kik szociális helyzetük által bűnös befolyásoknak vannak kitéve.

Ha hisselsem, itt kell észrevennünk azt a szélesgés kapcsolót, mely a nevelés és társadalom között tennél, s mely egyiket a másikra utalja, mint a mesebeli vakot és bénát, a kik közöl az egyiknek jó szeme a másiknak erőteljes tagjait irányozza, s mindketten célt értek.

azon nem kis számú uraságoknál, kik nagyuri pánsióból tüznek nagy alapokra tekintetű a valóban munkertészetet, alkalmazva lévő magas képzettségű francia, vagy más külföldi kertészeket, leendő célja kizsároltatni, kik mérleg drágán (1200-4000) frt évi fizetéssel azért vannak alkalmazva, mert ilyenek a hazában nem voltak képezve, nevelve; és kikkel, mivel nyelvünket sem értik, nemzetünknek sem szerezik (hiszelet a kivételeknek) fennhőzások akadékoskodók, követelő: hogy mennyi a baj, s mily nehéz boldogulni velők, azt akár hány nagybirtokosunk igazolhatná. E szempontból is tehát bizony nekünk, "tudós" magyar kertészekre, műkertészekre van szükségünk.

2-szor: Hiszen a középosztály igényeit eléggé betöltik majd azok az 1 éves tanfolyamot végzendő kerti és szőlőmunkások is; vagy ha ez ahol nem, ugy ott nem fog neki sajnálni egy magas képzettségű kertésztől 700-800 forint évi fizetést.

3-szor: A kertészek sorsa nem analog a földmives iskolából kikerülő s gazdasági tevékenykedő uradalmi gazdák s munkafelügyelők elhelyezési kérdésével; mert hisz a kertészt íránt cikkirő szerint is remélhető általános érdeklődés kizárja azon okot, hogy sorunkat elégedetlenkedő proletár-kertészek lehessenek.

Egyébiránt e soroknak csak az ismertetés és nem a polemika lévén célja, ide iktatjuk, felsoroljuk az előadandó tantárgyakat, melyek — azzal együtt, hogy az igazgatóság oly kezében van, mint a világlátott szaktekintély: Molnár István gyümölcsészeti orsz. miniszteri biztosunk — legjobban igazolják az intézet helyes szervezését, hogy t. l. sem több, sem kevesebb nem leendő felölve, mint amennyi szükséges.

Ezek 3 félék: A.) *Alapítványok*: Vegytan, Ásványtan és közetisém, Talaj- és trágyaisém, Növénytan, Állattan, Fizika, Számtan, Mértan. B.) *Szaktárgyak*: Gyümölcsstermelés, Gyümölcsészet, Szőlőművelés, Szőlőfajisém, Hajlattan, Konyhakertészet, Disz- és jévkertészet és gazdasági fatenyésztés, Virág- és növénykertészet, Gyümölcsészeti technológia, Kertészeti üzemtan, Rajzolás és festés. C.) *Mellékletgyak*: Iránytan, Könyvtárral, Latin, német-francia és angol olvasás. Kertipari gyakorlatok.

Midőn még megemlíteném, hogy az intézetnél felvételi kellek: 16-26 év, orvosi bizonyítvány, 4 középsikolai osztály sikeres bevégezéséről iskolai bizonyítvány, vagy ennek nem léteben felvételi vizsga és hogy az intézet 30 tanulóra bennlakással és közös étellemezéssel van összekötve, melyért (lakás, étellemezés, mosás, fűtés, világítás, tanítás, orvosi segély) 200 frt fizetendő, de a földmívelési miniszter 12 teljesen ingyenes helyet alapított, melyért szegény sorunk vagy árvaak folyamodhatnak; teljesen kimerítettem ismertetésemet és ismételtlen ajánlom különösen a pályaválasztás külsőben állóknak ezen intézetei; megdöndölve azt, hogy míg a tudományos

A praktikus angolok, kiknél a magánjótékony-ság pártatlan áll, ebben a tekintetben is nagyon előre haladtak. Ott van egy kényszernevelő intézet, melyet egy emberbarát emelt. Erről jelent meg egy könyv dr. Lenz Adolfól, e cím alatt: A kényszernevelés Angolországban. Itt azt olvassuk, hogy 1869 óta a fiatal gonosztervők száma 63 százezrellel kevesebb, s hogy a helyzet határozottan javult.

Vajjon ki nem látja be, hogy a kényszernevelés kérdése fontos állami és társadalmi kérdés és hogy nem csupán a büntető jogi politika kérdése, hanem a szociális problema megoldásának kérdése is? Ehhez azonban demokratikus felfogás szükséges. Búska elzárkózás a társadalom azon alacsony rétegei elől, melyek az élet viszonyosságait és nyomorúságait csak azért tűrik, és addig, mert és a meddig nem ismernek jobbat, megálázása az emberi méltóságának a szegénységben, a nyomorultban, kinek az élet semmitsem nyújt, mint nélkülözést lemondást, s a ki nem elégíthető vágyörökös, tépő kínját: — ez viszája annak az éberszerető érzelmeinek, melyet a trinitasnak nevezünk, ez ellenkezője annak a demokratikus felfogásnak, mely az emberben az embert látja, érényével, hibáival, fogyatkozásaival, a kinek ő társa, s akit neki isteni és emberi törvények szerint segélni gyámolítani kell.

— Vége következik. —

pálya nem egy ágánál a talpudukelő s az ebből származó csonya hivatalhajhászás látható, addig elcsobban az ismertetett intézet évtizedeken át nem lesz képes annyi műkertészt nevelni, amennyit az igazgatóság legjobb helyekre, jó fizetéssel s azonnal el ne tudna helyezni.

Zala Koppány 1894 aug. 30.

Békefi Elek.

Tollfuttában.

A nagy-kanizsai községi iskolaszék tagjainak lelkiismeretere roppant súlyos kérdés fektűt.

Azt kell majd eldönteniök, hogy a tanítótestületbe új tagul nő- vagy férfitanítót választassanak-e?

Ilyenkor persze az iskolaszéki tag urak kivétel nélkül „kedves”, „aranyos” emberek, akiket egytől-egyig körülöpködnek, jobbról, balról körülkálnak a női kedveskedés parányi, szinte láthatatlan, de annál veszedelmesebb tündérékai.

A nők hódítási talentumának boszorkányereje van azokban a tündérékben. Megejtik azok a legerősebb férfi lelkiismeretét is. — Azok ellen egyetlen vért van csak: ha valaki már visszacselt a gyermekkori *szelvényesség*.

Ilyen semlegességbe hajló iskolaszék tagot megzavartott egyik tanítónő:

— Kérem: nő- vagy férfitanítót választanak?

— Miért kérdezi-nagysád? Azt óhajtaná-ugy-bár, hogy nő-t választassunk?

— Ellenkezőleg. Azt óhajtanám, — hogy egy szép férfit választassanak!

— Hogy-hogy? Hiszen akkor a nők tért veszteneének.

— Ellenkezőleg, kérem. Tért nyernének a hódításra.

Ebből láthatják szután az iskolaszéki tag urak, hogy akár nő, akár szép férfit választanak: *mindgyik esztelen a nők nyerne.*

Az iskolaév megkezdődött.

A komoly professor urak jóságos alyai intellekkel fogadják a tanulóifjúságot a tudományok csarnokaiba, hogy adják oda egész lelküket a tanulásnak, szenteljek minden pillanatjokat a fő nemesítésére.

Ugyanakkor hatalmas plakátokon szól az ifjúsághoz az „*Illem és táncdandár*” ur és buzdítja a lelkes ifjúságot a *lábak kiképzésére*.

Nagyon jó volna a *főket* gondozó professor uraknak valami okos módon még jó *széve* gondoskodni arról, hogy a *fiatalok* a *lábak kiképzése* mellett mindjárt az év elején el ne veszítsék fejét.

Lapunk egy barátja, ki ez idő szerint Aradmegyében: *Alcsillen* tartózkodik, a szülőhely szeretetének egész odaadásával kutat az irodalmi relikviák között is, amiben talán akad valami régi-régi dalra, amiben másképp zeng az ének Nagy-Kanizsáról?

Talált is és beküldte hozzánk.

A feiföldözésről szóló levélrészlet imo közöljük:

„Az „Életképek” 1847-iki évfolyamában Degré Alajosnak Jókai Mórhoz intézett egy levélét találtam, melyben Kanizsáról a következőkben szól az *as ének*:

Keszthelyen meglekintém a gazdasági iskolát — vagy is tulajdonképp a gyönyörű kertét s este Kanizsán valék.

Kanizsán legmeglepőbb volt, hogy száraz időben nyáron a sétáitren lovakat láttam fűrésztelni.

„Auch eine schöne Gegend!” A derek hangszerző Seastics Jánosral megismerkedém.

Bardtom! ez valódi mádség, — megígérté, hogy lapod számra műmellékletül egy szép magyart fog írni, s azt visszautamban átvevőden, személyesen fogom neked elvinni. Erdemes megemlítenem egyik

13 éves fiacskáját,) ki oly ügyesen játszza Liszt, Villmerr stb. stb. szerzeményeit, — hogy lehetetlen nem csodálni. Elbujhatna mellette sok nyelvi virtuoz...*

Igy szól a levélrészlet.

Meggyőződhetik belőle mindenki, hogy Degré Alajos szerint volt valamikor Nagy-Kanizsának is olyan csodásan boldog korszaka, mikor sétatere is volt s amikor még a lovak is fűrészteltek. — Ha Degré most látogatná meg Nagy-Kanizsát, konstatahatná, hogy az 1847-iki lovak lukszusából nem jut még az embereknek sem s ahol a sétatérnek állnia kellene, ott az egész nap hevében a vízhiány miatt szomjúságtól gyötörtien ajándoznak az emberek. Konstatahatná, hogy ez s mi kedves városunk pompás Eldoradoja a verebeknek, mert ezek azán igazán pompásan fűrésztelnek a... *porban*. Konstatahatná, hogy egyszer a képviselő-testület kebeléből valami vízvezeték-tanulmányos-bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai valószínűleg egytől-egyig szemjám haltak. Mert hogy élének, arra nem mutat semmi biztató, reményt adó jel.

H I R E K.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Patachich József szamvizsgálót a décsi pénzügyigazgatóságtól a zala-egerszegihez, — a vállas és közoktatásügyi m. kir. miniszter pedig Brannóczy Béla caaktornyai áll. segélyezett polgári iskolai rendes tanítót hason minőségben a homonnai áll. polgári iskolához helyezte át.

— **Képviselői beosztások.** Dr. Wlassitz Gyula, a caaktornyai kerület orsz. képviselője fogadtatásának megbeszélése és előkészítése ügyében m. hó 29-én Caaktornyól és vidékéről szép számban jelent meg közönség. A dr. Krausz Ignác elnöklele alk. megartott értekezlet elhatározta, hogy felkéri Caaktornya város képviselőtestületét, miszerint a fogadtatás ügyét vegye kesébe, s azt rendezze. Prussák Alajos városbíró m. hó 30-án összehívta a képviselőtestületet s a hivatalok s tanstettletek fejét. Ez értekezleten kimondatott, hogy a fogadtatás a város képviselőtestülete veszi kesébe s a maga körébe vonja a vidékről vasárnap össmegyülő választók részéről a kijelölendőket. A bizottság elnökévé — mint halijuk — Krausz Ignácot, társelnökeket Prussák Alajost, társelnökeket Hirschmann Leot, jegyzőnek Zrinyi Károlyt akarják jelölni. A képviselői Prussák Alajos üdvözlőné s a beszámolásra Wollák Rezső kérné fel.

— **Szoborleleplezés elhatározása.** Perlakon a Gasparics-obelisk és hét loyáman felállítatik. Leleplezési ünnepély azonban most nem fog tartatni, csak ha az obelisket körülvevő díszes vasrácszat is elkészül és a Gasparics életére vonatkozó hiteles adatok mind megszerestének s ezek alapján a hiteles életrajzot magyar és horvát nyelven kiadhatják. Az obelisk nagyon csinos és ügyes munka; díszére várlik Perlak városának.

— **Halálhöz.** Rézvéttel vettük a gyászlapot, mely szerint Spiegel Sándor gazdasádkodó, Somogyvármegye törvényhatósági bizottsági és a boglári takarékpénztár igazgatósági tagja, tevékeny munkás életének 64 ik évében s hó 1-én Pusztá-Bécsenyen elhunyt. Az elhunytat, kit övevényen kívül kiterjedt tekintélyes rokonság gyászol, 3-án délután általános részvét mellett a boglári izr. temetőben helyezték örök nyugalomra. A gyászközönség közt ott álltak a környék legtekintélyesebb polgárait, kik elkísérték a polgári érények s miniképet utolsó útjára. Boglár közszeg határában a lakosság nagy része csatlakozott az impozáns gyászmenethez. Az izr. templom előtt a korszorok egész halmaával díszített koporsót leemelték a kocsirol és dr. Neumann Ede nagykanizsai főrabbi remek gyászbeszédben méltatta az elhunyt érényeit és érdemeit. A sírnál pedig megható imával bucsuztatta el a főrabbi az elhunytat. Aldásos volt élete, áldott legyen emléke!

*) Zalamegye jelenlegi főispánja. A szedő.

Községek átkelése. A z. egerzegei pénzügyigazgatóság körültekintő tartozó osztrákországi pénzügybírói kérdést, továbbá a mura-szerdahelyi, perliaki és balaton-füredi szakaszok megválasztásával, a osztrákországi pénzügybírói biztosi körülmény, a felosztott parlaki pénzügybírói szakaszhoz tartozó községek a osztrákországi pénzügybírói szakaszhoz, a felosztott mura-szerdahelyi pénzügybírói szakaszhoz tartozó községek a stridói pénzügybírói szakaszhoz és a felosztott balaton-füredi szakaszhoz tartozó községek a tapolcai pénzügybírói szakaszhoz csatoltattak.

Visszatartott tanulók. A nagykanizsai gimnásiumba ez idén is sok oly tanuló nem vehettek fel, akik szívesen jöttek volna városunkba. Sőt az igazgatóság kénytelen volt olyan tanulókat is visszatartani, akik az első osztályt már itt végezték a tanulmányaikat itt akarták folytatni. A két első osztályban a létszám hamar betelt a később jelentkezőket az igazgatóság már nem vehette föl. Ez a sajnós állapot már néhány éve tart s így a párhuzamos osztályok felállításának szükségességével nem most állunk először szemben. A képviselőtestület fogynásimintai bizottságának tehát volt elég ideje módokról gondolkodni a párhuzamos osztályok felállítását illetőleg. Itt az ideje, hogy konkrét javaslattal álljon elő, mert nem szabad felelni, hogy megvárjuk jövőre 2 gimnásium fog versenyezni a miennkel a így városunk és lakóinak érdeke megköveteli, hogy az itteni gimnásiumba törekvő ifjúságot ne legyen kénytelen visszatartani az igazgatóság.

Megjötték a bakák. Hazi eszredünk a cs. és kir. 48-ik gyalogezred 4-ik zászlóaljja, mely eddig Komáromban állomásozott, kedden délután vonult be új állomására Nagy-Kanizsára. Midőn az új tisztikart városunkban üdvözölköztek, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy ez a körünkben lévő tisztikar módjára, a barátságos összeköttetést a polgárokkal fenntartani és társas életünket élénkíteni fogja.

Megjötték a papok. Kedden délután súlyosan megbetegülve szállították be a kanizsai kórházba Adam János beleznai kanizsai ki állítólag — pástör papja által — hátulról megöletett. Hogy a lövés véletlen vagy szándékosan történt-e, a vizsgálat fogja kidönteni.

Kerekpárosok köre. Vasárnap délután Tivolt János kávéház tulajdonos lakásában a kerékpárosok köre megalkulása érdekében értekezlet tartott, melyen a városban levő 25-26 biciklista közül megjelentek 16-an. Az értekezlet vezetésére Kocsis Kálmán győztes, a jegyzőkönyv vezetésére pedig Rosenfeld Lajos került fel. Hosszas tanácskozás után elhatározott, hogy a kör megalkulása attól tételtől függő, ha a városban levő biciklisták körében a mozgalom általános érdekeltséggel találkozhat. Ennek megvalósítására jelentkezést ív szövegeztetett, melyet az értekezleten részt vevők szívesen aláírtak, a távol levők pedig ezen ívet Fischer Fülöp könyvkereskedésben a hó 10-ig aláírhatják. Az évi tagsági díj egészben csak 4 koronára van terelve. Az ügyek további vitelére és alapzabály tervezet elkészítésére Kocsis Kálmán, Rosenfeld Lajos és Tivolt János urakból álló szervező bizottság küldött ki, mely bizottság legkésőbb 14 nap múlva a tagságra jelentkezéseket újabb értekezletre fogja összehívni és tevékenységéről, valamint az ügy mikéni állapotáról beszámolva, előterjesztést meg fogja tenni.

Megugrott az Aristomból. Gínsi Matild roszchir leányt vasárnap este a rendőrség botrányos magaviselete miatt letartóztatta és a hölgyek szakszabán éjszakai nyugalomra helyezte. De a leány alkalmasint felt a sötét zárkában egyedül lenni. Egy deszkán felkuszott a zárka falára, innét leugrott a város házá (nyomda) hectographia helyiségébe, onnét pedig a szomszédos épületbe, mely azonban alaposan be volt zárva és innét kiptni sokkal nehezebbnek látszott, mint a városi börtönből. A vakmerő leányt azonban itt sem hagyta el a hidegvérűség. Felkúszott a kocsi és kérte kibocsátását, ki őt azonban a házi szolgáló utasította, de megtudakolta tőle, hogy kicsoda, hogyan jutott ide, és a leány egész nyugodtan azt felelte: „A fiatal urnál volt teendőm.” A fiatal urra való hivatkozás folytán csakhamar felárult a kapu és Gínsi Matild néhány pero múlva ismét szabad leány volt. Szabadlégi azonban nem tartott soká, mert a rendőrség hely-

lőn ismét oltalomba vette. Szökését azzal indokolta, hogy egy rendez-vous-jra volt és be akarta tartani.

Szálloda bérlet. Az „Arany szarvas” és kávéház új gazdáit nyár október hó 1-én. Wlber Ignác debreceni vendéglős vállalkozott arra a nehézségre, hogy az „Arany szarvas”-nak egykori jó hírnevét visszaszerezze. Az új bérlő külön szakember hírében áll.

Verekedő honvédek. A Király-utóban levő Bergstein-féle a Vademberhez, címzett korosma teljesen megfelel címének. Minden nevezetesebb verekedő színhelye a „Vadember” A legutóbbi vasárnap honvédek tüztek ott össze több kikanizsai polgárral és hogy a béke idejében is legyen valami célja a katonai szurony-nak, ezzel sulyosan megsebesítették Polai Gyula Ferenc és Hosson György kikanizsai polgárokat. Ugyancsak vasárnap este egy honvéd a nagy sörház korosma helyiségében Boldizsár László kocsiának kezét átszurta.

Trachomások gyógyítása. Dr. Feuer Nathán egyetemi magántanár, közegészségügyi felügyelő dr. Isó János zalaegerszegi tiszteletbeli járóorvos kiteretében legközelebb Perlakon volt, ahol — az ott ideiglenesen felállított szűkségkórházban — tizennyolc trachomás betegen eszközölt sikerteljes műtétet. A beteg a perliaki domború és alsó-lendyai körből voltak és mind ezen veszedelmes betegség súlyos complicatiójában szenvedtek. A közegészségügyi felügyelő közbenjárása folytán legközelebb az egyik körbe külföldi trachomaorvosot fog a miniszter kiküldeni. A műtétet dr. Böh m Snidney járóorvos dr. Vizeletti Frigyes perliaki körorvos és dr. Isó Ferenc zalaegerszegi t. járás és kórházi orvos segítkeztek.

Pótlétségi vizsgálat. A zala-egerszegi polgári iskolai kapcsolatos középkereskedelmi iskolánál augusztus hó 30-án volt a pótlétségi vizsgálat a vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, a kereskedelemügyi minisztérium részéről; Kircknóft Frigyes, a soproni kereskedelmi és iparkamara titkára, voltak a biztosok. A pótlétségre jelentkezők mindegyike éretnek nyilvánították.

Tűzoltó szász-szemle. — Szép ünnepegné volt színhelye augusztus hó 28-án Felső-Bagod, ahol az oltáni tűzoltó egyesület zászlószentelési ünnepélyt tartotta. Az ünnepesen írszt velt a z-egerzege és gellenházi tűzoltó egyesület, valamint a zala-szent-györgyi dalos egyesület. A zászlóanyát tisztelt Csillagh Gyulán urbólgy volt szíves elfogadni. A tűzoltók a nagy közönségtől kísérve, Angyal György segélfelkész vezetésével mellett körmenetben vonultak Felső-Bagodból a felső-bagodi astartár elé, ahol az egyetli zászlót Sipos József alsó-bagodi lelkes felszentelte, előzőleg megható beszédet intézvén az egybegyűlt nagyszámú közönséghez. Felcsentelés után következett a szokásos szegbeverés. Szegyet vertek be a zászlóanyán kívül Csillagh Gyula, Orosz Pál, a koszoros leányok, köztük Urosz Lenke, Thassy Ilona. Az ünnepeget Baki Antal vendéglőjében reggelit tartott mulatság zárta be.

Adomány. A balaton-füredi kórházra dr. Jókai Mór 10 frot, dr. Kéty Karoly 5 frot, Rubelli Lajos 3 frot 90 krt, Péter András 1 frot Aigner Adolf 70 krt adományoztak; ezenfelül egy hangverseny tiszta jövedelméből ugyanezen célra 88 frot 09 krt. tolyt be.

Tűz. Aug. 31-én este fél 10 órakor Gelsen tűz volt. A Vízendvay-féle majorban égett el egy kazal zabosbűkköny. A kazal magától gyuit ki, mert valószínűleg a szárazdaltanul kezesített takarmány fermentálódott. Hogy a közlelezen volt csépeletlen gabona is a lángok martaléka nem lett, azt a derék gelsei lakosoknak lehet köszönni, akik nagy szolgálattal szorgalmat járultak a tűzoltók munkájához. A kár négy-öt száz forintot tesz ki, mely, mert a kazal biztosítva volt, megtérül.

Buccu. Sluk Sándor az osztrák-magyar-bank nagykanizsai fiokjának főnöke e napokban elhagyja városunkat. Saját kérelmére Kolozsvárra helyeztetett át szintén hivatal főnöknek. Sluk mint egy 10 éven át működött városunkban mint ezen hatalmas pénzintézet tisztviselője és szép idő alatt mindenkor őszégyeztetni tudta a bank érdekeit a közönség illetve a kereskedő világ érdekeit. Szerepny barátságos modora és felépésével példás szorgalmával

kérdemelte az általános tiszteletet, melynek jelölést tiszteletli ma esztörtökön bucu-estélyt rendeznek a „Polgári Egylet” termében. Sluk helyére Morgensthaler Lajos helyeztetett át Budapestről Nagy-Kanizsára.

Értesítés. A nagykanizsai alsó-foku kereskedelmi iskolában a beiratások e hó 9-én vasárnap d. u. 3 órakor a városi polgári-iskolában eszközöltek, mire az érdekeit kereskedők és tanoncok figyelmét felhívjuk.

Lótenyésztési jutalomdíjazás. A Zala megyei lótenyésztési bizottság a következő hirdetményt bocsátotta ki: A nagyméltóság magyar királyi földművelésügyi minisztérium által Zala vármegye engedélyezett általános lótenyésztési jutalomdíjazás Nagy-Kanizsán folyó 1894. évi szeptember hó 20-án d. e. 10 órakor fog megtartani. — Jutalomdíjakban részesítettek ... a Nóri fajta kivételével — Zala megyének nevelt oly 1 és és illetve 1 és fél- és 2-es fél éves kanca és mőcsaik, melyek a bíráló bizottság által jutalmazásra érdemeseknek találtnak. — Az egyes jutalomdíjak a bíráló bizottság által megállapítandó összegekben osztaltnak ki az illető tulajdonosoknak. — A díjazásra elővezetendő csikók f. évi szeptember hó 19-ig a nagykanizsai polgármesteri hivatalnál bejelentendők, a tulajdonos nevének és lakóhelyének, az elővezetendő csikó korának és származásának az apának és anyakancának megjelölésével. Kelt Zala-Egerszegben, 1894. évi augusztus hó 26-án. Zala megye lótenyésztési bizottsága.

Kocsisok és kőművesek. Két hónap előtt történt már, hogy Kovács János kocsis Horváth Ferenc kőműves, pofon ütötte azért, mert Kovács kocsis létárá ötöt nyilvánosan tegezni mert. Ezen pofon által a kocsisok egy egész csapat taláira érezte magát és elhatározták, hogy ezen rajtuk elkövetett szeggyent meg fogják bosszúlni. De erre nem igen kisaikozott alkalm. Végre múlt vasárnap elérkezett a bosszú napja. Kovács János vasárnap este a volt Bajor-féle korosmában megpillantá Horváth Ferencet, Molnár Menyhért társaságában. Csakhamar összegyűjték az összeeszkűvet és midőn szám szerint 6-án hámfakkal, 60 gombos botokkal teljesen felszerelve, hadi készlelezen voltak, kihívták Horváth Ferencet, majd kevés vártatva Molnár Menyhértet és megkezdődött a harc, mely azzal végződött, hogy a tegyvertelen kőművesek egyikének lábszáran és száján, a másiknak pedig fején éjtetett jelentékeny sérülést, mely eredményteljes kirohanásért a rendőrség nyomban azzal fejezte ki elismerését, hogy Simon Péter, ki a hámfák szállítója volt, nemkülönben Kovács János hadvezért, az egész segédcsapatot együtt hívőre tette. A kiknek a harcban kiváló szerep jutott azok bűtetekéről legközelebb a kir. törvényeseknek is befognak számolni.

Sajtóhibabizottság. Lapunk legutóbbi számának tárcájában értelemzavaró sajtóhiba oszszott be. E helyett: (utolsó bekezdés, 8 sor). „S mivel a különböző munkák körökben” ez olvasandó: S mivel a különböző munkák körökben, ritkán méltányolják. Innen a nagy elégedetlenség munkások körökben.

CSARNOK
BYRON.

Irodalomtörténeti rajz.

— Jelesebb kutyák nyomán. —

Irtá: Baboss László.

(21-dik folytatás.)

III.

A fent említett verses beszédek, költői elbeszélések a „Gyaur”, az „Abydosi ara”, a „Karlo”, „Lara” a Childé Harold, halhatlan költővé avatták Byront, amily mértékben emelkedett azonban mint író, ép oly mértékben szállt alá neve, mint peéré és világfi, kinek nevét fénynek, pompának, gazdagságnak kellett volna övezni. Ez azonban egy adóssággal terhelt birtok mellett — nem volt könnyű, s ez vitte Byront, aki különben már esetetel természeténél fogva, a nőtleniségre lett volna hivaiva, a házasság karjaiba. Lady Melbourne házában, midőn megbóltott — azt mondta 6 maga is Moore-nek: Es rosz jel Byron elvette Melbours kisasszony

szerelm nélkül, azt véltve, hogy javit helyzetén, a ez lett tulajdonkép a halála dőfés, mely annyi apró társaságok között a legmelyebben nyumul szíve közepébe. Az igazgató, a szeszélyes Byron hamar kihűlt neje iránt, a hitelezők, a végrehajtások pedig felemesztettek a fiatal nő 10 ezer font hozományát s emellett a lord visszatért ifjúkori életéhez, — a színésznőkkel feslett elethez s az a lady nem tűrte, majd belekötött a ironörökösbe, a másokba, — az újságok ismét rovatot kezdtek élményei fölött vezetni, ez fejbőszítette; de még inkább az, midőn neje 1815. december 16-án egy leánygyermekkel ajándékozván meg, örökre elhagyta. Ekkor tört ki az erkölcsi forradalom, a mely másodsor száműzte hazájából Byront, s a melynek igazi oka fölött még maig sines tisztában — a közvélemény — a mely akkor Byront, mint házasságtörőt illette el. A való élet a tragikus sors azonban nem törte meg szellemét: „Corinth ostruma” Parisina „Héber hangszók” e korból valók.

1816. april 26-én utazott el Ostendéből, rendez társasága Fleteher és apródja Rushton kíséretében magukhoz véve Polidori orvost; beutazták Belgiumot, Svajcort (Lásd Childe Harold 3-4 éneke.)

Ez ut szálta a világnak „Manfredet” s a „Chiloni foglyot.” Ekkor ismerkedett meg Stael asszonnyal és Slegel Friggyessal s kötött barátságot Schelley vel e vallásos skepticsussal. A Villa Diodati rendez látogatói közül még felémiljük hű kísérőjét Byronnak — Hobhouse-t, Sveichből Milanóba, Veronába majd Velencébe utazik Byron s itt egy kereskedőnél vesz ki lakást, kiték feleséget el is csábítja, amely kalandja után a szerelmes történetek egész láncolata következett. Dözsölési határt nem ismerlek, úgy mint szerelmi képeisései, míg végre megjelent jó neimje, ki megszábadította és pedig nem is muzsája személyében!

Innét az örmeny barátokhoz ment, hogy legnehezebb nyelvtűket a földön, megtanulja, ez bizony valóban hatalmas ellenszulya lett volna a sardanapali mulatságoknak. Majd meglátogatta Florencet és Rómát s Valencé halála adja meg az eszmét Marino Faliero-hoz s Bepoboz. 1817. szeptemberben kezdte meg Don Juan, mely l e g s z e b b, legmaradandóbb becsü költeménye Byronnak.

Ebben Byron lerántja a teplet a pruderiéről, a népmutatásról, az emberi gazságról s az igazságot, a kérelhetetlen igazságot hirdeti, alakjai nem feszesek, természetesek, szeretkezők, megvetik a társadalmat előítéleteket, — csak szívükre hallgatnak; bor, nő, vidamság, — kaóság a Don Juan alaphangja, — de ezek oly őszintén vannak festve, hogy a harembe is be nézünk s nem botránkozunk meg Dudu és Don Juan „prima noctisán.”

Don Juan elbájol itjt, férfit s öregot egyaránt, az itju szilaj szenvedélyének, a férfi vagynak, az öreg szép emlékeinek viszhangját utálja meg benne. Tényleg a Don Juanban már nem a világájdalom, hanem a világájdalomnak humora nyilatkozik, a mely alá Byron pessimismusát, cinismusát, trivolságát rejt, hogy kétségbeesését palástolja. Ragyogó ötletek, szelimeség, szilaj csapongás él a az minden során.

1891. Aprilisban Benzoni gróf által ismerté meg költőnk igaz szerelmét a fiatal és szép Guccioli-Gamba Terezia grófnót aki egy 60 éves romagnai gazdag nemesnek volt neje. Ez uton jutott Byron egy más szenvedélyének a politikának megismeréséhez. Olaszország ekkor az osztrák járom alatt nyögött s a szenegetők arra vállalkoztak, hogy azt megszüntessék, Byron hajolt a titkos szövetségre és tagja lett, sőt palotája valóságos tanyája volt az összeesküvőknek. Az osztrákok száműzni akarták s pecri méltósága, csak alig volt képes megvédeni. Ekkor írta „A két Foscarit” s „Marino Faleriot”. Byron nem birt dramai erővel, ő inkább lírai, epikai költő s drámái azért is saját magát tükrözik vissza és a szép festői leírásokon kívül cselekménnyel nem bírnak. Taine ugyan ezt mondja: „Leírás és magánbeszed nem volt elég, neki szükségé volt cselekvésekre és eseményekre, mert azok próbálják ki a lélek erejét és ruganyosságát, és a cselekvés is mért, meg az erőt és ruganyosságát, — s ezért is az események közül a leghatalmasabbat a cselekvések közül a legerősebbeket kereste ki — ez igaz is, de csak a költői elbeszéléseiben „az ábydos ará”-ban, Parizinában, a kalózban, Ma-

zeppában, s a chiloni fogolyban, a fenti két drámája „Manfred”, „Ég és Föld” Káin, Sardanapa — ezt nem igazolják.

Byron talán sehol sem érezte a lét kellemesit oly annyira, mint Ravennában, hol a költészetnek, a szerelmek s a politikának élt, — de a boldogság nem sokáig tartott, mert a grófnő atyja a testvérséjutasítatván, ő neki is vándorolni kellett, így talált menhelyet Schelley-nél Pisában 1821-ben; ekkor érlelődött meg benne a gondolat, hogy egy szabadelvű lapot alapítson, nem is annyira a maga, mint az angol Leigh Hunt angioiró szegénységéből kiemelésére; — a lap azonban a gőgös munkatársak, különösen Schelley miatt — megbukott; Byronnak helyzete azonban felesége anyjának halála folytán a legfenyegettebbek közé jutott, mert az önképz felesége s közte oszlott meg.

(Folytatása következik)

Közgazdaság.

(+) **A bécsi magvásár kudarcra** — mint odaváló bankörökből írják a Pester Correspondenz-nek, oly tökéletes, hogy a bécsi gabonaüzemede előjárásaga a jövőre bizonynyal lemond a gabonavásárok tartásáról. A látogatók száma alig néhány emberrel volt nagyobb a bécsi gabonafőzede rendez napi látogatóinak számánál. A legtekintélyesebb bécsi cégek túntetőleg távol maradtak, az előkelő külföldi gabonakereskedők egyenesen Budapestre utaztak, hogy ott árpat vásároljanak. Így a bajor és éjszaknémet serfőzők igazgatói és képviselői szintén csak átutaztak Bécsen és pár órai itt tartózkodás után Magyarországra utaztak, hogy árszakúskéletüket közvetlen magyar gabonakereskedőtől és termelőktől fedezék becsi közvetítés nélkül. A magyar mezőgazdaságra és kereskedelemre ez nemcsak ebben az esztendőben, hanem egyáltalán maradandóan előnyös, mert a nagy német és más küldi importcegek a bécsi magvásár felszűlése folytán úgy intézkedtek, hogy magyar gabonát közvetlen Magyarországon vásárolnak Budapest, melynek felvése bir egy nagy nemzetközi gabonaközpont hely minden előnyével, ez által tetemesen megszoríthatja közvetlen kereskedelmi összeköttetéseit a külfölddel. — Ezenkívül a haszón, melyet az idegen forgalomnak ebből eredő szaporodása

hoz magával, maradandó nyereség Magyarország közvetlen gazdasági és politikai összeköttetéseire a külfölddel. — Wurmbandt gróf megnyitó beszéde nem volt megnyugtató, mert nem utasította vissza erőlyesen azokat az infamis rágalmakat, melyeket annak idején Luager szórt a magvásár látogatóinak kereskedői becsülete ellen.

Szerkesztői üzenet.

Sz. T. Nagyon örültünk, hogy Alcaill-ről egész váratlanul felszűl-ámlottál. Még inkább fogunk örülni, ha szép bardti figyelmeknek nem marad ez egyetlen csilláma.

Gelse Tudósítását köszönjük. Az ilyen gyorsaságot szeretjük.

Felolvas szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTÉR *)

Legújabb zsebkendő illat

Wekerle Bouquet.

Legfinomabb toilett-baluti és Salon Parfüm a legkellemesebb illattal; Dr. Wekerle miniszterelnök természet hűarczképevel illatott legelegánsabb kiállításban.

Ára 1 iri.

a pénz előleges beküldésével.

Kapható minden illatszert kereskedésben, vagy pedig közvetlen a gyárossal **GREYSEN & Co. Wied. II. Praterstrasse 11.**

*) Az e rovatban közlöttékkert nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK:

Rechnitz József

okl. tánc- és illemtanár táncziskolája Nagy-Kanizsán

Mély tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és tánczkedvelő ifjuságot, miszerint **előnyösen** ismert

TÁNCZISKOLÁMBAN

eddig a lehető legjobbnak bizonyult könnyen felfogható táncian **módszerem** mellett az összes **modern tánczokból** oktatást adok.

Kívánatra házon kívül is oktatok.

A tanfolyam — az eksklusivitás szigorú megtartása mellett, **szeptember hó 15-én** veszi kezdetét.

L a k á s o m: Király-utca Büchler-féle házban, — (a posta átellenében), ahol bővebb felvilágítás nyerhető.

Tanítás és tanulók felvétele naponta!

Teljes tisztelettel

Rechnitz József,

194 3-2.

okleveles tánc- és illemtanár.

Beszerkesztőség:

F. A. T. E. S. A. Ollopfőle ház.

Időközben a lap szellemi részére vonatkozó minden kikötés.

Bejelentett levelek csak ismeri kasszából fogadjatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Égész szám ára: 10 krajcár

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bank egyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőzde r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Varnaház-újszéli: Fuchsler Földművelésügyi könyvtárakadézia.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 12 korona (6 fr. - kr.)
Félévre 6 korona (3 fr. - kr.)
Negyedévre 3 korona (1 fr. 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítottak

Nyitlór pótlóra 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fuchsler Földművelésügyi könyvtárakadéziai tájékoztatók.

Háboru és béke.

(-) A Hágában ülésző béke-kongresszus egy csoport nemes gondolkodású emberre irányítja ismét a közfigyelmet, kik egy humanus eszmétől vezérelve a közvéleményben meg akarja gyökeresíteni azt a gondolatot, — hogy a háboru felesleges valami, melyet az emberiség haladott voltánál fogva békebirósággal lehetne pótolni, hogy így a népek megóvassanak a háboruval járó iszonyoktól, s a kultura vívmányai helyenként ne legyenek odavetve a bestiává lett embernek. Meri bármit szóljanak is azok, a kik a háborut szükségessé tartják, hiszen a nagy Moltke is szükségesnek tartotta, sőt még ethikai értéket is tulajdonított neki, a háboru borzasztó csapás azokra a vidékekre, melyekben lejártszódik, sőt megéri azt egy egész nép, egy egész nemzet, mely benne érdekelve van, akár győző, akár legyőzött legyen. — Az utolsó francia-porosz háboru meghozta ugyan a németeknek politikai egyesítését, gyarapította a területüket egy tartománynyal, de kétségtelen, s a történelem egykor tanuságot fog tenni róla, hogy nagy erkölcsi kárral jár. A franciák megaláztatásáról, veszteségéről nem is szólunk. — Azután a meghumanusabban viselt háboru

sem ment a vadállati kegyetlenségök, melyekbe a hadi élettel igen sokszor járó eldurvulás vezet a hadakozó felek embereit. Igaz, hogy a hadi eszközök végtelen tökéletesítése folytán most már gyors folyónak le a háboru, s remék nem sokáig ijesztheti a népeket, de befejezésük veszteségeik, iszonyatosságai ritkán igazolják őket, az sül ki igen gyakran, hogy okkal-móddal elejét lehetett volna venni. A ki csak egyszer látta Werescagin egy csataképének másolatát, a melyben a genialis művész a csaták iszonyait festi, oly realistikus hűséggel, hogy az ember lelke mélyében megrendül, az nem lehet a háboru barátja, az a legnagyobb érdeklődéssel kíséri ama nemes békebarátok törekvéseit, kik évről évre számban gyarapodva nem mondanak le ama reményről, hogy eszméjük mind jobban lért nyerve, több és több hívekre fognak szert tenni, s szóval és írással propagandát csinálnak annak a humanus felfogásnak, mely a háborut feltétlenül szükségessé nem tartja, s mely lassanként tért hódítva a szivekben és elmékben, átalakító hatással lehet a társadalmak közvéleményére s kétségenkívül erkölcsi befolyással van rá. Csak kis kör hevült eleinte a béke esz-

ményeiért. De ez jól tudta, hogy felfogását mátlól holnapig nem érvényesítheti, hanem nagy türelemmel kell felfogását-terjesztie. Kétségtelenül tudta azt is, hogy eleintén csak keveser fogják megérteni, a minthogy minden jó dolognak nehezebb lért tervezni, mint bármily örületes durvaságnak, melyet hamar felfognak a tömegek. A békebarátok műve csak lassan haladhat előre, s az a következetesség, melylyel évenként kongresszusukat megtartják s mind több és több előkelő állású, befolyásos egyént tudnak megnyerni, biztosítékot nyujt az iránt, hogy nem hiábavaló munkát végeznek, — hogy kitűzött céljukat nem tévesztik szem elől, sőt ellenkezőleg évről évre jobban megerősödnek, mélyebb gyökeret vernek. Nem szabad kételkednünk abban, hogy az általános műveltség terjedésével az emberies felfogás is tért fog nyerni, s gyökeret fog verni az a belátás, hogy a háborura ezant összegekkal a béke idejében a népek boldogulásának jobb eszközeit lehet létesíteni. Csak olvasni kell a háboruk statistikát, melyek bizonyítják, hogy a háboruval járó veszteségeket minden irányban a hosszú béke sem képes helyreütni. Eltemetnek ugyan a halottakat, bekötözik a sebeket, de a szerencsét-

A „ZALA” tárcája.

A paedagogia a társadalom tükrében

Írta: Hoffmann Mór.

— A „ZALA” eredeti tárcája —
[3-ik folytatás és vége.]

Akárhová tekintünk, hol az emberi társadalom az emberi tevékenység különböző terén munkájában előrehalad, a hol új elveket, új irányokat látunk létesülni, a hol a szellemek surlódásai gyakran a szenvedélyesség fokozzák az elhatározásokat: nem tagadhatjuk, hogy a jelen idoszak komoly szükségletei kenyszerítő szorgosak, s követelményei jogosak.

Amde ne feledjük el azt sem, hogy a legzavarosabb társadalmi viszonyokban, állapotokban egy magasabb, örök törvény, az isteni szűkségesség nyilvánul, s hogy az emberek önkénye sorsát nem e vak véletlen, nem az emberek es szenvedélye igazgatják.

Az a kenyzernevelés, a melyről itt szóltam, hogy tovább annál szükségesebb lesz, mert a kötelező iskoláztatás, mely a törvényben elő van írva, az eszközök elégedetlensége következtében még mindig nincs keresztülvive. Az iskolakötelezetek itt kevesebb, amott több százaléka, nélkülözi az elemi oktatást, ennek az oka több körülményben rejlik, az egyik az, hogy a legtöbb község nem győzi anyagi aidozatokkal az osztályok leállítását, s már így is egyes osztályok túltöltöttek s a törvény rendelkezése ellene

több növendékét foglalnak magukban egy tanító alatt, mint a mennyit szabadna. Az ismétlő és iparos-tanonc oktatás nem nyujt erre korrektívumot s eredménye az intellectualis képzés tekintetében sem lehet meg a legszerényebb követelményeknek; csak az emberi természet, a fiatal elme felreértéséből származhatik az oly követelés, hogy egész napon át a testi munkával eloglalt s elláradt tanonc, az esti órákban eredményesen foglalkozhassék szellemi munkával; de maga a tanítás sem érhet sokat ebben az időben, s csak amuz egyetlen mentése van, hogy jobb, mint a semmi: habár sem paedagogiai, sem morális szempontból nem indokolható.

Es annál szükségesebb lesz, mentül kevésbé tölti vagy különféle körülmények következtében töltheti be hivatását a nevelés tekintetében, mely első sorban a gyonge és szenge gyermekekkel szemben rejta harul. Hiszen általános ismert tényt mondok, mikor annom, hogy a család első és természetes nevelője a gyermekeknek. Legszenebb korá ő fogva itt nyeri azokat a benyomásokat melyeknek tipikus vonásait teljesen kialakult, s a társadalomban szerepet játszó egyéni is fel lehet ismerni, s mely benyomások akár mily körülmények köze jussnon is az ember, soha el nem moszatnak. Bármily korlátolt köre legyen a családnak, mint kiciben előkepe a társadalomnak, végtelen nagy befolyása van a fejlődő gyermekekre, sőt ez a korlátosság teszi nagy befolyásúvá, hiszen a gyámoltalan, tehetetlen gyermek testi és lelki életének ezernyi gyökérszálaival ova van kötve a családi talajhoz, abból szívja

testi és lelki fejlődésének napiló nedveit, egyéni alakulásának alapvonásait itt nyeri, itt ismerkedik meg azokkal az erényekkel, melyek a társadalomban vannak hivatva megadni egyéni értékét, s melyeket csak a folytonos szoktatás által lehet elsajátítani. A család kebelében van alkalma magát a munkaszerepében, az önmegtartózkodásban, az áldozatkészségben, a szerénységben, a szolgálatkészségben, a töremségben gyakorolni, itt hullanak először a szenge szívbe az isteni és ember szeretet, a kegyelet, a tisztetet a szóvalom és ragaszkodás menyei magvai; itt gyul lángra legelőször a hon- és ember szeretet; itt kiraja; de a család már korán nem nélkülözhetette a körön kívül álló intézetek segítségét, gyámoltatását a gyermekek nevelésében, munkájának egy részét átvette az iskola, mely kinek kinek egyéni hajlamai és tehetségei szeriat van hivatva befejezni azt a nevelői munkát, melyet a családnak végeznie kellene.

Azért nem mondtam, hogy végez, mert a társadalom rohamos átalakulása következtében a család tényleg már nem tölti be azt a hivatását, a miot betölteni kellene: hiszen azért vetnek az újabb időben nagyobb ügyet a nőnevelésre, abból indulván ki, hogy a nők alaposabb, sokoldalubb kiképzése folytán a nevelés talán befolyásos lesz a család erkölcsi missiójának emelésére. Hiszen senkisésem kiesnyül az aya befolyását gyermeke nevelésére, a mely — természetes hivatásának fogva is — tényleg nagyobb eredményére nézve többrebb vagy károsabb, mint az apé. A legtöbb családban első sorban

lenné tett emberéle, keserves éveit, kínos napjait nyhiteni sem ismerem képe. — Az özvegyek, az árva fájalmát megvizasztalni mi sem képe.

Nagy érdeklődéssel kísérjük a békebarátok törekvéseit, s a kongressus tárgyalásait, és minden humánus ember őszinte örömmel üdvözölheti az oly törekvést, — mely az embereket a nemesebb felfogásnak akarván megnyerni, terjeszti a humánus gondolkodást s feltartóztatlanul tör egy nemes cél felé.

Az osztrák magyar bank igényei.

A bankszabadalom meghosszabítását célzó tárgyalások bevezetésekor az osztrák magyar bank és kormányzója, Kautz professzor annak idején oly igényekkel léptek fel, melyeket a két állam kormányai egyértelműleg ignoráltak, a közvélemény pedig határozottan ellélt. A magyar sajtóban legerősebben érvényesült a megütkezés a felett, hogy az osztrák-magyar bank értelmetlen követeléseinek elfogadhatatlansága által szinte a tiszteletlenség határos nem ismerését árulta el a jelenlegi államhiteleznek.

Ezért aztán a bankkormányzó ur hiában akarja a szabadalom tárgyában folytatandó tárgyalásokhoz való képtelenségét azzal menteni, hogy az egész magyar sajtóról és a magyar pénzügyi szakférfiakról azt állítja, hogy azok mit sem értenek az egész kérdésből. Miután ezt a furcsa pénzügyi bölcseséget senki sem vette komolyan, más manőverhez folyamodnak a bank intésd emberei, a mennyiben a vezértitkár, Mecenseffy Emlé háta mögé bujnak, a ki „Az osztrák-magyar bank szabadalomának értéke és ára” cím alatt egy röpiratot adott ki. Nemes Mecenseffy vezértitkár urnak meg kell adni az elismerést, hogy van bátorsága nyíltan kifejezni a tulajdon véleményét, ha helytelen is az, — még pedig a saját neve aláírásával. Ez minden bizonynyal korrektebb, mint Kautz kormányzó és professzor furcsa eljárása, a ki nyilatkozatai és egész atócióját mindig az osztrák-magyar bank „egyaltaian nem kötelező” és „tulajdonké-

felelősséggel nem járó enunciacióinak” maszkolizetába burkoltan adja át a nyilvánosságnak.

Ha helyesnek találják ezeket az enunciaciókat, akkor a kormányzó ur minden bizonynyal bevallja az apaságot. Ha azonban, mint a jegybank eddigi, pénzügyileg absurd javaslatainál történt, a közvélemény felháborodással nyilatkozik a bank követeléseinek illetlen és teljeithetlen volta felől, akkor a kormányzó ur sief kijelenteni, hogy azok csak „nem kötelező nyilatkozatok.”

A bank e komédiájának, pénzügyi tévelygéseinek immár véget fognak vetni. Mecenseffy vezértitkár urnak a fizete szintén hozzájárul a bankvezetőség komédiázásának megszüntetéséhez. Amhár a bank legutolsó közgyűlésén még egy kísérletet tett a kormányzó ur, hogy e kérdésben újban megteveszze a közvéleményt: t. i. kijelentette, hogy Mecenseffy vezértitkár e fizete annak szigorúan privát munkája. Gyakorlati tekintetben a kormányzónak ez a kijelentése nem bir fontosággal. Az említett fizet az osztrák-magyar bank saját kiadásában jelent meg és telje nevével aláírta azt a bank egyik legmagasabb hivatalnokja és tulajdonképen való vezetője.

A nyilvános diszkuszióban, valamint később a parlamenti tanácskozás folyamán ezt a munkát mindenetre az osztrák-magyar bank érdekei védelmezésének fogják tekinteni. A felelősséggel való bujódiba nem fognak belebocsátkozni. Még akkor sem, ha azt a legszebb katedrai bölcsesség rabuliztikus szofisztikája kísértén meg még egyszer. Mecenseffy vezértitkár munkája legalább azt a dicseretet érdemli meg, hogy az egy gyakorlati tapasztalatokkal bíró pénzügyi bürokrata egy szorgalommal és buzgósággal készített anyaggyűjteménye. Midőn Mecenseffy ur, ha a legegyszerűbb módon is a bank érdekespontjait érvényre juttatja, ha igazságosak akarunk lenni, el kell ismernünk, hogy ezt bankszakférfiai szakavatótsággal teszi.

Ez legalább jól eső ellentét azzal a szakférfiúi képtelenséggel és tudatlansággal szemben minden gyakorlati bankkérdésben, a milyenek ennek előtte a jegybank más enunciacióiban nyilvánult. A kormányzó ur akadémiikus deklamációk felhőbegei mögé rejtőzik nem tagadható felelősségével. Mecenseffy vezértitkártól ellenben nem lehet elvitatni azt az érdemet, hogy érdekes

számokat és adatokat szolgáltat a bankkérdés tisztázásához. Ezt az érdemet éppen nem csökkentí az, hogy a vezértitkár urnak éppen ezek a számai és adatai teszik lehetségessé, hogy a bank saját érveivel és állításával bizonyítanak be követeléseinek helytelen és tartathatlan voltát.

Igy a jegybank hasznának kiszámítása, a mint azt Mecenseffy ur teszi, teljesen helytelen a számítási példa felállításában. A 7, 170.000 frt. átlagos nyereséget, az 1888-1893. években a 90 millió forint részvénylőkére kell felosztani. A vezértitkár saját állítása szerint a részvényesek átlag mintegy 7 millió forint, osztalékot kaptak, azaz körülbelül 7 1/2 % -ot az adó levonása után.

A vezértitkár jó akarata, hogy a részvényeseknek szolgáljon, arra a végkép helytelen és önkényes állításra csábítja őt, hogy az 127,300.000 forintnak a nyeresége, vagy is a részvénylőkének és a mintegy 37 millió forint tartalékalapnak együtt. Ez a ravasz számítási remeklés csak arra való, hogy 7 és fél százalék haszon helyett aktív módon csak 5,333 százalék haszon legyen kimutatva. Minden bankár és minden kereskedő tudja, hogy az ilyen szemfényvesztő aritmetika egyszerűen hamis. Minden részvény jövedelmét csak a részvénylőke után lehet számítani. Ehez a tartalékok hozzászámítása feltétlenül helytelen. A tartalékok ugyanis arra valók, hogy rendkívüli veszedelmek ellen biztóságot nyújtsanak. Csak ezért gyűjt minden részvénytársaság tartalékalapokat. Mecenseffy vezértitkár ur számítása tehát csak egy 37,300.000 frtnyi számítási hibával téved. Ez okból éppily helytelen a bankszabadalom értékének kiszámítása. — Továbbá azért is, mert éppen ezek a nagy tartalékalapok eredményei és bizonyítékai a bankszabadalom rendkívüli előnyeinek.

Éppily hamis az az aritmetikai igaz erőszak-remeklés, a mely a 4,248 százalékos átlagos kamatlábot az osztalékjörődelemből levonja, hogy aztán a fennmaradó különbözetet adja ki a bankszabadalom értéke gyanánt.

Hogy a tartalékalapra vonatkozó felállítás mennyire vét, nemcsak a fiáncudomány A. B. C.-je, hanem a gyakorlati fiánciális okosság ellen is, az kitűnik a következők ténnyből:

A német birodalmi bank szabadalmi szerződése szerint a szabadalom lejártával a tartalékalapok legnagyobb része az állam birtokába

kenyerkereső az apa, a kit a házon kívül való foglalkozása maga is gátol abbas, hogy a szűk családi körben nagyobb befolyással lehessen gyermekei fejlődésére.

Az anya tehát az, a ki a gyermek testi és lelki fejlődésének irányt szab, annak születésétől kezdve jó hosszú ideig. Mi természetesebb, mint az, hogy mentül több a szellemi és erkölcsi képzettség a nőben, annál jobban fog megfelelni ennek a természetes hivatásnak, melyet helyette senki más azzal az eredménynyel, azzal a sikerrel nem végezhet. Mi más lehetett kényszerítő hatással nálunk is az ovodák és nyári menedékhelyek felállításának állami gondozásra, mint az a körülmény, hogy falun a munkásosztály apró gyermekei legyenek gondozás alatt, mikor az apa és anya gondozását egyaránt nélkülözniök kell. Ez is egy neme a kényszernevelésnek oly korban, mikor a gyermeknek még csakugyan kizárólag az anya védő szárnyai alatt kellene lennie; de míg a felsőbb körökben a hiúság teszi szükségessé az ilyen kielégítő eszközöt, addig az alsóbb osztályknál csakugyan elodázhatatlan szükség, hogy állam és társadalom együttesen gondoskodjanak arról, hogy a gyámorla szörült kisdedek a szűk-székes felügyelet nélkül ne maradjanak.

Specialiter hazánkban nem kis szerepet játszottak a nők; válságos időkben, a mint történelmünk megörizte emlékeket, nemk valódi díszel voltak. A nemzet ezéveger fenmaradásának érdemből nem csakély rész illeti meg őket, kik a történelem tanúsága szerint minden időben ritka

tapintattal felelték meg hivatásuknak mint nő, mint hivatás, mint anya és honleány. A családi élet korlátolt s a társadalmi élet tágabb körében ott látjuk őket hivatásuknak és kötelemüknek élni. A mi pedig különösen a magyar nő szívének mindenkor dísz volt, az az a meggyőződés-szerű honszerelmé vala, mely szívében lángolt, s mely által a magyar család tűzhelye egyszersmind oltára volt a lángoló honszeretnek. Es ennek az oltárnak mint gyermekeinek természetes nevelője a magyarnő volt őre és anyagala. A honszerelmet ő ülteté fiat- és leányai szívébe, s a családi tűzhely legtermészetesebb tanyája volt az ő működésének, hol tisztán, moesoktanul fejlődhetett az érzelem naggyá s az érzelem lángja kiolthatatlanná.

E befolyásból mérlegelhetjük a nő erkölcsi befolyását is a társadalomra, de egyszersmint fontosságát a szélesebb alapokra fektetett leánynevelésnek is, mely a helyes irányban fejlődve, egyik nélkülözhetetlen feltétele a társadalom regenerációjának is.

A társadalom fejlődése a családi élet viszonyain is változtatott, kétségtelenül nem az utóbbinek előnyére, de nem semmisíthette meg a családi élet befolyásának tényezőit. Régi igazság az, hogy a társadalom hibáit magának a társadalomnak lehet és kell javítani: Ha a társadalom fokozódott igényei következtében lazult is némiképen a családi benső viszony, s a nőnek kevesebb időt engednek a házi körben való eltöltésre; senki sem fogja hinni, hogy az anya mai nap kerésbé szereti gyermekét, mint szerette az

előtt, s ha a velük való fázadozást részben másoknak engedni át, legalább azon kell lenni, hogy az anyák képesek legyenek ezt a befolyást ellenőrizni, s korán utjat állani annak, hogyha rossz.

De ennek a leánynevelésnek is azt a demokratikus irányt kel követnie, a mit előbb említettem. Ha általában áll az, hogy a racionálisabb leánynevelés által emeljük a család erkölcsi és érzelmi alapját, különöesebben áll ez az alsóbbrendű osztályok leánygyermekéről, ez által lassan-lassan oly átalakulás fog történni, mely az iskola viszonyát a családdhoz és társadalomhoz nemcsak jobba, hanem természetesebbé fogja teni; jobb fogékonyabb, intelligensebb anyag fog az iskolába kerülni, nem az a szűk látkör, melylyel az iskola alig bir tenni valamit.

De ha már a fiúknál is jogos követelmény, hogy az értelm egyoldalú kiképzését kerüljük, még inkább tekintetbe kell venni azt a leányoknál, kiknél a kedély- és szív kiképzésének elhanyagolása nagy szerencsétlenség volna.

De hát nagyon csalódnék az, a ki azt hinné, hogy a jobb leánynevelés az ujkor vagy pedig ami legújabb korunk találmánya. Hadd írjam ki, a mit Pázmány Péter mondott Aristoteles után: „Ugy tessék igazán, írta Aristoteles, hogy a leányok jó nevelésből áll fölképes az országok becstelletes állapottja; nemcsak azért, mert fele az ország lakóinak asszony, hanem azért is, hogy a férőnek jó nevelése az asszonyuktól vagyon. Mert a kitől születünk és kisdedségünkben neveltetünk,

megy át. Azért történik ez, mert ezek a tartalékalapok éppen a jegyzabadalom kihasználása által teremtettek.

Mecenseffy vezértükár ügyes számcsoportosításában a további pénzügyi tévedések oly számosságok, hogy azok fejtegetéseink folytatásánál becses anyagot szolgáltatnak részünkre az osztrák-magyar bank által emelt követelések teljesíthetetlen voltának bizonyítására. Befelezésül még csak egy különösen durva pénzügyi tévedésre utalunk az angol bankkal való összehasonlításnál. Mecenseffy ur elfelejti az általa tett összehasonlításnál megemlíteni, hogy az angol bank az államnak adott haszonrezsedésen kívüli teljesen díjtalanul végzi Nagy-Britannia állami adósságainak összes kezelési munkáját.

H I R E K.

— Személyi hír. Ambrus Kálmán földmivelésügyi miniszteri számvizsgáló a minap Keszthelyen időzött, mely alkalommal a gazdasági tanintézet számadásait átvizsgálván, mindent a legnagyobb rendben talált. — Pákor Adorján és Gyöffy Endre keszthelyi főgymnasiai tanárokat a jelenleg Olaszországban utazó többi magyar tanárokkal együtt szept. 2-án fogadta XIII. Leó pápa a Vatikánban. Ő Szentisége nagy érdeklődéssel kérdezősködött a magyar tanügyi viszonyokról.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Draveczky Kálmán öbüből adóhivatali gyakornokot a keszthelyi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adóintéző nevezte ki.

— Halálhíres. — A köve kezű gyászjelentést vettük. — Idősb Bentzik Ferenc a saját, ugy híve Mihály es rokonai nevében, mely fájdalommal tudatja a szeretett hívé es rokonnak Bentzik József urnak folyó hó 6-án reggeli 8 órakor végső engéltés következtében a haladóklok zentségének ajátos felvétele után életének 74-ik évében történt gyászszó elhunytát. A boldogultnak hült tetemei a hó 7-én delután 4 órakor a helybeli rom. kath. sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tettettek. Áldás es béke lengjen a drága hálott hamvait felett!

— Az új tisztikar. Mint lapunk megelőző számában megírtuk, hazifazerdünk a ca. és kir. 48-ik gyalogezred 4-ik zászlóalja e hó 3-án vonult be városunkba. Ezen zászlóalj a kö-

vetkező tisztek jöttek: Jemrió István őrnagy; Mudrovó József, nemes Krisztián Andor, Teschner Henrik, Schlichting Lajos századosok; Aulik József, Marszó Tibor, Fritsch Alajos, Postel Feri, Graf János Zimmet János főhadnagyok; Antos Arthur, Neuwirth János Schoner Károly, Vörös József, Fischer Lajos hadnagyok. A tisztikar pénteken d. e. tisztelgett Klobucsr Győző honv. ezredesnél, mint államásparancsnoknál és Bubbóhgy György polgármesternél.

— Gyászír. Lapunk zártokor értesülünk, hogy W e i s z David a déli vasút főfelügyelője pénteken delután 58 éves korában hosszasan szenvedés után elhunyt Budapesten. Az elhunytban K o c h Ede nagykanizsai osztálymérnök neje édes anyját és P r á g y e r Béla gyógyszerész sógorát gyászolja. Temetése vasárnap delután lesz. Az állomás épületeken gyászszószó leng, mely a déli vasut veszteséget hirdeti.

— Elismerésre méltó intézkedés. Lapunkban csak nemrég jelent meg fölszólalás, hogy a katonaság kürtösei és dobosai a temető melletti gyakorlatokkal veszélyeztetik a közbiztonságot és haborgatják a temetői kegyeletet. Örömmel értesülünk, hogy Klobucsr honvédezes, mint illetékes parancsnok, az ő mindenkor tapasztalt méltányosságával es alkalmankal is hadtábornokai intézkedett, hogy a kürtösek es dobosok más gyakorló helyet kapjanak. Leköszelő gyors intézkedését bizonyára halás elismeréssel fogadják az érdekeltek közönség is.

— Kossuth-arcoképek. A szekes lővárosi 1848—46-ik Erkeiye muzeum gyönyörű életnagyságú Kossuth-arcoképeket készített városok közsegek es egyletek számára. Egy-egy festmény ára ramástól 30—50 és 150 forint.

— Vége az iskolai beiratásoknak. Az iskolai beiratások már minden iskolánál véget értek. A főgymnasiaiban es polgári iskolákban már 4-én megkezdődtek az előadások, a közsegi elemi népiskolákban azonban csak 7-én tartották az ünnepélyes „Veni sancte”-t. Kilenc nap kellett a beiratásokhoz, mivel a tanulók létszáma ismét szaporodott. Szeptember 7-éig 1500 tanuló irtak be; de még egyre mennek beiratkozásra. Egyik-másik osztály iszonyuan túltöltött lesz. Körülbelül 3 osztályban a létszám jóval túl van a százon. Hogy a tanuló azután mit csinál az ekkora létszámra egyáltalán nem mért tanteremben; az már tuisan minden pädagogiai bölcseségen. — A főgymnasiai tanulók létszáma körülbelül: 370, a közsegi polg. lányiskolai tanulóké: 180, a polg. fiúiskolai tanulóké: 150. A főgymnasiaiban es a közsegi polgári iskolákban — mivel a létszám betelt — több

tanulót kénytelen volt visszautasítani az igazgatóság, ami bizony elég sajnos dolog. Az új iskolai évre városunk összes tanterhelésének kitarthat és fáradozásukhoz méltó sikert kívánunk.

— Tanítók közgyűlése. A „Veszprém-egyházmezei rom. kath. tanító-egyesület” keszthelyi ágazatának közgyűlése szeptember hó 13-án deléltől 10 órakor Keszthelyen, a városi elemi iskolában tartja üzszi, rendes közgyűlését, melyre a kör összes tagjai s a tanügy baráti tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének tudomásul vétele. 3. Elnöki jelentés. Előterjeszti Wellner Alajos káptalanfai tanító, a kör világi elnöke. 4. Gyakorlati előadás a „Természettan”-ból. Előadó Strausz Géza zala-szent-istváni tanító. (Esetleg: „Egy gyakorlati lecke a faiskolában.”) Előadó Pápay Sándor Szent Gróth-polgárvárosi tanító. 5. Értekezés ily című tétel felett: „A szép es helyes beszéd s a népiskola.” Előadó Gréber Sándor szent-györgyvári tanító. (Esetleg: értekezés ily című tétel felett: „Mit tehet a tanító tanuló felgyelmezésére az iskolán kívül.”) Előadó Végh Győző zaidi másodtanító. 6. Pénztárnoki jelentés. 7. A „Gondviselés,” nevű egyházmegyei segély- es nyugdíjalap, az „Országos kath. tanítói segélyalap” tagdíjainak s a kör tagdíjak es esetleges hátralékoknak befizetése. 8. Könyvtárnoki jelentés. 9. Indíványok tárgyalása. A közgyűlést 9 órakor tartandó szent mise előzi meg, melyen pontosan megjelenni, a kör tagjai tisztelettel kéreknek. Kolt Káptalanfán, 1894. évi szeptember hó 1-én. Wellner Alajos, körelnök.

— Kétféle feladvány. A legutóbbi napokban Hoffmann Mór tanár, lapunk belső dolgozójáról távirati felszólítást kapott Klamarik kultuszminiszteri tanácsostól, hogy halandó volna es a győri vagy pécsi főreáliskolánál rendtanári állást azonnal elfogadjon. Hoffmann tanár táviratban bővebb információt kért a miniszteri tanácsostól es egyáltalán express levélben információt küldött a saját bevezetés es körülményeit illetőleg. A dolog vezlegesen nem dúlt ugyan el; de — amint az eddigi jelek mutatják — Hoffmann tanár a kecsgeitől kiállítás dacára sem fogja elhagyni Nagy-Kanizsát, onyennek rögei a már ide szokott egyenekre néve — ugy látszik — nagyon bővösek. Aki ide beépített annak nem a homlokára, hanem gyábra es szívébe írja a sor, hogy: „itt éléd s halod kell!”

— Banket. S l u k Sándor az osztrák magy. bank nagykanizsai fiókjának tavozó főnöke tiszteletére a „Polgári Ezzetlen rendezet bucolakomán mintegy ötvenen vettek részt. Az első

szoktól szopiák tejjel együtt az erkölcsöket, melyek az új edényben legtarisabbak. Erre nézve merem mondani, hogy egész életünk tökéletes vagy fesslett állapotja az asszony-emberek neveléséből árad; mivel első nyolc esztendőnk, azaz leggyengébb es hajlandóbb időnket asszony-emberek gondviselése alatt töltjük. A mi nemül vélekedéseket es erkölcsöket akkor-belenk eszepegtetnek, azoknak zsinóra után futamodik a többi életünk.”

Az a mechanizmus, melyet a nevelés-oktatás nagy hibájaként már előbb említettem, a leányoktatásnál még végtetesebb; az egyéni természetes fejlődést, mely az egyéni boldogulást annyira előmozdítja, sőt mely ennek föltételét képezi, megátolja; s a könyvnek teláogs megkedvelitése a nőnél még jobban megboszulja magát, mint a fiúnál.

A könyv magában véve igen jó képzőeszköz, kétségtelenül a legjobb házi barát, de nem szabad neki föltétlenül binni, az életet senkiesem tanulni meg még belőle, s az életben csak annyiban van haszna, a mennyiben az általa nyilatkozott elveket egyéniségünkhez alkalmazni es az által hasznunkra fordítani képesek vagyunk. Abhoz értelmi alap kell, különben több kárral, mint haszonnal jár. Maga az olvasás nem nagy művészet, de művészet annak tudása, mit hogyan es mikor olvasunk. Irodalom történeti ismereteknek tulajdonképeni célja: megkedveltetni a jobb magvasabb olvasmányt; a minek elmére, szívre, kedélyre, nemessé, termékenysítő hatása minosen, azt olvasni nem érdemes. S ha mégis azt látjuk, hogy az olvasás inkább pusztá időtöltés, hogy sekély termékek nagyobb kedvelésében részesülünk; mi másnak jele ez, mint annak, hogy a komolyabb, jobb, magvasabb olvasmányokhoz nem elég érett a szellem, s mivel a

megértés képessége hiányzik, azért az unalmas is; pedig a leányul ez már ezért is fontosabb mert korábban érett, fogékonyabb az elméje, s hamarabb képes felfogni azt is, mit követel az élet. Kevesen osztják ma már azt az egyoldalú álláspontot, hogy a nő szellemi képzettségei mögötte állanak a férféknak, ez csak anyiban helyes, a mennyiben az intenzív erőböz es kitarításhoz vannak köte; a megismerés es érzés finomsága es élessége tekintetében a nő nem áll mögötte a férféknak. Bármit is gondolkozunk az örökös tanáról, nem birjuk mérlegelni azt a befolyást, mely a nő szellemi életéből a család férfi tagjaira kihat. Az az egy bizonyos, hogy a legkiválóbb férfiak fokozott mértékben mutatják anyjuk kiváló szellemi tulajdonságait, mit az apa befolyása csak igen kis mértékben mutatkozik. Talán ez teszi érthetővé azt a körülményt is, hogy a kiváló férfiak szeretetűk egész melegével szoltak anyjukról, míg az apa legtöbnyire itt is háttérbe szorul.

Pedig ezekben az anykában kétségtelenül több volt a kedély es a szív műveltségéből, több az erkölcsi érzésből, mint a tudásból, melyre nézve ugyan az élet es a viszonyok mai igényei nagyobbak, de nem olyanok, hogy a szív, akarat es jellem rovására uralkodjanak az emberben.

Sokan vannak ugyan, a kik azt a nézetet vallják, hogy a tulerhelés csak frázis s a ki erőből beszél az kevesre becsüli a mai ifjuság tehetségét, s rámutatnak azokra, akik a mai rendszer követelése különbözőek tanulmánytárgyakat kifogástalan módon elajátítják.

Igaz ugyan, hogy igen sok modern frázis van, mely igen szépen hangzik, de, a mely mellett nem gondol az ember semmit. De a tulerhelés nem az, épen ezek a kivételek bizonyítanak a tulerhelés mellett, — mely kétségtelenül fennáll.

Erről a tulerhelésről egy másik alkalommal 1885. évi augusztus 27-én keszthelyi közgyűlésünkön már volt alkalmam szólni, azóta foglaltam ugy hiszem, egy újabb bizonyítékot szerztem a tulerhelés mellett, mely bebizonylat voltaképpen csak akkor nyérhetne, hogyha legalább is száz iskolából birnánk az összehasonlító adatot.

Ezeknek az adatoknak egybeállítására annál érdekesebb volna, mert más homályos térre is derítene némi világot, így csak általánoságban említem, hogy nem a tulerhelésnek tulajdonítható-e az a körülmény, hogy pid, egy városnak magasabb intézeteiben főgymnasia, polg. fiú es leányiskola s kereskedelmi iskola 866 növendéke között igazán jeles tanuló csak 57 vagy 6 1/2%, a többi 800-nak nagyobb része pedig csak közepeszerű, vagy a közepeszerűen alul áll? De ha ez eredmény egy resmet rá is rójuk a tulerhelésre, nem látjuk-e mellett azt is, — hogy az iskolának kevés támasza van a családban, a szűlei házban s hogy az ifjuságot a szorgalom kellő kifejtésében bizonyára az is gátolja, hogy majdnem minden nagyobb városban, abban az időben, mikor a muzsák csarnokai megnyitnak, hogy magába fogadják az ifjuságot, vérsiros piakatok hirdetik az utcasarkokon, hogy a táncmester is megérkezett, s a mindket neubeli ifjuságot meghívja, s a szorgalmi idő kezdetén hűtken söt hónapokon át megvan gátolva hogy Terpsichorének ádozozon, ifjuság egy része a szorgalom kellő kifejtésében. Míg egyrészeről szellemi művelődés tárgyai folytonosan gyarapodnak, másrészeről mindjobban elterelődnek az ifjuság figyelme a szűkegésből; a nem foglalkozhatik azszal, a mi jövendőjének alapját rakja le.

poharköszöntőt Stolzer Gusztáv a bank egyesület igazgatója mondja a távozó derék tisztviselőre és kitűnő collegára. Körtöler György a dalainak takarékpénztár főtisztviselője a bank új főnökére: Mergentaller Lajos egésszágára írté pohágot. Stuk nagykanizsai barátjaitól búcsút vevő eseket állított. Mergentaller megköszönve az íranta tanúsított figyelmet, Nagy-Kanizsa közönséget emelt poharat. Tóth Antal a bank-fiók pénztárosa, Slakra mint páratlan főnökre, köszöntött. Weisz Tivadar az estély kezdeményezőit: Stoizer Gusztávot és Unger Ullmann Elekét érdemileg lelkes szavakkal elvette. Olló Imre kedélyes versben köszöntötte fel az est hőseit. — A kedélyes társaság késő estig a legvidámabb hangulaban együtt maradt. Az országos résztvevők legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a felszolgált ételek és italok kitűnőségéről, nemkülönben a példás rendről, mely Merve vendéglős díszesétérvé válik.

— Képek a szabadságharoból. Gróf Kreith Béla a továrosi 1848—49-iki múzeum igazgatója, 100,000 képet nyomatott az iskolákba leendő szótanthatás végett. E képek a szabadságharó díszes momentumait és e korszak jeles embereinek arcképeit ábrázolják. A szabadságharó ereklye múzeum a hazafiasabb városokat községeket és egyleteket kérte föl, hogy vándorok támogatása a honföldi erényekre buzdító-lepek, a melyeken lezártható szelvények is vannak és ezek a fővárosba rándulók megtekinthetők a nagybecsű Erelye-múzeumban. Reméjük, hogy minden magyar város, község és egyesület szívesen támogatja ilyen módon az 1848—49-iki díszes hőnevek és vértanúink emlékeát a fővárosi Erelye múzeumot. A támogatások neveit hírlapilag teszi közzé az Erelye-múzeum.

— Mérés az asszonyt. Sz. pt. 2-án éjjel K. Rada községben rejtélyes gyilkosság történt. Egy odaváló földmives künn aludt feleségével a pajta mellett. Egy váratlan lövés a férjét úgy találta, hogy az rögtön meghalt. A gyuanu mindjárt az asszony ellen fordult, mivel tudtak, hogy kiképzés természetű. Az ez irányban indult nyomozásnak lett is eredménye, mert kiderült, hogy az asszony keze működött a dolokban. Ez ugyanis levélben értesítette a szomszéd faluban szolgáló kedvesét, hogy a már említt éjjelen rávagy künn fogtak aludni; jöjjön tehát és tegye el utójából a férjét. A legény szót fogadott, a szérűben elrejtőzött s éjjel orozva agyonlőtte a gyuanulannal elaludt férjét. Az assz-

Vagy nem ejteth gondolkodásba az oly példa, mint a melyet a debreceni aliami főrealskola utolsó évi érteletje nyújt. E szerint az inekzt növendékek száma 272 volt; míg az első osztályban 84 jart, az utolsó osztályban már csak 9 tanuló volt.

— E számarányból következtetve azt hinné az ember, hogy a legfelsőbb osztályra már a java maradt meg.

Nagyon csalódnék, aki ezt hinné. — A kilenc közű 6 a negyedik; és csak 3 tett érettségit, egy közülük jeles sikerrel. — Még nagyobb az aránytalanság a pécsi aliami főrealskolanban, ahol a tanuló létszáma 405 volt; s míg az első osztályba 133 jart; addig a 8-dikra csak 7 maradt.

Nagyon szép volna, ha az alsóbb osztályokat végzett legjobb tanuló iparos pályára lepett volna.

Ez kétségtelenül annak a jele, hogy a szülők ritkán bívik meg helyesen gyermekeik tehetségét és hajlamait, s ha meg is érik, gyakran pusztán személyes hiszágnál fogva is mintegy kenyserítik oly pályára, melyen boldogságukat meg nem találhatják, s gyakran egész életükön át so many kenyeret kell begondolni; mert ha nem is hiányoznak a munka-zeretet, hiányzik a munka becsülete, mert az aristokratikus hajlamok lojtonos dedulgetése megerősít abban a téves, barbar lefogásban, — hogy a munkához nem kell intelligencia; pedig a műveltség a phisikai teret is kevesebb veszedelmet rejt magában, — mint az a műveltség, mely mindent felszegen log fel, felszegen itel meg és azért boldogtalan.

Ime a paedagogia kepe a társadalom tükrében; társadalomai és iskolai egyaránt úgy, hogy ez a kép idővel szebb, teljesebb és kielégítőbb legyen.

(Vég)

szonyi szeretőjével együtt már bekiálték a nagykanizsai törvényszék fogházába. Ellenük a vizsgálat folyamában van.

— Temetés. Mu thó 27-én helyezték örök nyugalomra a Szombathelyen elhunyt Bezeredy Elek vasmegyei földbirtokost, ki Zala-megyei Bezeréd községben is nagybirtokos az ősisírbólba Bezeréd Amegható gyásznapával felállított ravatal a sírbolt szomszédságában levő kápolnában volt elhelyezve, mely egészen be volt vonva tekete postóval a körülfutó a „Savaria” szombathelyi temetkezési vállalat emberei örködték. 10-óra tájban megérkezvén a gyászoló Bezeredy és Bekassy család, kezdetül vette a sírbólba helyezés, melyet egy a megelőző temetési szertartást s az utána következett ünnepélyes rekviziet Papp Karoly kis-komáromi esperes, címzetes kanonok a környékbeli papág fényes segédletével végezte. Az éneket Bekofi Elek koppanyi kántor teljesítette. A boldogodult 71 évet élt.

— Kanizsai bakák Pozsonyban. A Cs. és kir. 48-ik gyalogezred 3-ik zászlóalja, mely nagy részben kanizsai fiukból áll és mely a múlt hónapban távozott Nagy-Kanizsáról a hó 5-én vonult be új állomásra Pozsonyba. Katonáinkat Frigyes főherceg fogadta az egész tisztikar élén.

— A kórhelyi tartalékos tisztiek Harkány és Solymosy hadnagyok és dr. Domszti segédorvos a még föl nem ekküdtű legénységgel mult heten tették le az ünnepélyes honvéd-esküt az összes tisztiek s az osztály-legényseg jelenlétében.

— Baleset-e vagy gyilkosság? Annek László (szunyodi) kiskanizsai földmives mult szerdán nejevel Kanizsára jött, hogy a heivásáron néhány darab dísznót eladjon. A vásárt jöhetett ki, mert Annek és felesége elmentek Hajcsára mulatni. C-tilitörökön reggel jelentették a rendőrségnek, hogy Annekné a hajcsaruton élettelenül találtatott. A rendőrség azonnal a helyszínre sietett, hol Annekné — fején súlyos zúdodásoktól borítva — holan talála. Mellette levő férje kérdőre vonatván, akkép adta elő a dolgot, hogy az 54 éves asszony felment az utasíeu levő vadkörletára körté rászni és a faról lezuhanva, kapta a zúdodásokat, melyek hosszas kimbálás után halált okoztak, ő pedig igen pusztán gyengédségtől nem hagyta magára életveszélyesen megsérült feleségét. De éppen ezen körülmény, hogy Annek sem orvosi segélyért nem sietett, sem a rendőrségnek jelentést nem tett, azon gyuanu ebreszlette, hogy tán mégsem a faról való leesés okozta a halálos sérüléseket, és ezért a rendőrség az estről a kir. törvényszéknek jelentést tett, melynek kiküldött vizsgáló bizottsága a boncolást elrendelte. Ez pénteken megjertvén — érte-ülesésk szerint — Annek állításának valósága mellett bizonyított.

— Az utolsó ut Hederics Redus töl-szerdahelyi lakos — írja levelezőnk — hazulról koesin elindult, hogy a Murából murvát szállítson, s mivel felesége nem volt honn, kis diát is elvitte magával. Midőn Hederics már megrakódott, kis fiát feltette a kocsi-hátó részére a murvára s a lovak közé vágott. Erre a kis fiu alatt megcsuszott a murva és a fiu leesett a kocsi-ról, melynek kerekelt keresztül haladtak a testén minek következtében nyomban kiadta lelkét. Az apa ellen az illetékes járásbírósg előtt gondatlanság által okozott emberölés vétségeért a vizsgálatot megindították.

— A baranyai pénzhamisítók. A mohácsi esendőrség elfogta Taly Mártont, aki olyan pénzhamisító bandának volt a feje, amely öt, tíz és ötven forintos penzjegyeket hamisított. Üelmeikkel az egész országot behalózták. Budapest, Szeged, Temesvár, Versecz, Pécs, Mohács, varosokat elarasztottak hamis pénzzel. A hamisítottok annyira ügyesek voltak, hogy alig lehetett az általuk gyártott bankjegyet a valóditól megkülönböztetni. Az utóbbi időben München, Drezda, Linz és Bécs volt a működési helyük. Leginkább Bécs, ahol teljesen biztonságban voltak. A nyomozás rendkívül nehéz, mert a bűnbanda tagjai az ország minden részében szétszóródva élnek, és rejtett helyeken gyűlnek össze.

— A Gasparich-szobor. 1893. márczius 31-én Csakotmány a „Vasaszi” társaság körében szülemlett meg az eszme, hogy Gasparich Márknak szülőházát emléktáblával jelöljék. Ők később, június 7-én bizottsággá alakultak és adakozásra szólították föl Muraköz magyar érzelmi hazafias

közönséget. Az első felszólításra azonban sokkal nagyobb összeg gyűlt egybe, mint mennyibe az emléktábla került volna. Új eszmét vetettek fel tehát, hogy folytassák tovább a gyűjtést és első sorban, azon a helyen, melyen működését a haza szolgálatában megkezdette, a perlaki templon előtt, emlékoszlopot emeljenek; dráva-egyházi szülőházát pedig táblával jelöljék meg. Ma már mindenik készen áll helyén és csak a leleplezésre vár. Az emlékoszlop márványból készült gúlaalakú. Homlokzatán babér és cser lombok között a vértanú kardja és keresztje van kifiragva; alul pedig körül a következő felirat áll: „Gáspárich Márk szent Ferenczrendi szerzetes, 1810—1853. A magyar szabadság muraközi vértanujának Muraköz közönsége. Eljen... és élni fog a haza!” Dráva-egyházi szülőházánál külön ünnepély nem lesz. Az emléktáblára a következő van vésvé: „It született Gáspárich Márk Kilit szent-Ferenczrendi szerzetes. A magyar szabadságrért vértanú halált szenvedett Pozsonyban 1853. szeptember 2-án.”

— Bérkocsisok sztrájkja. A péntévi esti és éjjeli vonattal Kanizsára érkező utasok szokatlan állapotot találtak az állomásnál; nem volt bérkocsi és ha a bérkocsisok fogadásukat megártják nem is lesz. A rendőrkapitány egy rendeletet folytán a bérkocsisok elhatározták, hogy a vonatok megérkezéséhez többé nem mennek ki, az utasok tehát kénytelenek lesznek begyalogolni.

— Rossz üzlet. F. V. nagy-kanizsai ruba és kalap kereskedő e napokban igen hangos szavakkal egy Pichler-féle kalapot kínált egy armanő fiatal embernek, ki válaszképen vissza kiáltott: 1 forint 50 krajcárt adok érte! — „A felüt odaadom!” volt a viszonyválasz, mire az illető fiatal ember azt mondja: „megartom” és nyomban leteszi az 1 fft 50 kr. kéri ennek ellenében a megvett fél kalapot. Minthogy a kereskedő ezt mind addig vonakodik oda adni, míg a kalap második felének nem ad verője, a fiatal ember pedig makacsul ragaszkodik a megvett áru azonnali kiszolgálásához, nincsen kizárva, hogy ezen ügy a bíróság elé kerül, melynek alkalmi lenne ez esetben egy igazán salamoni ítéletet hozni.

Cognaciparunk haladása.

(Az Eszterházy-féle cognac-gyár).

Keves ciklben eme kedett a fogyzás aránylag oly nagy mértékben nálunk, mint a cognacban. És miként a magyar ipar minden modern cikkre ugyszólván ravetette magát, ugy nekifeküdt a cognactermelésnek és aránylag rövid idő alatt e cikkben is óriási versenyt fejlődött ki.

Ez a verseny nem mindig a legtisztább eszközökkel dolgozott s egyik-másik előtérbe nyomuló czégre — ha lehetett volna — minden rosszat ráfogott volna.

Ezt tudva, bizonyos kíváncsisággal fogadtam el egyik régi nagybecsűlt barátom meghívását, hogy a gróf Eszterházy fele cognacgyár-részvénytársaság telepét tekintsem meg.

Az első, a miről ez alkalommal meggyőződtem, az — a mit a nagy közönség bizonyára nem tud — hogy a társaság részvényei (3200 darab 100 forintos, = 320-000 korona teljesen befizetett részvény) a legelőkelőbb kereskedők kezei között van. O yamok kezében, a kik a legkiválóbb intézetek élén is szerepelnek s a kiknek kereskedelmi ügyekben nálunk döptő szavuk van.

Ebből még több bizalmat merítve, megtekinttem a termelést magát, mely ugyanazon rendszer szerint történik, a melyet a Cognac-városi legelső gyárak követnek. A kezelet tisztasága semmi kétséget sem hagy-fenn s a termelés jelentékeny aránya biztosíték arra nézve, hogy a nagy kereslet mellett is jókora mennyiség maradjon mint ó-cognac, mely az évek számaival tudvalevőleg értéken folyást növekedik.

A termelés arányai is nagybecsűrek. Egy külön borpincze a társaság feloldozására kerülő jó minőségű borainak nagy mennyiségét foglalja magában, oly mennyiség, melyhez hasonlólt kevés előkelő bortermelő tud ma a fővárosban fölmutatni. A termelt kész cognac egy külön nagyszabású pinczéban van, melynek 10-től egész 80 hektoliter tartalmazó hordói az 1—4 csillagos, s ehez képest minőségben folyást javuló italt foglalják magukban, három nagy bajó s ezek emléktöltyösít tele vannak ilyen hordókkal, melyek szállmozva és felcsillagozva rejlik maguk

poharköszöntőt St. I. z. er. Guztáv a bank-egyesület igazgatója mondja a távozó derék tisztviselőre és kitűnő kollégára. K. n. o. r. t. z. e. r. György a délmáni taksarekpenzárát főosztály-elfője a bank új főnökére: M. e. r. g. e. n. t. a. l. l. e. r. Lajos egyszemére írtó poharat. S. l. u. k. nagykanizsai barátjaitól búcsút véve, ezeket áldotta. M. o. r. g. e. n. t. a. l. l. e. r. megköszönve az iránta tanúsított figyelmet: Nagy-Kanizsa közönségeért emelt poharat. T. o. t. h. Antal a bank-fiók pénztárosa, Slukra mint paratlan főnökre, köszöntött. W. e. i. s. Tivadar az estély kedeményesítő: Stoizer Guztávot és Unger Ullmann Elekét érdemileg felkeszavakban éllette. O. l. l. o. p. Imre kedélyes versben köszöntötte fel az est hőseit. — A kedélyes társaság késő ajdélja a legvidámabb hangulatban együtt maradt. Az összes résztvevők legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a felszolgált étetek és italok kitűnőségéről, nemkülönben a példás rendről, mely M. e. d. v. e. d. vendéglős dícséretére válik.

Képek a szabadságharéból. Gróf Kreith Béla a fővárosi 1848—49-iki múzeum igazgatója, 100,000 képet nyomatott az iskolákba feendő szociálhatás végett. E képek a szabadságharó dícsőes momentumait és e korszak jeleinek arcképeit ábrázolják. A szabadságharó ereklje múzeum a hazafiasabb városokat közzékelte és egytelket kérte fel, hogy városok rojnak tömegesen a honfai erényekre buszító-kepeket, a melyeken lezskálható szelvények is vannak és ezeket a fővárosba rándulok megtekinthetik a nagybecsű Ereklje-múzeumot. Reméjük, hogy minden magyar város, község és egytel szívesen támogatja ilyen módon az 1848—49-iki dícső hőseink és vértanúink e Panteonát a fővárosi Ereklje múzeumot. A támogatok neveit hírsímgaz teszi közzé az Ereklje-múzeum.

Keresd az asszonyt. Sz. pt. 2-án éjjei Kis-Rada községben rejteljes gyilkosság történt. Egy odaváló földmives kúnn aludt feleségével a pajta mellett. Egy váratlan lövés a férjet úgy találta, hogy az rögön meghalt. A gyanu mindjárt az asszony ellen fordult, mivel tudtak, hogy kiképsős természetű. Az ez irányban indult nyomozásnak lett is eredménye, mert kiderült, hogy az asszony keze működött a dolgban. Ez ügyös leveleiben értesítette a szomszéd faluban szolgáló kedvesét, hogy a már említett éjjelel urával kúnn fognak aludni; jöjjön tehát és tegye el utjokból a férjét. A legény szót fogadott, a szérűben elrejtőzött s éjjelel orovaa agyonlötötte a gyanu-lanul elaludt férjét. Az assz-

Vagy nem ejtethet gondolkodásba az oly példa, mint a melyet a debreceni általmi főreáliskola utolsó évi értesítője nyújt. E szerint az intézet növendékei száma 272 volt; míg az első osztályban 84 jart, az utolsó osztályban már csak 9 tanuló volt.

E számarányból következtetve azt hinné az ember, hogy a legfelsőbb osztályra már a java maradt meg.

Nagyon csalódnék, aki ezt hinné. — A kilenc közül 6 megbukott, és csak 3 tett értecséget, egy közülök jeles sikerrel. — Még nagyobb az aránytalanság a pécsi általmi főreáliskolában, a hol a tanulók létszáma 45 volt; s míg az első osztályba 133 jart; addig a 8-dikra csak 7 maradt.

Nagyon szép volna, ha az alsóbb osztályokai végzetű legobb tanuló iparos pályára lepett volna.

Ez kétségtelenül annak a jele, hogy a szülők ritkán lének meg helyesen gyernekeiket tehetséget és hajlamait, s ha meg is érik, gyakran pusztia személyes bírásgnál fogva is untegy kepszerítik oly pályára, melyen boldogulásukat meg nem találhatják, s gyakran egész életükön át sokany kegyetlen kell tengődnök; mert ha

nem is hanyoznak a munka-zeretet, híányzik a munka becsülete, mert az arisztokratikus hajlamok loyonalos deditelése megerősíti abban a téves, barbar teifogásban, — hogy a munkához nem kell intelligencia; pedig a műveltség a phisikai teret is kevesebb veszedelmet rejti magában, — mint az a műveltség, mely minden felszegen fog fel, felszegen itel meg és azért boldogtalan.

Ime a paedagogia képe a társadalom tükreben; társadalomtól és iskolától egyaránt függ, hogy ez a kép idővel szebb, teljesebb és kielegítőbb legyen.

(V. é. g.)

szonyt szerefőjével együtt már bekísérték a nagykanizsai törvényesek fogházába. Ellenük a vizsgálat folyamatban van.

Temetés. M. h. 27-én helyezték örök nyugalomra a Szombathelyen elhunyt Bezeredy Elek vas megyei földbirtokos, ki Zala-megyei Bezeredy községben is nagybirtokos az isírsírbolha Bezereden Amegható gyáaspompával felállított ravatala sír-bolt szomszédságában levő kápolnában volt elhelyezve, mely egészen be volt vonva telete posztóval s körülötte a „Savaria“ szombathelyi temetkezési vállalat emberei örkdötek. 10-óra tájban megérkezvén a gyászoló Bezeredy és Bekassy család, kezdetét vette a sír-bolha helyezés, melyet egy a megelőző temetési szertartást s az utána következett ünnepélyes rekviumet Papp Károly kis-komáromi esperes, címzetes kanonok a környékbeli papaág fényes segédletével végezte. Az éneket Békeli Elek koppanyi kántor teljesítette. A boldogodult 71 évet élt.

Kanizsai bakák Pozsonyban. A. o. s. és kir. 48-ik gyalogezred 3-ik zászlóalja, mely nagy részben kanizsai fiukból áll és mely a múlt hónapban távozott Nagy-Kanizsáról e hó 5-én vonult be új állomására Pozsonyba. Katonáinkat Frigyes főherceg fogadta az egész tisztikar élén.

A keszthelyi tartalékos tisztikar kány és Solymosy hadnagyok és dr. Domsitz segédorvos a még föl nem esküdött legénységgel múlt héten tették le az ünnepélyes honvéd-eküt az összes tisztikar s az osztály-legénység jelenlétében.

Baleset-e vagy gyilkosság? Annek László (szunyodi) kiskisánra földmives múlt szerdán nejevel Kanizsára jött, hogy a hetivásáron néhány darab díznót eladjon. A vásárjól ütheteti ki, mert Annek és felesége elemment Bajcsára mulatni. Csütörtökön reggel jelentették a rendőrségnek, hogy Annekne a bajcsai uton élettelenül találták. A rendőrség azonnal a helyszínére sietett, hol Annekne — fején súlyos zúzódásoktól borítva — holtan talála. Mellette levő férje kérdőre vonatván, akkép adta elő a dolgot, hogy az 54 éves asszony felment az uszáleu levő vadkörletára körlet-ráznai és a fáról lezuhanva, kapta a zúzódásokat, melyek hosszas kintlódás után halálát okozták; ő pediglen pusztia gyengédségtől nem hagyta megára életveszélyesen megsérült feleségét. De éppen ezen körülmény, hogy Annek sem orvosi segélyért nem sietett, sem a rendőrségnek jelentést nem tett, azon gyanuul ébresztette, hogy tán mégsema a fáról való leesés okozta a halálos sérüléseket, és ezért a rendőrség az esetről a kir. törvény-széknek jelentést tett, melynek kiküldött vizsgáló bizottsága a boncolást elrendelte. Ez pnteken megérkezvén — érteülésünk szerint — Annek állításának valósága mellett bizonyított.

Az utolsó ut. Hederics Redus tót-szerdahelyi lakos — írja levelezőnk — hazulról kocsin elindult, hogy a Murából murvát szállítson, s mivel felesége nem volt hová, kis fiát is elvitte magával. Midőn Hederics már megrakódott, kis fiát feltette a kocsi hátsó részére a murvára s a lovak közé vagott. Erre a kis-fiu alatt megcsuszott a murva és a fiu leesett a kocsiról, melynek kerekai keresztül haladtak a testén minek következtében nyomban kiadta lelkét. Az apa ellen az illetékes járásbírósg előtt gondatlanúság által okozott emberölés vétségeért a vizsgálatot megindították.

A baranyai pénzhamisítók. A mohácsi esendőrség elfogta Tahy Martoni, aki olyan pénzhamisító-bándának volt a feje, amely 6, tíz és ötven forintos penzjegyeket hamisított. Üelemeikkel az egész országot behalázták. Budapest, Szeged, Temesvár, Versecz, Pécs, Mohács, városokat elarasztották hamis penzcel. A hamisítókban annyira ügyesek voltak, hogy alig lehetett az általuk gyártott bankjegyet a valóditól megkülönböztetni. Az utóbbi időben München, Drezda, Linz és Bees volt a működési helyük. Leginkább Bécs, ahol teljesen biztonságban voltak. A nyomozás rendkívül nehéz, mert a bűnbanda tagjai az ország minden részében szétszóródva élnek, és rejtett helyeken gyűlnek össze.

A Gasparich-vasbor. 1893. márczius 31-én Csaktornyan a „Vasasatál“ társaság körében szülemlett meg az eszme, hogy Gasparich Márknak szülőházát emléktáblával jelöljék. Ok később, június 7-én bizottságga alakultak és adakozásra szólították föl Muraköz magyar érzelmű hazafias

közönségét. Az első felszólításra azonban sokkal nagyobb öszeg gyűlt egybe, mint mennyibe az emléktábla került volna. Új eszmét vetettek fel tehát, hogy folytassák tovább a gyűjtést és első sorban, azon a helyen, melyen működését a haza szolgálatában megkezdette, a perlaki templom előtt, emlékoszlopot emeljenek; dráva-egyházi szülőházát pedig táblával jelöljék meg. Ma már mindenik készen áll helyén és csak a telelezésre vár. Az emlékoszlop márványból készült gúlaalakú. Homlokzatán babér és cser lombok között a vértanú kardja és keresztje van kifiragva; alul pedig körül a következő felirát áll: „Gáspárich Márk szent-Ferenczrendi szerzetes, 1810—1853. A magyar szabadság haraközí vértanújának Muraköz közönsége. Eljűn... és élni fog a haza!“ Dráva-egyházi szülőházánál külön ünnepély nem lesz. Az emléktáblára a következő van véve: „Itt született Gáspárich Márk Kilit szent-Ferenczrendi szerzetes. A magyar szabadságért vértanú halált szenvedett Pozsonyban 1853. szeptember 2-án“.

Bércocsiok sztrájkja. A pénteki esti és éjjelel vonattal Kanizsára érkező utasok szokatlan állapotot találtak az állomásnál; nem volt bércocsi és ha a bércocsiok fogadásukat megtartják nem is lesz. A rendőrkapitány egy rendelete folytán a bércocsiok elhalázták, hogy a vonatok megérkezéséhez többé nem mennek ki, az utasok tehát kénytelenek lesznek begyalogni.

Rossz írtel. F. V. nagy-kanizsai ruha és kalap kereskedő s napokban igen hangos szavakkal egy Pichler-féle kalapot kintit egy armenó fiatal embernek, ki válszsképen vissza kiáltott: „I forint 50 krajcárt adok érte“ — „A felét adnodom“ volt a viszonválass, mire az illető fiatal ember azt mondja: „megtartom“ és nyomban leteszi az 1 fti 50 kraj. kéri ennek ellenében a megveti fel kalapot. Minthogy a kereskedő ezt mind addig vonakodik oda adni, míg a kalap második felének nem ad hozzá, a fiatal ember pedig makacsul ragaszkodik a megvetett áru az-mulá kiszolgálásához, nincsen kizárva, hogy ezen ügy a bíróság elé kerül, melynek alkalmi lenne ez esetben egy igazán salamoni ítéletet hozni.

Cognaciparunk haladása.
(Az Eszterházy-féle cognacgyár).

Kevés cikkben eme kedett a fogyasztás aránylag oly nagy mértékben nálunk, mint a cognacban. És miként a magyar ipar minden modern cikkre ugyszólván rávetete magát, ugy nekifeküdt a cognactermelésnek és aránylag rövid idő alatt e cikkben is óriási versenyt fejlődött ki. — Ez a verseny nem mindig a legtisztább eszközökkel dolgozott s egyik-másik előtérbe nyomuló czégre — ha lehetett volna — minden rosszat ráfogott volna.

Ezt tudva, bizonyos kíváncsisággal fogadtam el egyik régi nagyrabecsuili barátom meghívását, hogy a gróf Eszterházy fele cognacgyár-részvénytársaság telepet tekintsem meg.

Az első, a miről ez alkalommal meggyőződtem, az — a mit a nagy közönség bizonyára nem tud, — hogy a társaság részvényei (3200 darab 100 forintos, — 640000 korona teljesen befizetett részvény) a legelőkelőbb kereskedők kezei között van. O yanok kezében, a kik a legkivalóbb intézetek élén is szerepelnek s a kiknek kereskedelmi ügyekben nálunk döntő szavuk van.

Ebből még több bizalmat merítve, megtekin tettem a termelést magát, mely ugyanazon rendszer szerint történik, a melyet a Cognac-vasárosbeli legelső gyárak követnek. A kezeles tisztasága semmi kétséget sem hagy lemn s a termelés jelentékeny aránya biztosíték arra nézve, hogy a nagy kereslet mellett is jókora mennyiség maradjon mint ócognac, mely az évek számaival tudvalevőleg értékben folyvást növekedik.

A termelés arányai is nagyboldoszerűek. Ezy külön borpinceze a társaság feildolgozásra kerülő jó minőségű borainak nagy mennyiségét foglalja magában, oly mennyiséget, melyhez hasonló keves előkelő bortermelő tud ma a fővárosban fölmutatni. A termelt kész cognac egy külön nagyszabású pinczeben van, melynek 10-től egész 80 hektolitert tartalmazó hordói az 1—4 csillagos, s ehez képest minőségben folyvást javuló italt foglalják magukban, három nagy hajó s ezek mellékeltőltyosói tele vannak ilyen hordókkal, melyek számozva és felcsillagozva rejtik maguk

NYILTTÉR.*)

Selyem hamisítvány. Egészünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül. Mert míg a valódi s jól festett selyem az előzetesen nyomban összpödörődik és csak hamar kiastik maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely szoros szin-szaloms-ross és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostaszállal a festanyagtól telített tovább issadnak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörődik, csak meggörbül. **Honnberg 42.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** háshoz szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való egész végében levő valódi selyem szöveteiből. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (6)

HIRDE TÉSEK.

Legújabb zsebkendő illat

Wekerle Bouquet.

Legfinomabb toilett-bálati és Salon-Parfüm a legkellemesebb illattal; Dr. Wekerle miniszterelnök természetbűreakepével ellátott legegészségesebb kifalításban.

Ára 1 forint,

a pénz előleges beküldésével.

Kapható minden illatszár kereskedésben, vagy pedig közvetlen a gyárhoz **GREYSEN & Co. Wien, II. Praterstrasse 11.**

!! URAKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott **galvan-villam-készülék** onk-sználata orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leírás boríték alatt 10-kr. levéljeggy beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J. elektrotechnikus** és cs. kir. szab. tulajdonosánál

76 — **BÉCS, I., Melchnerstrasse 18 sz. a.**

* Az e rovatban külsőtőkért nem vállal felelősséget a szerk.

338.— t. i. 94.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar királyi földmivelésügyi miniszterium által Zalavármegyére engedélyezett általános lötenyészési jutalom-díj osztása **N a g y K a n i z s á n**

folyó 1894. évi szeptember hó 20-án délelőtt 10 órakor.

fog megtartatni. Jutalomdíjakban részesítettnek — a Nórifajta kivételével — Zalavármegyében nevelt oly 1. és 2. illetve 1 1/2 és 2 1/2 éves kancza és mén csikók, melyek a bíráló bizottság által érdemeseknek találtattak. Az egyes jutalom-díjak a bíráló bizottság által megállapítandó összegekben osztatnak ki az illető tulajdonosoknak.

A díjazásra elővezetendő csikók

f. évi szeptember hó 19-éig

a nagykanizsai polgármesteri hivatalnál bejelentendők a tulajdonos nevének és lakhelyének, az elővezetendő csikó korának és származásának — illetve az apamén és anyakancának megjelölésével.

Kelt Zala-Egerváren 1894. évi augusztus 26-án.

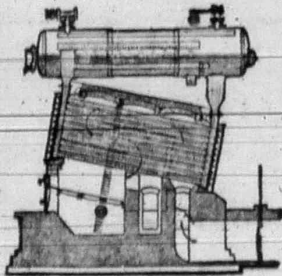
202 1 1

Zalamegye lötenyész bizottsága.

Eisele József

RÉZ-, ÉRCZMŰ- ÉS GŐZKAZÁNGYÁR

BUDAPEST, V., Külső váci-út 138.

Ajánlja modern és a mai követelményeknek megfelelő szerszámok, készülékek, valamint

hydraulikus szögecselő gépekkel

kifejezően berendezett gyárat, bármely szerkezetű és nagyságú gőzkazánok szállítására, szintugy minden másnemű kazánok és munkák, mint tartályok, vasszerkezetek, kémények stb. készítésére.

Különlegességek:

Steinmüller-féle szab. vízcsöves gőzkazánok 20 légköri használati fesznyomásig.

FELSZERELÉSEK

gőzkazánok, gépek, gőz- és vízvezetők számára pontosan készíttetnek s azokból nagy raktár tartatik. Teljes szesz-, cukor- és vegyészeti gyárberendezések elvállaltatnak s legszakszerűbben készíttetnek.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemel megkezdjük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség bécses figyelmébe ajánlani:

- Korszerű stabil gőzgépek,
- Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
- Szivattyúk és fecskendők,
- Sűrítő és sűrítő berendezések,
- Aspirató készülék,
- Előmelegítők,
- Közlőművek (Transmissiók),
- Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

- Tűpriztisztító készülék,
- Vízartányok,
- Vaskemények,
- Malomberendezések és malomrészek,
- Gőzcséplőgépek,
- Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
- Járgányok,
- Szabadalmazott "Tütra" sorvélő-gépek (legújabb szerkezetű),

- Darálók, morzsolók,
- Szeccsa- és réparatívó-gépek,
- Ékek, Extirpátorok,
- Lókapák, halmozok,
- Hengerek és Boronit, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrovidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Böhm Dávid

férfi-szabó
vegyészet-tisztító-intézetében
Nagy-Kanizsán,

(Zsombor-féle házban.)

vegyileg tisztítanak mindennemű női-, uri- és gyermekruhák fejtelten állapotban is, továbbá butorszővetek, függönyök, szőnyegek és végáruk. — Altalam kitisztított ruhák és szövetek oly szépek, hogy egészen újaknak látszanak.

192 2—

Különösen ajánlom az újonnan berendezett üzletemet, hol jutányos áron szolgáltatnak ki, s a vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesíttetnek.

2 arany, 13 ezüst érem.		9 dísz- és elismerő okmány
-------------------------------	---	----------------------------------

Kwizda-féle

Kornenburgi marha-táppor.

lovak, esztravarmarha és juhok számára.
Félső dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 85 kr.

40 év óta a legtöbbet ismételten használatban, étvágyhiányát, rászor-émeztetését, valamint teheneknél a tejjavítása s a tejelőképeség fokozása czéljából.

Fő letét:

Tessék a fön- szobbi védjegyre ágyelni s a vé- telnél határozot- tan kifejezni. Kwizda-féleKor- nenburgi marha- táppor.	Kwizda Ferencz János omatrák cz. és kir. és román kir. udvari szál- litó-kerületi gyógy- szertárolás. Kornenburgban Bécs mellett.	Valódi minőség- ben gyógyszer- tárakban és drogistikáknál kapható.
--	---	--

Hirdetmény!

Nagy-Kanizsa és Réce közt a gőzhenger

dolgozik az állami uton!

A t. cz. közönség felhivatik, — hogy a henger közelében — a kocsirol, — illetve a szekérről szálljon le és a vonóerőt a kocsis mindaddig vezesse, — míg a kocsi, illetve szekér a henger mellett elhaladt.

Nagy-Kanizsa 1894. szeptember 10-én.

A zalavármegyei magyar kir. államepítészeti hivatal.

MAYFARTI PH. és Tsa.

os. és kir. kizár. szab.

gépyárak, vasöntöde és gőzhámor
Bécs, II/1. Tabornstrasse 76. szám.
Alapított 1872. Kifutottva több mint 370 arany, ezüst és bronzéremmel minden nagyobb kiállításon. 800 munkás
A gyárakban készülnek a legjobb

CSEPLŐGÉPEK

kézi, járgány-
és gőzhajtásra.

JÁRGÁNYMŰVEK

1-6 vonóállat befogadására.

Legújabb gabonarosták, tricourók,
kukoricza-morzsolók, szén- és szalma-
hajlók

Készletben állók és szállító készlettel.

Arjegyzetek és elismerő bizonyítványok nyujtanak. — Képviselek felvitetnek. 146.

1, 2, 3, és 4 vasal.

Boronák és hengerek

Szecekvágók, darálók, répvágók.

Blind-féle szabadalmazott szilítakarmány-sajtók

Szállítható takarékkészítők
mint takarmány-fűllesztők és ipar-mosó készülékek

Sajtók minden csésze, valamint bor- és gyümölcs-sajtólásra.

Gyümölcs- és szőlőszűzők.

Aszalókészülékek

gyümölcs és vetemény számára és mindenféle ipari célokra.

Önműködő szabók.

„SYPHONIA”

szőlővessző- és növénypermetezők.

— Képviselek felvitetnek. 146.

Keil Alajos féle

Padlózat-fénymáz

(GLASUR)

172-8—

legkitűnőbb mázó-ló-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára: 1 forint 35 krajczár
1 kis palack ára 68 krajczár.

Viaszk-kenőcs

legjobb és leggyorsabb bevezető-szer ke-
mény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték alk. bevarányozására. Egy kis-
palack ára 20 krajczár.

Mindenker kapható:

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

Rechnitz József

okl. táncz- és illemtanár táncziskolája Nagy-Kanizsán

Mély tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és tánczkedvelő ifjúságot, miszerint **előnyösen** ismert

TÁNCZISKOLÁMBAN

eddig a lehető legjobbnak bizonyult könnyen felfogható táncztan **módszerem** mellett az összes **modern tánczokból** oktatást adok.

Kívánatra házon kívül is oktatok.

A tanfolyam — az exkluzivitás szigorú megtartása mellett, **szeptember hó 15-én** veszi kezdetét.

L a k a s o m: Király-utczán Büchler-féle házban, — (a posta átellenében), ahol bővebb felvilágítás nyerhető.

— Tanítás és tanulók felvétele naponta! —

Teljes tisztelettel

Rechnitz József.

okleveles táncz- és illemtanár.

194 3—2.

WEISS JAKAB

BUTOR

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-féle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden faju és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig — dűsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb izlést kielégíthetem, hanem egyuttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbben vásárolhat.

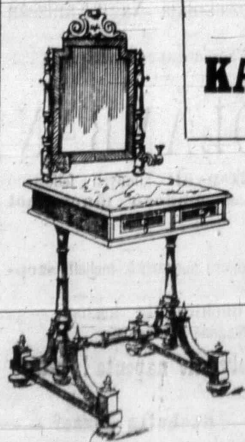
Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

Szerkesztőség:

F. A. T. E. S. A. Ollopp-féle ház.

Időintéző és lap szemléli részére vonatkozó minden közlemény.

Szerkesztés nélküli levelek csak ismert csekkel fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyi takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malángyár és serfőzde r. l.” hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Yllittér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetéseknek vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

A Gasparich-szobor leleplezése Perlakon.

(A „Zala” tudósítójától)

A bevonulás.

Szeptember 8-án lélekemelő hazafias ünnepségnek színhelye volt Perlak, muraközi város. E napon leleplezték le Gasparich Márknak, a szabadságharc egyik kiváló pap-martírjának emléksobrát.

Az ünnep méltóságát nagyban emelte az a körülmény, hogy dr. Wlassits Gyula, a csáktornyai kerület orsz. képviselője szintén megjelent és hazafias lelkesedésének egész odaadásával hozzájárult választóinak magasztos-kegyeletéhez.

Miután a képviselő részvételét már jó előre bejelentette s egyúttal tudatta érkezésének idejét is, a csáktornyai választókerület választóinak kebeléből: Csesznák József, Horváth Csongor, Baneilly Sándor, Verly Ferenc, Sölyvömy Tivadar, dr. Bóhm Sydney, dr. Vízteleky Frigyes perlaki választókörből alakult küldöttség ment Nagy-Kanizsára, az állomásig, a képviselő elé.

A vonat szept. 8-án délután 5 óra 30 perckor érkezett be a murakirályi állomásra, hol a kiléptető képviselőt százakra menő nagy tömeg várta s megpillantásakor zajos, szólni nem akaró éljenzéssel fogadta. Itt a tisztelgetés gerjesztő ősz Szabó Imre üdvözölte a képviselőt, mire ez válaszolt.

Azután megindult a menet, élén pompás lovasbanderiummal, a fellobogózott és szakadatlanul mozsarazó Perlak felé.

A leleplezés.

Perlakon nagy lelkesedéssel fogadták a menetet, mely a fehér lepellel borított szobor előtt állott meg. Óriási néptenger vette körül a szobrot, mely mellett a perlaki tűzoltóság vont kordont. Minden arcon a hagyományos magyar lelkesedés fénye sugárzott.

Mikor Tóth Sándor a szónoki emelvényre lépett, egyszerre olyan csend lett, mintha a hullámzó tenger morajlását vágták volna ketté. A hatalmas néptenger templómi csémbben hallgatta meg a vértanúnak szépen elmondott élettörténetét.

Ezután dr. Wlassics Gyula képviselő lépett az állványra és gyönyörű, veséig ható lendülettel beszéd ki-erében tette le kegyelele koszoruját a vértanú szobrára.

Kele György szép alkalmi költeményt szavalt. Glavina András városbíró horvát nyelven mondta el a vértanú élettörténetét.

Végül Gasparich Vince, a vértanú unokaöccse, megköszönte a Gasparich-család nevében a hazafias kegyeletnek, elhunyt rokonukkal szemben tanúsított példás megnyilatkozását.

Ekkor Glavina városbíró átvette a szobrot és kijelentette, hogy Perlak városa szent kötelességének fogja tartani annak gondozását.

A „D. K. E.”

A lélekemelő ünnepség befejeztével a »Dunántúli Közművelődési Egyesület« érdekében összehívott értekezletet tartották meg. Az ülésen dr. Wlassits Gyula, mint a »D. K. E.« szépirodalmi szakosztályának alelnöke vett részt s mint ilyen az elnöki tisztet viselte. Az egyesület magasztos céljait ismertető megnyitó beszéde után az értekezlet jegyzőkönyv vezetésére Wüstner Henriket kérte föl.

Horváth Csongor János, járásbíró, a közművelődési egyesület érdekében megindított mozgalom eddigi eredményéről számolt be. Beiratkozott az egyesületbe 7 alapító, 77 rendes, 13 gyármolító tag 2253 frt 50 krral. Ebből befizetelt 293 frt 50 kr, melyet az eddigi kamatokkal együtt a képviselő kezébe tett le, hogy az a gyűjtött tagoknak a D. K. E.-be leendő fővétele iránt intézkedni sziveskedjék. Együttal fölkerete az egyesület arra is, hogy eszközölje ki az alapszabályoknak olyképpen való módosítását, hogy egyes járási fiók-egyesületeket alakíthassanak, hogy így egy muraközi fiók-egyet közvetlenül végezhesse kulturális misszióját. Dr. Wlassits Gyula az eddigi bámulatos eredményt lelkes szavakban méltatva, a megbízást a legnagyobb készséggel elfogadta.

A bankett

Értekezlet után este 9 órakor 160 terítékű bankett volt. Itt azonban már volta-

A „ZALA” tárcája.

Zalamegye írásban és képen.

Az „Osztrák Magyar monarchia írásban és képen” című nagy munkának 211-ik füzeté Zalamegyével foglalkozik. A leírás Eötvös Károlytól való, a képeket pedig Háfy Gyula rajzolta.

Képek: a badacsonyi kőkereszt, Keszthely, a keszthelyi grófi kastély, Sümeg vára, Deák Ferenc szobra Zala-Egerszegén, Deák Ferenc egykori háza Kehidán, Alsó-Lendva és Nagy-Kanizsa fontéja.

A leírásból kiderül, hogy a bennünket legközvetlenebbül érdeklő következő részletek:

Meg kell említenünk Bucsu-Szent-Lászlót, melyet Egyházas Szent-Lászlónak is neveznek. Fekszik a kanizsai vasút mentén a Pölöske-patak völgyében. A ferenciek szerzetének van itt nagy zárdája s temploma. Látozókat bucsujáró hely.

Hahót egy nagy történelmi család nevével kapcsolatos, melytől nevét is nyerte. A thüringiai Orlamündi grófok egyik sarja a XII. század vége felé III. Béla alatt kezdett hazánkban nagyobb birtokokat szerezni Hahóton és vidékén. Irvadékat közt a XIII. század első felében a Hahold és Buzád név merül föl. Egyik Buzád már 1222-ben birtokos. Ennek rokons, Arnold, alapítja a hahóti zárdát 1234-ben. E nemzetiesség irvadéai az alsó-lendvai Bánffyok, akik közül János, II. Ulászló alatt főpohárnok s később János király nádorispánja volt. Ez után a futódozók csakhamar

kezdték gyérülni, s a XVI. század végén és XVII. század elején már csak leányági utódok maradtak. Utolsó férfi sarjadéka: Kristóf 1644-ben hunyt be szemeit, s vele félezredévi országos szereplés után főgon kihalt a család. A leányági utódok közül egyebek közt a németújvári Bathány grófok és Szarvaskendi Sibrikék Zala-és Vasmegyékben ma is élnek és virágoznak.

Hahót a Princípális-csatorna völgyében a soppán-kanizsai vasút közelében egy 8-900 láb magas hullámos hegyoldal lábánál fekszik s csaknem összeépítve Felső- és Alsó Hahót néven két faluból áll. Kifőző szántók, gazdak kaszálók, jó szőlők, buja növényű erdők vannak határában. Népesség közt Felső-Hahóttól északra két Fakos pusztja is fekszik. E név, Fakos, azonos a Falkus névvel, mint az okiratok bizonyítják. A hahóti zárdát a törökök uralma alatt ismételve felújírták a portyázó csapatok. III. Ferdinánd 1642-ben az utolsó Bánffy életében apátságá tette s így mintegy visszarúhtotta a rég elpusztult szerzetet, Mária Terézi pedig ennek patronatust 1772-ben gróf Festetics Pálnak adományozta. Ez idő óta a cím és a jövedelem a keszthelyi plébániáé.

Hahót fölött északra mintegy 12 kilométer távolságban ugyan azon völgyben fekszik Pölöske. A török uralom idejében az itteni vár fontos véghely volt; a mult század elején pusztult el s ma már csak Várhely nevű pusztája emlékeztet rá.

Rajk szintén a hahóti völgyben Hahóttól keletre a völgy átelleni oldalán a vasút mellett

fekszik. Két faluból áll most már Alsó és Felső-Rajkban. Itt alapította a Lendvai Bánffy család egyik őse, Mihály, 1255-ben a premonstréai prépostságot a Boldogságos Szűz tiszteletére. E prépostság azonban a mohácsi vész ideje körül már végkép elenyészett. A felső rajki vár, mely moosarok közt épült, a melynek helyén ma a vasút megy keresztül, szintén véghely volt.

Szemenye, mely a Kerka vízének a Murába ömlésénél fekszik, szintén véghely volt. Most, bár egymás közelébe építve, két falut képez, Felső-és Alsó-Szemenyét.

Hahóttól délre fekszik Kaczorlak. Kisded falu a Nagy-csatorna nyugati oldalán Gelse-Sziget ellenében, mely hajdan a vizek szabályozása előtt ingoványos volt körülveve a azért Szigetnek nevezetett. Kaczorlakk határos északnyugatra Szent-Balázs, a csatorna néző hegység oldalán. Mindhárom falu az 1587-iki csatáról nevezetes. Szinán bég ugyanis 8.000 főnyi sereggel Szigetvár vidékéről kiindulva, óriási pusztítást vitt végbe s temérdek zsákmánnyal és fogolylyal megrakodva már visszatérőben volt, mikor Zrínyi György itt utját állította. A török sereg tökéletesen szétverte, 2.000 embert, köztük Szinán béget levágták, 18 zászlót zsákmánnyal ejtettek, 2.000 harcost, köztük Mohamed és Hazzán bégeket elfogták, az összes táborozást elfoglalták s minden kereszt foglyot megszabadítottak.

Palán a Palinyi Inkey családnak, Zala és Somogy megyék egyik legrégebbi és legtekintélyesebb családjának ősi birtoka, majd a Flandriai gróf tulajdona volt.

képpen dr. Wlassits Gyula-nak a kerület nagy közszeretelmén álló képviselőjének ünneplése kezdődött.

A nagy vendéglátásos termel erre az ünneplésre kicsinyekül bizonyultak, úgy hogy vidékiek, kik előre bejelentve nem voltak, már sehogysem kaphatták helyet.

Bankett alatt az első felköszöntőt Kótyál Ferenc főszolgabíró mondotta dr. Wlassitsra, mint a „nagy idők nagy emberé.” Erre Wlassits köszönetet mondott a fényes összejövetelért. Skrobánék Florid, ferenczendi tartományfőnökek (Pozsonyból) beszéde örösi hatást keltett. Olyan elragadóan beszélt a hazaszeretetről, hogy a jelenvolt hölgyek sirtak, a férfiak pedig felugráltak helyeikről és siettek üdvözölni az apostoli ajakkal szóló szerzetes-főnököt, ki messze földről eljött, hogy részt vegyen szerzete egykori fagyja emlékoszlopának leleplezésén. Wlassits Gyula a beszéd hatása alatt föllállott és átzelemülten mutatott a tartományfőnökre, mint fölemelő példájára annak, hogy még nem veszték ki a Kapisztránok és Pázmányok. — Kele György színtén a tartományfőnököt köszöntötte föl. — Kónyári László Margitai József emelt poharat; Schultz: Wlassitsra; Gasparich Vince: Perlak közönségére — Kelle György elszavalt a „Dr. Wlassits Gyula” című költeményét. — Varga Lajos ügyvéd poharat emelt Szabó Imrere; Bátorfi Lajos: Wlassits családjára; Szabó Imre pedig a társaságra.

A táncmulatság:

Éjféle 12 óra körül megkezdődött a tánc, mely igen kedélyesen folyt egész reggelig.

A megjelent hölgyek közül tudósítónk a következőket jegyezte föl:

Jelenvoltak: Bánely Alajosné, dr. Böhmé, Csizmadiané, Grész Alajosné, Horváth Csongor Jánosné, Kótyál Ferencné, dr. Kemény Fülöpne, Lange Kelemené, Sipos Károlyné, dr. Vizetkegyé, Werli Ernőné, Wienerne, úrnok; továbbá: Bánely Irma, Böhm Nanné, Csizmadia Mariška Grész Irma, Kemény Zsuzsi, Fichler Paula, Vizmaty Gizella, Werli Ricci kisasszonyok.

Dr. Wlassits Gyula beszámoló beszéde.

Távol van tőlem formális beszámoló beszéd tartalma. Lehet, hogy tévedek, — de határozott meggyőződéseim, hogy a formászerű beszámoló beszédek ma már idejüket multák. Ma módjában van a politikai kérdelmek iránt érdeklődő minden polgárnak figyelemmel kísérni a parlament működését és képviselőjének magatartását. De magára a képviselőre nézve is igen sikamlós a tér a formális beszámolóra. Mert vagy szárazon felsorolja a törvénytarba beiktatott törvényeket, a mi mindenkinek hozzáférhető. — Vagy ami nálunk diva, de rossz divat — a képviselő a maga hős tetteit énekli meg. — És itt ismét Scylla és Carydida között mozog, mert vagy alázatosságban csap a képviselő, — vagy saját fontosságát nagyon is athatva túlélnék színekkel ecetalt betöltött szerepet. Egyikkel sem használn természetesen a közügyek...

De, ha t. uraim a formászerű beszámolókat a saját mai elterjedése mellett utilitatot, álláspontnak tekintem is: annál szűkebbnek, sőt eikerülhetetlennek tartom, — hogy a képviselő minél többször érintkezze a választókerület polgáiraival.

Az a kölcsönhatás, melyet a képviselő a választókerületre és viszont a választókerület a képviselőre gyakorol, a lephatósabb emeltyűje a valódi politikai közéletnek, mely nélkül igazi parlamentarizmus a nemzeti akarat, meghamisíthatatlan érvényesülés nem képzelhető.

En töreksem is erre a folytonos érintkezésre. És ha tőlem tüzög okokból, melyekről nyílt levélben számoltam be a t. választókerületnek, a mult évben meg nem jelenhettem, legalább közveve iparkodtam a folytonos érintkezést nemcsak magántermészetű, de közérdektű ügyekben akkép fenntartani, hogy a köztünk levő erkölcsi kápos-miné szűkebb legyen.

Es itt kijelentem, amit már e helyütt is tettem, hogy én a képviselői hivatást úgy fogom fel, hogy annak betöltése nem ér véget a budapesti Sándor-utcában bármely ragyogó szerepléssel sem. A képviselőnek kötelessége a kerület társadalmi, gazdasági, kulturális mozgalmából és küzdelmeiből is kikérni a munkát s ezt becsületesen teljesíteni. Már csak ebből az okból is szükség, hogy a képviselő minél többször legyen közvetlen érintkezésben választóival.

Es habár nem tagadom, a jelenlegi politikai helyzetben rendkívül jól esett az a fényes szíves fogadtatás és különösen telemel az a tudat, hogy ebben pártkülönbség nélkül részesültem és ezért újra és újra csak legáltalánosabban köszönetemet nyilváníthatom — mégis igen t. uraim sűrűben csak úgy jelenhetek meg, ha engem jövőre csak úgy tekintenek, mint a legegyszerűbb mura-közi polgárt, ki ha idején, hazatérzik s kinef-

csak egy igénye van: az önk baráti jobbát kideremélni.

Ezek után nagybecsű engedelmükkel igen röviden érinteni fogom actualis politikánk néhány főkérdését.

Mindenekelőtt minden léírszerű elkerülése vágott kijelentem, — hogy habár ama tábor egy igénytelen közharcosa áll öök előtt, mely tábor a lefolyó parlamenti küzdelemből győtesen került ki: én nem hoz am ide a győzelmizászlót azért, hogy itt körülhordozzam a mi dicőségünkre. Hanem elhoztam azért, hogy politikai ellenfeleink kezébe a béke olajágát adjam. — És kérvő kérem őket a haza és egyház javának azen nevében, hogy egy percis se érezék magukat legyőzötteknek. Inkább tonják e zászlóra reá saját dicősségük baberkoszoruját is. Mert ha nemesen, méltóságteljesen megnyugoznak a magyar állameszme diadáljában, az állam törvényei előtt tisztellett hajónak meg, és kédekében a hit és erkölcs lenéséges fegyverével küzd minden egyház a saját hataskörében a maga eszményi céljaiért: akkor ök is egyenrangú osztályosai lesznek e nagy küzdelem dicőségének, a győzelmizászlóhoz annyi joguk lesz, — mint nekünk.

Különbben is t. uraim az ellentábor legjelentékenyebbnek látszó érve, hogy az egyházpolitikai reformok gyűjtő neve a jogait törvényhozási intézkedések a vallásosság vitalis érdekét érinének, és meggyőződéseim szerint csak a tuiságos — elismerem a legbensőbb hitéletből fakadó aggályoskodásból származott félreértésen alapszik.

Ha t. uraim így lenne, én mint egyházzamnak hí tja, de velem egyetlen gondolkozó politikus sem szavazott volna meg oly javaslatokat, melyek az államot minden törvényen erősebb támogatató a vallásoságtól fosztanák meg. Ily kába mezszedülést még feltolni sem szabad Magyarországnak csaknem egész intelligens közeposztályáról, mely e reformjavaslatok igazi hordozója volt.

T. Uraim! Én éppen a vallásosság érdekében szempontjából igen körülményesen fejtettem ki a képviselőházban két ízben is álláspontomat. Es midőn szerencsém volt a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot az igazságügyi bizottság nevében elfogadásra ajánlani, egyenesen nem szónoki fordulatul, de a legbensőbb redtítást, — a vallásosság magasabb érdekében szempontjából ajánlottam a törvényjavaslatot elfogadásra. Ha engem a politikai életben erős meggyőződésnek vezetnek — pedig gondolom, hogy azok vezetnek — úgy a legerősebb meggyőződésem az, hogy a vallásosságának nincs nagyobb ellensége, mint az államnak a vallás beléitétébe való kenyszerítő beavatkozása. Minél nagyobb a vallás szabadsága, annál inkább izmosul, fejlődik. Azért a szabadságtól senkise féltse a vallásoságot. Csak a szabadság éltető légköré-

Nagy-Kanizsa Zalamegyének egyik legfontosabb helye s legnagyobb városa. Törvénykezési és közigazgatási főhely. Több vasútvonal keresztező központja, minthogy a budapesti, triestzi és soproni vonalakon kívül a zadrábi pécsi és kaposvári vonalak kiinduló pontjainak is voltaképpen ez tekinthető. Tul a Duának egyik legnagyobb kereskedelmi telepe, az újabb időben egyre szépl, terjed és emelkedik. A város és vár hajdan a Kanizsay családé volt, mely Osl nemzetiségből származik. Lőrinc Zalavármegye főispánja a pártosok és a németek ellen kifejtett vitéségeért nyeri adományul I. Károlytól 1324-ben Kanizsa várát s a hozzá tartozó uradalmat. Ettől kezdve az Oslók ezen ága fölveszi a Kanizsay nevet s ezen tul is terjeszti itt birtokait s legmagasabb méltóságokra emelkedik. A XV. század egész folyamára a hatalom tetőpontján látja a Kanizsayakat. Az utolsó Kanizsay, V. László alatt, 1525-ben országbíró volt, yele 1635-ben kihalt a család. Egy leánya maradt, Orsolya, Nádasdy Tamásnak, a későbbi nádorispánnak felesége. Ez, nehogy a javak fiskusra szálljanak, füstittatott, s ekkor a Kanizsay javakat a Nádasdyak örökölték. A Nádor 1662-ben halt meg, fia, Ferencz, a roppant testi erővel és bátorsággal bíró, úgy nevezett fekete bég, kinek nejje Bátorhy Erzsébet. Szigetvár elestével Kanizsa lehetett csak a nyugati vármegyék legerősebb védőbástyája, azért Miksa király Kanizsát 1566-ban csere után birtokba vette, adván érte a bors-monostori apátásg uradalmát és és Nyitrában Csejthe várát és uradalmát.

Kanizsát Arpád kori oklevelek Kenesa és Kanesa néven is emlík. Vár volt, régtől fogva. A régi Kanizsa folyó völgyén mocsáros, ingorányos vidéken sárvárat képezett. A mohácsi vész után fontosság, mint véghelye, a törökök előhaladálva napról napra emelkedett. Már az 1559 iki országgyűlés kimondja, hogy megerősítse szükséges és hozzá teszi, hogy ha Szigetvár és Baboessa elvesznének, a törökök előnyomulását csak Kanizsán lehet meggátolni. A megerősítés csak-hamar megtörtént, sőt a föld-erődök még ki is terjesztettek, hogy pár ezer főnyi helyőrséget elhelyezhessenek bennök. Mihelyt az ország vette birtokba a várát, azonnal Taly Ferencet nevezte ki a király 1568-ban várkapitányá. Taly alatt 1000 lovas és 1000 gyalog volt várőrsége. Azon idők viszonyaihoz képest nagy városreg. Hadnagyság is a legkitűnőbbek valának: Keglevich Péter gyike kora regényes hőseinek; Alapy Gáspár, Geazthy Ferencz, Paladics György. Bátorhy Gaspar mind kiváló hősek. Midőn Szolmán betört és Szigetvárat ostrom alá vette, még Talynál is erősebb kéz kellett ide. A király Thury Györgyöt, Palota nagybíró kapitányát nevezte ki Kanizsára, ki magával hozta unokatestvérét, Thury Ferencet, szintén vitéz hadnagyt. Thury nyílt csatában elesett, 1571-ben. Fejét győzelmiz jelül a budai baba Konstantinápolyba küldte, testét nagy diszszel Zrinyi György Kanizsára vitte s ott temettette el. A kiváló hő halála nagy bánatot és cüggedést okozott ország szereté. A költők „Turris Hungaricae” „Magyarország tornya” névvel tisztelték meg emlékeztét. Thury után a

király Tallózi Bánfi Bálintot nevezte ki Kanizsa kapitányá. Ez is nevezetes hő volt. Utána 1573-ban Arapy Gaspar lett a kapitány, ki alatt ez év hamvazó szerdáján a törökök a várat megleptek, elővárosát felpörkítették. Ö utána már németekre bízák a várát. 1600. évi szeptember elején Ibrahim nagyvezér s Mohamed-Kijja baba roppant sereggel jött Kanizsa ostromlására. A vár kapitánya Paradajser György német tábornok volt, 44 napi ostrom után feladta a várat, a miért Paradeizer haditörvénysekileg halálra is íteltették. Így került Kanizsa, a legerősebb végvárák egyike a török kezére.

Kanizsa eleste roppant csapás volt az ország Dunántuli részére, de Stajerra és Ausztriára nézve is, minthogy a törökök előnyomulásának legerősebb akadályá ezzel elenyészett. Erezték ezt az ország rendei, de érezte a bécsi hadvezetés is, és mindjárt az 1601-iki s következő országgyűlésnek a mennyei hatalmak kitörjött, megfelelő védelmi intézkedéseket rendeltek el. Ezek közt legelső volt a Zala, Mura, Lendva és Kerka vizek völgyeinek, tehát az éjszakra és nyugatra vezető utaknak várakkal ellátása. A másik volt Nemtinek és Egervárnak különösen stajer és osztrák védőrséggel ellátása. A harmadik volt egy támadó hadsereg szervezése, mely Kanizsát a törökök visszavegye. E sereg 1601. nyarán gyűlt össze Ferdinand trónörökös főherceg, később király vezérlete alatt és szeptemberben megkezdte a vár ostromát. A török azonban nagyon megerősítette Kanizsát s az első nagy ostromot vitézül visszaverte. Nem sikerült

ben lakad az ember legbensőbb, szívéből a vallásosság. Az ily önként nyilvánuló vallásosság az, mely az embert a mindennapi kenyérlételeim közt pártjából kiemeli. Az ily vallásosság bir csodaeerővel, varázssal, vigasztaló balzsammal. *Az ily vallásosság az, amit az ur kirén feltűnik és amit jutalmul — nem pedig, mely az állam kényszerű folytán alakoskodásból áll, és amelyet az Ur keze méltán büntet. Az állam kényszere helyett legyen a mozgató erő az egyház férfainak buzgó tanítása, példás élete és a hívek odaadó önkéntes tevékenisége.*

Nem mutat nekem senki a világtörténet egyetlen szakára, a jelenkor egyetlen népére, hol a házassági jog terén vagy az anyakönyvek rendezésében az állami természetes hatáskör helyreállítása vallástalanra vezetett volna. A jól es a rendezés megérténi, ismerik a teljes vallás szabadságot, ott mindenütt virágzásnak indult a belső vallásosság. Ott mindenütt igazi erkölcsi hatalom, nagy társadalmi és kulturális erő a vallásosság.

Epen a katolikus vallásnak nincs oka semmi veszedelemtől tartani. Epen hazánkban a katolikusok szabadság jogait tekintetében lényes eredményekre számíthatnak az új reformok következtében. Hogy — többet ne említsék, méltóznak a káth. autonómia tárgyában tett köretek kormánynyilatkozatokra gondolni.

En tehát t. uraim! nyugodni lélekkel támogatam Magyarországot jelenlegi politikai vezetőit az egyházpolitika terén kifejtett tevékenységükben. Semmi kétségem sem volt, hogy a vallásosság érdekei mit sem szenvednek. Mag voltam győződve arról, hogy az állam és egyház között támadt összetűközésből csak az oly megoldás vezethet tartós characterű békes kibontakozásra, ha az állam és egyház hatáskörét a házassági jog és anyakönyvezés terén szétválasztják és mindegyiknek független hatáskört sérteletlenül biztosítják.

En e politikai magatartásul hű maradtam a magyar földből nőtt hagyományok által megszentelt szabadságú éhez. Tehát hű maradtam ahhoz az alapirányhoz, mely politikai életemet megszabja és amelyet ehhez is annak idejében nyíltan magoménekk vallottam. Ahhoz az alapirányhoz, melyen a jövőben is állók egy bukóm. Hű maradtam a hazai bíróknak a hazai és külföldi nősen e megye ledönthetetlen büszkeségének Drák Ferencnek politikai végrendeletéhez. Majd annak idejében itéljenek magamatartása felel. En különösen e minden várakozást felülmúló lényes fogadtatás után nyugodtan várom ítéleiket. De egyről biztos is vagyok, hogy azoknak, akik most talán a kedélyek viharzásában nem értenek velem egyet, az idő be fogja bizonyítani, hogy a vallásosság érdekei nemcsak hogy nem szenvedtek, de egy új korszak egy lényes virágzó korszak fog következni Magyarországot vallásértései tetteiben. És különösen csak nyír erőben és hatalomban az a vallás, a melyhez szerencsém van nekem is tartozni és

a melyhez a választókerület nagybőbege buzgón ragaszkodik.

A múltból nem is kívánok többet szólni — hanem átértem a jövő kérdéseire. Méltóztatnak tudni, hogy nem egyes képviselőnek, hanem a politikai élet vezetőinek, a többségből alakult kormányunk a feladata a jövő parlamenti munka keretét megadni.

Semmi kétség azonban — és ez úgy a miniszterelnök, mint a helyigaznizster uraknak a parlamenti szünetidő alatt tett nyilatkozataiból világos, hogy a közigazgatási reform kérdése fogja a jövő parlamenti küzdelemnek jellegét megadni.

Önök legjobban tudják, minden nap érzik, hogy érettebb gyűlöles a reform sorsán fájón nincs, mint a közigazgatás rendezésének kérdése. En méltó politikailag gondolkodom, mindig a legteljesebb hűvö voltam és vagyok annak a rendszernek, mely az állami közigazgatás végrehajtását egy a közep mint az alsó adminisztratív szervezetben állami közegeknek biztosítja.

Ez a modern Magyarországnak, a magyar nemzeti állam megszilárdulásának, a magyar állam tekintélyének és hatalmának elengedhetetlen követelménye. Az adminisztráció — a jó a legnehezebb tudomány a legnehezebb művészet. Jól mondta egy nagy indja: *ez a földi gondviselés.*

A földi gondviselésről azonban a törvényhozó gondviselésnek úgy kell gondoskodni, hogy nekik ne legyen sok magán gondjuk és különösen ne legyen egész soruk kitéve egyes érdekcsoportok, cliquek részére. Hatalmi jelleknek. De viszont, midőn az állami közegekre kívánom bízni az állami közigazgatás végrehajtását az adminisztratívoknak úgy alsó mint közép szervezetébe is — a kivételről alább szölok — ezt csak oly feltételek alatt tartom haladónak, ha egyrészt a legszelemből egyuttal a tartalmásabb önkormányzatot biztosítjuk és másrészt a mindennél becsesebb közszeabadsági jogok a leghatályosabb rétegekben részesülnek. Nem olyan bürokratikus gépezetet kívánok én, amelyet csak felülről mozgatnak; én azt kívánok, hogy a törvényhatósági bizottságok, képviselőtestületek — neveztek ezeket bármiképen — a leghatályosabb ellenőrzést gyakorolják és módjukban legyen a felelősségre vonás iránt is a kezdeményező lépéseket megtenni. Természetesen nem értem az egész fejelemi jogok az önkormányzati testületekre való átruházását és ezt bizonyára a „nagyközölegny” Tiszta Káman sem úgy értete nagyváradi beszédeben, mint ezt neki egy kormányparti lap is tulajdonította; különösen a városi szervezetben és városias jellegű közszegekben az önkormányzat mellett még az állami igazgatás végrehajtását is saját helyhatósági közegekre bízom rá. Alapában a magyar nemzeti állam érdekében különös fontosságúnak tartom, hogy minél több és minél hatalmasabb kulturáliszpon-tokban és magyar társadalom vgyen részben az igazgatásban. Igen veszedelmesnek tartanám

ha az adminisztratív hivatalnokok állami ki-nevezésének gondolatához a közvélemény azt a téves felfogást esatozna, hogy most már minden közigazgatási feladat teljesítését az állam közegeitől követeljük.

A magyar társadalomban rejő évezredes önkormányzati örökség az új szervezetben is érvényesülni kell, és minden intézménye biztosítékát, mint például a közigazgatási bíráskodást, szabatos közigazgatási eljárást meg kell teremtenünk, amelyek a közszeabadsági jogok biztosítására hivat-vák. Amint az eddigi kormánynyilatkozatokból kivételük, a tulajdonképeni adminisztratív reform a közszegek rendezésén fog kezdődni. A sorrend ellen nincs kifogásom, sőt már program-bezede-ndőben is hangsúlyoztam ennek a sorrendi politikának előnyeit. De megvalom, semmi esetre sem tartom hosszabb időre elhalasztatónak a megyei reformot sem, és mindenesetre azok közé fogok tartozni, akik ennek napirendre hozatalát erőlyesen fogják sürgetni.

Nagyon sajnálom, hogy sem a miniszterelnök ur, sem a helyigaznizster ur a szünetidő alatt tett nagyszabású beszédeükben a bizonyára szűkebben meg teljesebb nem közsze községi reform munkálatokról körülményesebben nem nyilatkoztak. Igy nincs módomban nekem sem a közszei szervezet főirányaira sem aláspontokat körvonalozni. De biztosítanom t. polgartársaimat, hogy csak oly közszei törvényjavaslatot támogatok, mely a fentebb vázolt elvi álláspontnak megfelel, mely a városiasabb jellegű közszegeknek nemcsak az önkormányzatot, de az állami igazgatásban a végrehajtást is biztosítja, mely a kis közszegekben, melyek ma a közszegek 86%-át teszik, a körjegyzőket nagy fontosságú munkakörökhez méltó állami állásba helyezi és oly segédlettel látja el, hogy feladatuknak megfeleljenek és véget vet annak a szegényteljes állapotnak, hogy ebben a nagy országban mind-össze 130, a közszegek által rendszeresített segédjegyzők száma, hogy esetleg 20 közsze is jut egy körjegyzői kerületbe és 80,000 tól 126 hordig terjedő területeken van egy körjegyző.

A magam részéről nem fogom elmulasztani a majdan beterjesztendő javaslatot ha megegedik, a kerület nagyságától függően a közszei jogszöveivel közölni és méltóztatni annak gazdag tapasztalatokon nyugvó nagyszabású véleményüket értékelni. Biztosítanom t. urakat, hogy a jelzett főirányok szemmel tartása mellett szívesen leszek szöszölőnk az önk által adott nem gondolatoknak. Vajha nálunk és a magyar társadalom minden tagja, kit tapasztalatai, ismeretei erre teljesítanak, részt venne a törvényalkotás munkájában. Akkor sokszor jobban sikerülne nek, tartósabb életük lennének törvényeink, mint jelenleg.

A közigazgatási törvényhozási kérdéseiről szólv, lehetetlen kitérni azon hatáson a vizsgálata elől, melyet a javaslatok a parlament partközi helyzetére gyakorolhatnak.

a kitérítés sem. Végre Ferdinand visszavonulást readelt, mely november 18-án nagy rendetlenséggel s iszonyu vesztéssel történt. Ezután 1864-ig Kanizsát nem vették rendszeres ostrom alá. Ez évben Zrinyi Miklós dandái megérlelték a vár visszavételének tervét. April végétől május végéig Zrinyi Miklós, Hohenlohe és Strozzi ostromolták, de sikertelenül. Szerencsésebb és teljes sikerült volt gróf Batthyány Ádám és Zichy István magyar tárnokoknak 1690-iki ostroma, mely három hónapi erőfeszítés és a törökök vitéz ellenállása után April 13-án ismét magyar kézre juttatta 90 évi idegen uralom után Kanizsa várát. Ez után esakhamar a város felépítése és rendezése következett.

A mai úgynevezett Kis-Kanizsa ugyanis a Kanizsa folyó nyugati oldalán akkor is megvolt, de Rácvárosnak hívták, 1698-ban ez egyesítették Kanizsával, négy év múlva pedig 1703-ban a Rákóczy-féle háboru kezdetén várfalai leromboltattak, árkaikat betemetették, a vár nyílt városá tétetett, jóval később a Kanizsa folyónak s mel-lékpatakjainak esatengelő vizei szabályoztattak, a város körüli mocsarak ezzel kiszáradtak s gazdag kaszálókka és bűján termő szántóföldekké alakultak át Igy lön Kanizsa, a hatalmas és korszerű várossá. Csinos épületek rohamos építése s közmívelődési és közszeabadsági intézetek tömeges alapítása s gyors fejlődése folytán ma vidéki városaink között a legesinosabbak egyike.

Kanizsától délre vasúti állomás Mura-Keresztur s honnan a Zágráb, Prés és Kaposvár felémenő vasútvonalak kiindulnak.

Kanizsától északra van még egy történel-mileg érdekös kis része a vármegyének. Ez a Zala torkolat jobbparti Berek vidéke, melynek vizezős lapályáról három-négy esatornán át szivárognak le a patakvizek a Zalába Hidvég mellett.

Kis-Komárom a Kis-Batatonfő délre a keszt-hely kanizsai országot s a déli vasut mellett a Berek patak völgyének lapályos helyén fekszik. Virágzó nagy község, Behiják és Kápolna népes pusztákkal, a pesti központi papnövelde jogán a budapesti egyetem tulajdona, melynek itt mintegy 4.600, a szomszédos Garaboc, Karos és Komárváros közszegek határaitban pedig mintegy 5.700, összesen tehát több mint 10.000 magyar holdnyi birtoka van. A XVI. században állandóan a reccpéri püspökség birtoka. A mocsarak közt régen vára volt.

Bataton Magyaród a Zala torkolatának közelében lapályos, egykor mocsáros síkon kisedt vára volt, mely szintén akadályt képezett a portyázó török csapatok útjában.

A Göcsj déli oldala és a Mura közt egy kevéssé hullámos kisebb síkság terül el, melyet a Murába dél felé futó patakok öntöznek. Itt van Beesehely, egykor a dugaszdag Csusz-család nagy uradalmaival, mely most többek birtoka. Itt van Tót-Szent-Márton, pár ezer lakosu nagyobb község és Letenye virágzó kis város és járási székhely, közel a Murához.

Légrád örégi hely, most jelentékeny nagyságu mezőváros, a Dráva jobb partján a Mura torkola-

tával szemben, a Dráva szakadékos ágai közé építve. Itt is vár volt már a mohács vész előtt, mely e vész után azonnal megerősítették. A XVI. és XVII. században a Zrinyiek birtoka; az 1567-iki s későbbi országgyűlések a vár jó karbantartásáról gondokodnak s a Zrinyiuradal-mak és Murekőz hadi közmunkáját ide rendelik. 1704 őszén a kurucok itt megvernek egy labancz sereget s ennek vezetőjét Jellasi Gábort, amint a Murán átmenekülni akar, agyonlövik és a révet is elfoglalják.

Légrád közelében feküdt Zriny- vagy Zeria-vár. E hajdan történelmi nevezetességgel bíró várnak ma már nyomai sincs, helye is a hol állott egész biztonságval csak nehezen állapítható meg. Közélemben Zrinyi kutjának nevez egy dűlöt a nép. Ez emlékeztet csapán itt a nagy történelmi család nevére. Zrinyi Miklós, a költő, itt a Mura és Dráva összefolyásánál fekvő s két oldalról a vizektől védett háromszögben építtetett 1658-tól 1661-ig egy nagy terjedelmű úgynevezett sárvárat, mely vizárokkaival, kellő földbástyákkal el-látva, az egész vidéknek egyik legjobb erődjévé vált. Fényes és gyözelmes hadjárataiban, melyek-ke a törököknek oly nagy-kárt okozott, e vár volt vitéz seregeinek pihenő, gyakorló, felszerelési visz-zavonulási telepe. 1664-ben a török elfoglalta a várat s annak minden erődjét, erődjét és bást-tyáját levegőbe röpítette. Igy enyészett el a vár örökre, mint elenyészett néhány év múlva a hat-halmas és dicső Zrinyi család is, legalább ágai.

Nem az én feladatomban annak megállapítása, hogy a közigazgatási reform sora a parlamentben biztosítva van-e? Azt hiszem, hogy a magyar nemzet teljesen értetnek tartja a reformot. Ilyen halasztáshatlan közzétételre kielégítést a magyar nemzet állam konsolidálásának oly mélyen érzett nagy érdeke követeli, — hogy nem telenhet fel a magyar parlament többségének ellenállását. Egyre azonban bármely viszonyok között feltétlenül számítok, hogy a jelenlegi kormány a közigazgatási reform előványosodását nem fogja megengedni. A mennyire megmutatta a legközelebbi multban, — hogy elvi alapon állva, kérsz kockára tenni a hatalmat, ha nézete szerint legelőszertűbb megoldási módról van szó: ép úgy feltehetjük, de mindenesetre el is várhatjuk, hogy a magyar nemzeti állam kiegyezésének nagy művében az adminisztratív reformban is hasonló erélyt fog tanusítani, és ha épen úgy alakulnának a viszonyok, hogy másképp nem biztosíthatná a többséget, még attól sem fog visszariadni, hogy még a parlamentü ciklus lejárla előtt e nemzetet kérdezze meg a reform szükségese és irányja felől.

Csak azt nem szabad megengedni, hogy — a mint az már egyszer megtörtént — a reform ügye szétmáljon, mert ennek az országnak nincs veszégetni való ideje arra, hogy végre valahára a modern magyar nemzeti államért feltételeinek legfontosabbakat megismerje.

Hatra volna még sok mindennél nyilatkoznia, különösen szeretnék még azon igazságügyi kérdésekre kitérjesszenni, amelyekkel legközelebbi parlamenti munkának föltétlenül foglalkozniának kell, de erről más alkalommal.

Most, hogy a három fő aktuális kérdéstről szólnak, igen röviden megérintem az utjabban mindinkább komolyabbá váló nemzetiségi kérdést. — Általában azt hiszem, hogy e kérdést sem tulozni sem kicsinyelni nem szabad. De mégis nagyobb veszedelmet látok abban, ha e kérdések kisebb jelentőségét tulajdonítunk, mint azéval az bir. Annyi tény, hogyha valahol: egy a nemzetiségi mozgalomban jól kell di-ztingválni.

Van oly propaganda, mely az államot szébon tással fényeztet; ezek ellenében, kik a magyar állam területi integritását tartadják meg, csak a Büntető-törvény szabásait lehet es kell érvényesíteniük. Ezek a politikai megbeszélés keretéből magukat száműzték.

Van oly propaganda, mely a nemzetiségeknek mint jogi személyeknek külön kiváltságokat akar biztosítani. Különböző nemzetiségek szerint külön adminisztratív terület, az állam hivatalos nyelvének, a magyarnak hátrahatásával vagy épen mellőzésével. — adogyalják! Ezt a propagandát, mint a magyar állam politikai integritásába ütközőt — a magyar egységese nemzetü állam seha sem fogadhatja el.

De igenis kötelessége a magyar államnak az objektive méltányos kívánalmakat teljesíteni a tényleg létező közigazgatási és társadalmi bajokon segíteni. De azt azután ez a magyar állam, mely a jogegyenlőség alapján áll minden polgárával szemben, — mely egyenlő jogokat ad minden polgárának vallás es nemzetikülönbség nélkül, elvárhatja, hogy a magyar hazának há fia legyen minden polgára, nyelvkülönbség nélkül.

Jöjjenek a románok es szerbek közül a pártütök ide a kies Muraközbe! It megtanulhatják, hogy szereti a horvátjuka muraközi polgar a a magyar hazát! Hogy ragaszkodik ehhez az anyaföldhöz!

Hogy áldozza fel, — ha kell életét a magyarahazáért! Nem kell példáért messze menünk. Tegnap lepleztük le egy horvát ajku, muraközi polgar emlékoszlopát, aki a magyar szabadság vértanuja volt.

Hogy áldoz a magyar közművelődés ügyéért! Ismét nem kell messze menünk a példáért. Tegnap sorakoztak tömegesen horvát ajku polgáraitaink a D. K. E. székháza alá!

Idé jöjjenek románok es szerbek tanulni a hazaszeretést es honpolgári erényt!

H I R E K.

— **Uj törvényszéki bíró.** Ö felsége a király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. *Neusiedler Antal*, nagykanizsai köztisztviselőben álló ügyvédet, a nagykanizsai kir. törvényszékhez bírólé nevezte ki. Ezen kinevezés által törvényszékünk bírói kara ismét egy rokonszenves tagot nyert.

— **Esküvő.** Pozsongy Gyula végei tanító f. hó 9-én esküdt meg a végei templomban, menyasszonyával a mikódi uradalni kerítés leányával. Az esküvőn a völgyény es menyasszony rokonaik kívül igen díszes vendégsereg volt jelen.

— **Képviselői beszámoló.** Dr. *Wlasits Gyula* a saektornyj választókerület országgyűlési képviselőjének e hó 9-én Csaktornyan tartott beszámoló beszédét lapunk jelen száma egész terjedelmében közli.

— **Ének tanárú.** *Soldner Juleca* kiasszony opera-énekesnő, — *Rokitan-zky* hírneves bécsi tanár szép tehetségű tanítványa több előkelő család megkerésése folytán elhatározta, hogy szülővárosában a nagykanizsai nénektanárt ad igen méltányos feltételek mellett, — melyek megtudhatók a kiasszony lakásán: Temető-utca, 820. számon alatt.

— **Katonák Atvonulása.** A csehországi es. es kir. 35. gyalogezred egy zászlóalja Bosznia-ba vezényeltetvén, hetvön városunkat érintet, hol pihenőt tartott. A tisztiek azonban ezen pihenőt nem igen vélték igénybe, mert engedve a 20-ik honvéd gyalogezred itteni tisztikara meghívásának: hétfőn este teljes számban megjelentek házierezdünk tisztjei társaságában az Arany Korona szálloda éttermében, hol vigan folyt a bál-társi mulatozás közvetlen a hajnali abmarságig.

— **Képviselőtestületi ülés Tapolcán.** Tapolca város képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésében vetté üléset tárgyalás a a az előjáróság részéről egybeállított 1895. évi költségvetés s annak minden egyes pontját elozgódva, csupán a vasuti részvények törlesztésére felvett 2000 fortos tételt törölle s elhatározta, hogy az e címen még hátralebvan levő tartozását a város — a teher elviselesének kinyitása céljából — amortizációs kölcsönre törlesztet, amelynek törlesztésére évi 350 forint szükséges. Ez irányu közgyűlési határozat folytán az előjáróság részéről megállapított 50%-os pótlék 42%-ra fog leszállani.

— **Tűz.** Hétfőn délután *Kristof József* kanizsai polgar udvarában eddig ismeretlen okból egy szalma-boglya lángra lobbant. A VI. es VII. ker. tűzoltó-zásznas csakhamar ott-termett a vész színhelyén, de tulenül kellett néznie a tűz folytonos elhárpadását, mert nem volt közelben víz. Telefon útján értesítettet a belvárosi tűzoltóság a helyzeiről es *Knortzer* főparancsnok vezetés alatt teljes felszereléssel kivonult. A vizet a távoli kanálisból csövek berakásával kellett oda vezetni, mi igen késleltette az ottani munkálatokat, melyekben a sormási tűzoltóság is tevékeny részt vett. Elégett 5 lakóház, s mellékeplét es nagy mennyiségű takarmány.

— **A népkönyha javára.** A sörgyári tisztviselők, kik szórakoztató ünnepegeek rendezésében — mint már többször volt alkalmunk meggyözödni — rendkívül leleményesek es járassak, a jövő vasárnap délutánján a népkönyha javára rendeznek népi mulatságot a sör- es malatagyár társaságjaiban. Lesz táncokozoruska, melyen több zenekar fog játszani, sok tréfás meglepetés. Az oszonához megeyen sör azoknak, kik ilyenbe nyeremény útján jutnak. Beletéj 10 kr. Hiszük, hogy a derék tisztviselők fáradsága a játékok cél-érdekében is kívánatos fényes eredménnyel fog járni.

— **Az arató mulatság.** Nagy Lajos mezei munkás 47 forintot kapott aratói-berfeben. Kedden Kanizsára jött azon feltét szándékkal, hogy ezen pénzből 7 forintot elmutat, de a többi 40 forinthoz hozzá nem nyul. Szándékának első része már végrehajta lévén; nagy meglegedetten hazra felé indult. Már Galambok felé járt, midőn észre veszi, hogy tászkáját, melyben 40 forintot őrizte, ellejtette nyakába akasztani.

Visszatértett mulatságának utolsó állomására a Kanász-felé kávémerésbe es legnagyobb öröme tászkáját vizsontlatta. Belevul... De valamely bűnös kéz már megelőzőleg úgyancat tette, es így Nagy úrasen huzta ki kezét, amaz ismeretlen eibenben 40 forintot markolt. Nyomban jelentést tett rendőrségnek, mely a nyomozást azonnal megkezdte. Vallatára fogván a kávéházi irját es egy *Birchof* nevű szabólegényt, utóbbi lelki furdaláschat ére-ve, hogy egy szegény munkás embert foszott meg keserves keresetével, bevallotta, hogy ő es a „kanász” vették ki a tászkából a pénzt, melyen testvériesen megosztottak; mivel azonban a pénz megvolt, nyomban vissza is adták. Ezen szép

Jellemvonással a rendőrség azonban nem érte be, hanem a két bűntársat letartoztatja es szerdán reggel átadja a kir. törvényszéknek.

— **Bérekocsisok sztrájkja.** Bérekocsisaink sztrájkja csak rövid életű volt; sőt a bérekocsitulajdonosok állítása szerint — be sem áll, ha a pénteken este a pályaudvarhoz kirendelt rendőr; — állítólag itta s állapotban — gorombáskodva nem osztja parancsait. — Hogy a rendőr ama fellépéséből nagyobb botrány ne fejlődjék, a bérekocsisok jobbnak látták állomásukat ott hagyva, a városba hajtani, az esetből nyomban jelentést is tettek a rendőrkapitányságnál. — Mi a bérekocsik álló helyei az állomáson illeti, nézetünk szerint nem az a fődolog, hogy a kocsiok néhány méterrel idább vagy odább állanak-e, hanem az hogy rend legyen, mi pedig csak az által érthető el, ha más városok módjára, a bérekocsisoknak szigoruan meghagyatik, hogy a kocsi bakján maradjanak. Ez által eleje vétetik a bérekocsisok egy másik ö z t i szüntelen perpatvarának, a megérkező, kinek házi fiaker van ennek nevé kiáltva, csakhamar hozzájuthat kocsihajók; kinek pedig nincs meg szokott kocsija, az abba ül, melybe neki éppen tetszik. Ilyen intézkedés mellett a bérekocsik a közönség kényelmére ismét közelebb állhatnak a gyalogjárdaéhoz, mint jelenleg állnak, a közlekedés es által legkevésbébe sem fogják akadályozni.

— **A kiradati gyilkosság.** A f. hó 1-én *Kis-Radán* történt gyilkosság érdekes részleteit közli velünk tudósítónk. — Ezek szerint *Horvát István* némesak szóval, hanem levelekkel is, — melyeket a gyilkos birtokában megtaláltak — folyvást ostromlá kedveset: *Németh József* szolgalegényt, hogy tegyen már valamit, hogy férjétől megszabadulhasson. Ezen ostromokhoz járult még *Pető György* (csillag) nagradai lakos tulonagos unozalása, ki barátságából meg tegyverét is kölcsönözte a gyilkosság végrehajtáshoz. Takács esendőrömester, a zalavári esendőrök részese parancsnoka, még a gyilkosság éjjelen elozta a három bűnrészeset es őket töredelmes vallomásra bírta. Nem érdektelen, hogy *Pető György* teljesített házmótkés alkalmával egy taplóból es cseppből észszelített gyulacsot is találtak a esendőrök, melyivel *Pető* — saját vallomása szerint — e hó 3-án a zalapáti vásár napján a zalavári apaság út-mjárójában levő összes gabona-készletet akarta felgyújtani.

— **A zalaegezsegi közégi iskola.** A f. hó 5-én tartott ülést *Szigethy Anai* iskolaszéki elnök elnökléte alatt. A polgári iskola igazgatójának jelentése szerint az f. hó osztályja 65 növendék irattott be, mig többet — hely szűke miatt — visszautasítottak, mig a II-ikna 70-en; kéri az iskolaszéknek ez ügyben intézkedést, mivel a polgári iskola egyegy osztályába 60 nál több növendék nem vehető fel. Az iskolaszék felirratban adja tudtára a miniszternek a beirt növendékek számát, tudatva egyuttal, hogy már a mult tanév éjjelen kérte a miniszteri felirratilag parhuzamos osztály felállítására, azonban az iskolaszék ez irányu felirata mind ez ideig elintézés nem nyert. — A női közü munka tantolyannál a csupán elméleti tárgyakra járó növendékek tandija egy évre 3 forintban állapított meg. — Az elemi iskola igazgatóján jelentést tett az eddigi beiratások eredményéről; jelentése szerint eddig mintegy 400-zal kevesebb van beírva, mint a megelőző évbén. Az iskolaszék megbizta az elemi iskola tantestületét, hogy a tankötelesek haszeirásai lajstroma, valamint a lelkesi hivataloktól betérésztett asületesi kimutatások alapján állapítsa meg a még be nem irt tankötelesek számát, hogy folytatólag a szükséges intézkedést megtehesse.

— **Képviselői beszámoló Tapolcán.** *Csigó Pál* a tapolcái választókerület országgyűlési képviselője f. hó 9-én tartotta meg beszámoló beszédjét. A város hemzegegeti a vidékiektől, bar az idő nem kedvezett. A házak fel voltak löngözva. A beszéd felolélte az országgyűlés ülésszakát. Szó volt a hozott üdvös törvényekről. Semmi incidens sem zavarta meg a beszédet, mig a szónok a polgári házassághoz nem ért. De az előgedelléneket meggyözte ilyen érvekkel: „A polgári házasság mindnyájukra ilvő-hatású, a vallást nem érinti, csak a papoknak nem tetszik. Az elválás meg-lesz nehezítve. A szónok ismer egy főrendiházi tagot, ki csak azért nem szavazott igen nel, mert ezentul nem változtathatja lele-éjét. Ez hatott. A beszéd után a szónokot hatalmasan megéjjene-ték.

Beiratások eredménye. A zala-ugor-esei polgári fiú- polgári leány- és középkereskedelmi iskolánál az 1894/5-ik tanévi beiratások meglepő eredménnyel végződtek. Beiratott a polgári fiú-iskola I. osztályába 65, a II-ik 70., a III-ikba 33, a IV-ikbe 32, a középkereskedelmi iskola I. ső osztályába 31, a II-ikba 42, a III-ikba 21, a polgári leányiskola I. ső osztályába 47, a II-ikba 31, a III-ikba 14, a IV-ikbe 16 növendék, vagyis a polgári fiú-iskola négy osztályába 200, a középkereskedelmi iskola három osztályába, 94, s így összesen 294 fiú és 108 leány. A múlt 1893/4-ik évben beiratott a polgári fiú-iskolába 170, a középkereskedelmi iskolába 82, a polgári leányiskolába 82 s így a múlt évi beiratás eredményéhez képest a folyó 1894/5. tanévben a növekedés a polgári fiú-iskolánál 30, a középkereskedelmi iskolánál 12, a polgári leányiskolánál 26.

Szintársulat Tapolcán. Tapolcán jelenleg Fekete Béla szintársulata tart előadásokat, még pedig mindennap szufolt szinkörben. Hogy a közönség hazafias pártfogását meghálálja, a Subanc, Cigánybáró, Üdvöske stb. operettekre két kiűnő erőt: Bényeiné Harmat Emma urnót és Nagy Pista urát szerződtette az igazgatóság. A társulat velük kiegészülve, kellemes estéket szerez az őszies hangulatu közönségnek. Első fellépésükkor várakozáson felelt volt a siker. Leginkább a két vendégművész tűnt ki.

A legújabb látványosságot Budapestén az utoljára átalakított „Nemzeti szálloda” képezi. A fővárosban napról-napra szaporodó építészeti szépségek között ugyancsak díszmű számba sorozható a legkisebb újra megnyitott, a modern építészeti feltételek érvényesítésével teljesen átalakított „Nemzeti szálloda” a Váci utcában. Balogh Ödön szállodás Európa világvárosait bontakozva, s szerzett tapasztalatai szerint alakította át a hotelt, melyben a szép, a művészi, a célszerű és kényelmes egy mást egészítik ki tökéletessé. A „Nemzeti szálloda” földszinti udvara mesés szép terepé van átalakítva, melyek művészi fényűzéssel díszített faragványos falait és freskó festményes boltíveit látványossággá jár megtekinteni a főváros nagyobb igényekhez szokott közönsége s abban valódi műveltséget talál. Az étteremmel összekapcsolva számos díszművészetű a kapualjából alkotott előcsarnok és az emeletre vezető lépcsőház, melyen az utazó közönség a legmodernebb kényelmet nyújt minden igényt kielégítő lakókabáca jai s a legkellemesebb otthon találja. Ugy a lépcsőház, mint a folyosók s legmodernebban védve vannak az egészségre ártalmas levegő befolyásától. A szálloda a város legelőkelőbb utcájában van s az utazó közönségre a legjobb fekvésű: az éjjeli nyugalmat semmiféle zaj nem zavarja, mert az a környék

ajjal egészen csendes. Asonkivül gondoskodva van, hogy a vendégek a legnagyobb szolgálatot mindig a legudvariasabb és legelőkelőbbben álljon rendelkezésére. A szállodában fürdők, játszótér, valamint a szórakozás minden módja feltalálható. Éttermében a legkifinomott étel és legfinomabb italok szolgáltnak ki, s esteként a legújabb cigányzenekeket játsszák és a főváros előkelő községe gyűli össze vacsorára. Ugy a szobák, mint az összes helyiségek villamos világítással vannak ellátva, árai mindamellett mérsékelték, szobaárai a rendesek. — A ki Budapestre utasik a jó lakást és ellátást kíván az a „Nemzeti szálloda” vagyis igénybe, de a valószínű művészi látványosságot képező éttermet megtekinteni el ne mulassza.

IRODALOM.

— **Tojstoj gróf** érdekes életrajzával és arcképével lepi meg a „KÜLFÖLD” című szépirodalmi hetilap legutolsó száma az olvasóit, melyhez mint érdekes ujdonság egy gyönyörű orosz „Nikifin vers”, és „Ujgörg dalok” is hozzájárulnak. Egy remek Coppénovella, valamint Hugh Conyay egy jeles humor-szkie képviselik a külföldi novella-irodalmat, a honi irodalom pedig Bródy Sándor regényírónk bővebb méltatásával foglalkozik. A rendkívül érdekes és sokoldalú folyóiratból mutatványsszámokat küld ingyen a kiadóhivatal Nádor-utca 15.

Felolós szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR*)

Biztosítás.

Egy elsőrangú életbiztosító intézet tevékeny képviselőket keres, kiknek jelentékeny és tartós kereset biztosítva volna.

Állandó ügydöntések átvételére hajlandó cégek és tevékeny ügynökök keretnek ajánlataikat a kellő referenciákkal ellátva „**Biztosítás**” jelige alatt beküldeni Eckstein, Berná hirtetés irodájába Budapesien. 265 1-1

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a szorok.

HIRDETÉSEK:

Rechnitz Jozsef

okl. tánc- és illemtanár táncziskolája Nagy-Kanizsán
A „Polgári Egylet” Disztermében.

Mély tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és tánczkedvelő ifjuságot, miszerint **előnyösen** ismert.

TÁNCZISKOLÁMBAN

eddig a lehető legjobbnak bizonyult könnyen felfogható táncztan **módszerem** mellett az összes **modern tánczokból** oktatást adok.

Kiyánatra házon kívül is oktatok.

A tanfolyam — az exkluzivitás szigorú megtartása mellett, **szeptember hó 15-én** veszi kezdetét.

L a k á s o m: Király-utca Büchler-féle házban, — (a posta átellenében), ahol bővebb felvilágítás nyerhető.

Tanítás és tanulók felvétele naponta!

Teljes tisztelettel

Rechnitz József,

okleveles táncz- és illemtanár.

Legújabb zsebkenő illat
Wekerle Bouquet.

Legfinomabb toiletté-
bálati és Salon Parfüm
a legkellemesebb illat-
tal; Dr. Wekerle mi-
nisztereink természet
hüarczképével ellátott
legelegánsabb kiállítás-
ban.

Ára 1 frt,

a pénz előleges beküldésével.

Kapható minden illatszert kereskedésben, vagy pedig közvetlen a gyárosnál **GREYSEN & Co. Wien, II. Praterstrasse 11.**

Egyedül valódi angol

Csodabalsam

THIERRY A. gyógyszerész
PREGRADÁ-ban.

Kapható a köhögést, gyögyítik a mell- és tüdőbajt, minden köhögés és belső betegséget és azokhoz szükséges gyógyhatással bír. Mint első segély használatára egyetlen egy csodabalsam a bizonyított. Csak akkor valódi és hamisítatlan a balsam, ha minden üveg egy etető kupakal (Kapsel) van lezárva, melyben egészen „Thierry Adolf gyógyszerész az Órangyalhoz Pregradában” beleszövege, s ha minden üveg egy keresztes, sőt egy-egy használati utasítás is mellékelve van, mely ugyancsak védjegy és jelölés, mint itt lenni látható, van elhelyezve. Minden más balsamnak, melyek néven az az kupakajánál vannak lezárva és melyek nem vannak kiállítva, hamisítottak és utasítások és tillett, kérem hátán a durva anyagot mint „Alco” és más hasonlókat tartalmazzak. Minden üvegnek balsamot ne fogadjunk el. Balsamom hamisított és utasítói a védjegytörvény alapján törvénytelen, szigorúan büntethető, ugyanígy a hamisítványok is büntethetőek. A maguk kormány 5742 B. 6108. sz. a kelt végzésével, szakértői bizottság alapján igazolta van, hogy készítményem semminemű tillett vagy az egészségre káros hatást nem tartalmaz. Oly helyről, hol balsamomból raktár nincs lezárva nem rendelést követlenül hoztam: **Thierry A. Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett, Auszria-Magyarországi határgyógyászatára bismontva küldve 12 kis vagy 8 duplaüveg ára 4 korona, 20 kis vagy 10 duplaüveg ára 12 korona s. 2000. Bismontva vagy Hercegovinába bismontva 12 kis vagy 8 duplaüveg ára 5 korona, 20 kis vagy 10 duplaüveg 12 korona. Magyarországon csak a pénz előleges beküldése, vagy utasítással rendelhetőnek. **Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.****

A legújabb, legjobb-
nak bizonyult és va-
lódi, mindamellett a
legelőkelőbb egyetemes,
szépszerű házi gyógy-
szer majdnem minden
kislát és belső beteg-
ség ellen.

Thierry A. gyógyszerész az „Órangyal”-hoz Pregradában.

A valódi angol
Csodakenőcs

hatása és ereje.

Az angol csodakenőcs, mely a legjobb eredményekkel használta az az szenvedő emberiségnek a legelőkelőbb és látható bajokban. A szorok gyógyítás, ugyancsak a legelőkelőbb helyiségekben találhatók. A készítmény a piros rózsaszín „rosa csodabalsam”-ban létező csodakereszt anyja, más kitűnően állított gyógyszeranyagok összetételéből képzett. Az angol csodakenőcs használható: A gyermekgyógyászat mellékelve, mellékgyógyászatnál, Orbánc (St. Antal tise), mindennemű sérülések, láb vagy szem sebülések, sebek, penyésleg, dagadt lábak, sőt csontok ellen; Útas-, szurka-, ló-, vágás- és szúrásos sebek ellen. Használható minden idegen részek, s. m.: üveg-, faszal-, homok-, szilánk- és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinyelés, pokolvar, újképződés, sőt rákbetegség ellen; szoroklét körülmények, hólyag és feldorombolt lábak gyógyítására. **Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeskedő hosszúkás által támadt sebek, nyakdaganat, vértörzés, felhúzás és a gyermekkorú előforduló kisebülések ellen, stb. stb.**

Az angol csodakenőcs minél régebb, annál kitűnőbb hatásában.

Igen ajánlatos ezen egyedül álló elővigyázati szerből minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; a szállítás kizárólag az ország előleges beküldése vagy pedig utasítással rendelhetőnek. A legelőkelőbb csomagolás, szállítással és bismontva megküldésével 3 korona 40 fillér.

Számos bizonyítványok rendelkezésre állnak. Figyelmeztetek mindenkit hatástalan hamisítványok megvásárlása ellen, s kérem szigorúan arra figyelni, hogy minden üvegen a felső védjegy és jelölés, **Thierry A. Órangyal gyógyszerész Pregradában** beleszövege kell lenni és minden üvegen egy használati utasítás is ugyanolyan védjeggyel mint itt látható kell beszorogtatni lenni.

Az egyedül a valódi angol csodakenőcs hamisított és utasítói a védjegytörvény alapján szigorúan büntethető, ugyanígy a hamisítványok is büntethetőek.

Egyedül közvetlen beszerzési forrás **THIERRY A. Órangyal gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.**

Egyedül kizárólag Budapest-é környéke részén **TÖRÖK JÓZSEF-nél**

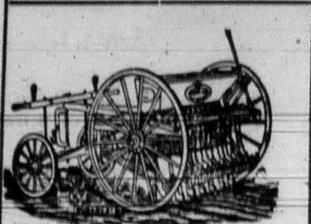
Budapest, Király-utca 12. szám. Oly helyről, hol raktár nincs, lezárva a megrendelést követlenül: **Thierry Adolf Órangyal gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett** címen. Az Auszria-Magyarországi védjegy lajstrom száma 4334.

Schlick

féle vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák VI. KERÜLET, KÖLMÖ VÁCI UT,
Városi iroda és raktár: FODMANICEKY-UTCA 14. — Főraktár:
KERÉPESI-UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett
szab. Schlick-féle 2 és 3 vasú ekék
mélyítő- és egytetemes acél-ekék
eredeti SCHLICK, és VIDATS-féle
egyvasú ekék, talajmivelő-eszközök,
valamint Schlick-féle szab. Haladás sorbavetőgépek

Takarékonykésztő gépek, darálóok, őrlőmalmok és
mindenféle gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéve-
kötő és marókrakó aratógépek és fűkaszáló gépek
szállítható mezai vasutak stb.

Előnyös üzleti feltételek. Legjutányosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házában VI., Váci-körút 57^a sz.

KÜHNE EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

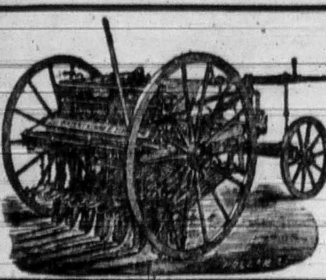
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sortvetőgépeit lezállított árakon.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL” legújabb, legegyszerűbb sortvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kiténő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

munkaképesség.
VENTZKY-féle
FÜLLESZTŐK.
Szecska- és répvágók
stb.
Árjegyzékek bérmentve.
Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház-
VI., Váci-körút 57^a

Naponként
friss bécsujhelyi kalbász
a nagy-kanizsai „Polgári-Egylet” vendéglőjé-
ben, kívánatra házhoz küldve.

Magyar konyha!
Kitünő borok, csakis termelőktől!

Friss csapolású több-
féle sör!
kitünő minőségben.

Gondos kiszolgálás!

KLTYTHIA ZSIR HAJPOR
A hór szepitese és tisztitasa.
Legelőkelőbb italok, ha a társasági halpor, 200
Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házában VI., Váci-körút 57^a sz.
Kapható a legelőkelőbb illatszer-, egyéjszer keres-
kedésben és egyéjszerárban.
Egy doboz ára 1 frt 20 kr.
Utánvétellel vagy az összes előleges felküdése után küldetik.
Kapható a legelőkelőbb illatszer-, egyéjszer keres-
kedésben és egyéjszerárban.
Egy doboz ára 1 frt 20 kr.
Utánvétellel vagy az összes előleges felküdése után küldetik.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy helyben, a Csengery-utczában ujonnan épült gépgyárunk üzemét megkezdtük. — Bátorodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jóallást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gőzgépek, Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz, Szivattyúk és fecskendők, Sűrítő és sűrítő berendezések, Aspirató készülék, Előmelegítők, Közlelművek (Transmissiók), Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.	Tápviztisztító készülék, Vízartányok, Vaskémények, Malomberendezések és malomrészek, Gőzcséplőgépek, Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra, Járgányok, Szabadalmazott „Tiltra” sortvető-gépek (leg- újabb szerkezetű).	Darálóok, morzsolók, Szecska- és répvágó-gépek, Ekék, Ecetirpátörök, Lókapák, halmozók, Hengerek és Boronák, valamint minden- féle gazdasági gépek és esz- közök.
---	--	---

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítetnek.

Kiváló tisztelettel
Hirschel Ede és Bachrach.

Szerkesztőség:

F. S. u t e n a Ollopfőle ház.

Ide intéendő a lap szellemi részére
vonatközlő minden küldemény.

Nemzetellen levelek csak ismert emberek

höl fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankkegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyői takarékpénztár, a nagy-kanizsai malatagyár és serfőzde r. t. hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischer Fülöp
könyvtárszolgálat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 fjt - kr.)

Félévre 6 korona (3 fjt - kr.)

Negyedévre 3 korona (1 fjt 50 kr.)

Hirdetések jutányosnán számítottak

Nyilvántartás 10 kr.

Előfizetés, valamint a hirdetések
vonatközlő Fischer Fülöp könyv-
társzolgálatba intéendő.Magyarok
Horvát-Szlavonországban.

(—) Évek előtt, mikor a kivándorlások megyénkből s a szomszédmegyéktől a Szlavóniába még nagyobb volt, mikor a fillexera által sújtott gazdanép, a természet csapásai elől menekülve, tömegesebben hagyta ott édes szülőföldjét, melyben biztos megélhetését nem remélte, s a földiek olcsó árától is csábítva, összeszedte holmiját, és sokszor egész karavánokban Horvátországba és különösen Szlavóniába költözött: — többször megelékezünk lakunkban testvéreinkről, kik elszigetelve tőlünk az idegen ajku nép között nem igen bírják megőrizni nemzetiségüket, nyelvüket, s hamarabb, mint egy emberöltő alatt, elvesznek az idegen nemzetiség között, a gyermekek elfelejtik anyanyelvüket, s később egészen kivelelőznek faji és nemzetiségi jellegükből, egyszóval elnyeli őket a szlavóság, s ott is a hól van misszió: esközneik elégtelensége miatt nem tud sikeresen ellentánni a fenyegető áramnak.

Ezek jutottak eszünkbe most, mikor az ev. ref. egyházkerületi közgyűlés ez idő szerint tartja ülését Pápán, s ezek folyamán a horvát-szlavon missziókról is fog jelentés tételni.

E jelentés kétségtelenül hű képét fogja nyújtani a Horvát-Szlavonországba élő magyarságnak, mely a Dunántulról sanyaru viszonyai következtében — vándorbothoz nyult, s másutt keresett hazát.

A horvát-szlavon magyarság ügye tulajdonképen a Dunántulon lakó magyarok ügye. A kivándorlás oda csak egy ideig tartott, addig, ameddig olcsó birtok volt ott szereshető; de tudvalevő dolog, hogy a kivándorlás oly csoportokban történt, hogy a gazdasági viszonyok gyökeresen megváltoztak; a birtok szerzés nem oly könnyű már, a birtokok drágábbak, s a mostani birtokosok nem igen csábítanak a további kivándorlásra. Ha ez a dolog így van, akkor a magyarságnak arra kellene gondolni, hogy a kivándorlókban a magyarsággal való összetartozás érzetét, a nyelv és nemzetiség szeretetét megtartsa. Mert az elszigetelt néptörzsek, a maguk erejéből nem tudnak ellentánni a reájok töduló áradatnak. Ők más nép között élnek; más törvényeknek vannak alá rendelve, az ő eljuttatásuk, ha van is erre képességük, hamar megtörhetik, mert a nyelv és iskola nem mindenütt támogatott, s ebből nem mindenütt tartani attól, hogy minnek már fentebb kifejezést adtunk, hogy nyelv és

nemzetiség hamar veszendőbe megy.

A horvát-szlavon missziókról szóló jelentés, melyet érdekel várunk, bizonyára ki fog terjeszkedni mind e dolgokra, s hogyha itt még annak közrebocsátása előtt szólunk a dologról, ez azért van, mert egyuttal sajnálkozásunknak akarunk kifejezést adni a fölött, hogy a dunántuli megyék ebben az érdeken nem tesznek valamit. Hogy a D. K. E., melynek szintén hatáskörébe esnek a horvát-szlavon magyarság megtartásának propagálása, egészen hallgat, legalább ez érdemben hallgat. Pedig ez az ügy nem igen szenvedhet halasztást. A ki a magyarság ügyét szíven viseli, annak be kell látnia, a horvát-szlavon magyarság hazafias érzésben, nyelvben és nemzeti szellemben való meg- és fenntartásának nagy fontosságát. Be kell látnia azt, hogy annak a magyarságnak a megtartásával egy kincset tart meg, egy tényező ment meg, mely kiszámíthatatlan hasznára lehet magának az anyanemzetnek. Ha még oly nagy áldozatokba kerülne is, utat módot kellene keresni, hogy az áldozatok e magyarság ügyéért meghozhatók legyenek.

A „M. E. L.“, mely erről a dologról írt, azt gondolja, hogy egy kevés áldozatkészséggel a magyar nemzet megmenthető, kivándorolt véreit a végképpen való elide-

A „ZALA“ tárcája.

Az én kedveseim.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Ott játszottam lábaiknál, mint kis gyermek, az artalan lélek aranyos gondtalanságával. Rá se gondoltam, hogy valamikor meg kell lenni valinom...

Ha a szeretlen nagy játékból kifaradlan lehajtottam fejemet, olyan alomba ringató csendes melódiát süttogtak; olyan kedvesen ingattak illatos fejök, mintha csak egyedül értem étek volna; mintha mindig az én oszoba kicsi gyermek-fejem gondolatait lesték volna.

Mikor azután felébredtem, megmozdították karjaim; megzörrent az átelleni ház ablaka; két feledhetetlen, edes, drága mosolygó arc sugársi köszöntötték ébredésemet.

Es kijötték hozzám, megöleltek, megcsókolták s megkérdezték, hogy mit álmodtam? aztán telepedtek ők is hangtalan az én kedveseim csendes süttogását, gyönyörködni benne, hogy, milyen szereltemel bolyngatnak felem firtós fejök, hogy hajlták felem sűrű karjaikkal ringó keblőkről az illatos légáramot.

A napsugár meleg szereltemel játszott firtójeik között; csókolták illatos fejüket nap nap után, soha ki nem táradó gyönyörűvei az élet-fakaszó szereltemel.

Ejötték a vidék kedves dalosai is; ott röp-

ködtek körülöttnk a dalok edes, boldogító érzésével. Mikor picit szívők szinűtig felt boldogsággal, olyan kedvesen, olyan utánozhatatlan egyszerűséggel el tudták dalolni. [Ha azok a dalok, amint szívembe rezegtek, egytől-egyik vérembe szövődtek volna, most talán én is olyan egyszerű, őszinte, igaz dalosa lennék a lelkemet betöltő érzelmeknek!]

Boldogság, dal tanasztak az én kedveseim körében. Az volt az én drága, feledhetetlen, — soha nem pótolható paradicsomkertem.

Hogyan is omlott össze ez a szép paradicsomi világ? !.....

Egyszer csak az én kedveseim hiába zörgettek meg sűrű karjaikkal az átelleni hajlék ablakát. A két boldogan mosolygó arc nem jelent meg. Csend, szomorú csend költözött a hajlékba. Minden örömet elriasztó, az arcokról minden mosolyt letépő kínos csend.

Megértette mindenki.

Az én kedveseim olyan szomorúan ingattak fejüket. A dalos madarak nem csatogtak szívbe rezgő dalt a boldogságról.

Mindenki megértette azt a lélektökvő, kínos csendet, csak én nem! egyedül csak én nem!

Még akkor sem, mikor hajlékunkat szomorú, hallgatag emberek állták körül, lecsüngő fejű és az én játszó tanyáimra, edes paradicsomkertem közepére kihoztak egy fehér aranyozott, ényes koporsót.

Az én kedveseim olyan némán, olyan hallgatagon álltak a koporsó mellett jobbról, balról. Nem ingattak bizalmasan fejüket. Ugy álltak ott,

mint két sötét, gyászlepleibe burkolt aszobor óriás gyászoltak.

Mindenki gyászolt, mindenki sírt. Csak én nem, akit akkor olyan sokan megsirattak.

En azután is csak olyan ártatlan gyermeki gondtalansággal, az életem, halálom nem ismerő lélek boldog tudatlanságával futottam kedveseimhez. S ha a szeretlen nagy játszámban kifaradtan lehajtottam fejemet lábaikhoz, azoknak Alomba ringató süttogó melódiája mellett ugy elcsendesedtem, mintha edes, rég ismert bölcsődal reslett volna le ajkairól.

Pedig mikor fölébredtem és megzörrent a hajlék ablaka, nem köszöntötték két kedves mosolygó arc sugársi ébredésemet.

Csak egy szép, szelid nő, anyai arc. Ez is szomorú volt nagyon.

A feledhetetlen, jóaság apai arc az ablakban nem jelent meg többé soha.

Pedig olyan sokat jártunk érte a temetőbe: a szegény jó anya, meg én.

Most már csak ketten álltunk ott az én kedveseim mellett; ketten hallgatuk csak azoknak csendes süttogását. Mintha láthatatlan vigasztaló angyalak ajkairól hullott volna le az iratos ige lélekgyógyító halzsama.

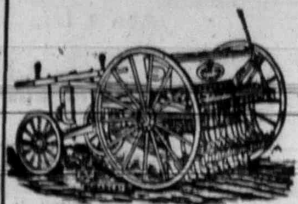
Szegény anya sebe gyógyult; az anyám csak azután nyit meg. Mikor megútdtam, hogy mit jelent az a szürke síremlék ott künn a temetőben, amire csupán az volt írva, hogy ott egy megboldogult nyugszik. Egy, aki nekünk minde-nünk volt.

Schlick

-féle vasöntöde és gépgyár
résztvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCI UT,
Városi iroda és raktár: PODMANICSEY-UTCSA 14. — Fiókraktár:
KEREPENI-UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett
szab. Schlick-féle 2 és 3 vasú ekék
mélyítő- és egytetemes acél-ekék
eredeti SCHLICK, és VIDATS-féle
egyvasú ekék, talajmivelő-eszközök,
valamint Schlick-féle szab. Haladás sorbavetőgépek

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és
mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéve-
kötő és marokrakó aratógépek és fűkaszáló gépek
szállították mezei vasutak stb.

Eldnyös Haeidési feltételek. Legjutányosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57ⁿ sz.

KÜHNE EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

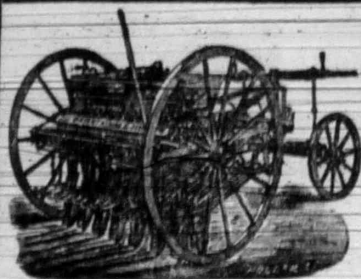
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított árakon.

Negyed, hullámos területre „MOSONI DRILL” legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Szék-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacko-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacko-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kitünő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

munkaképesség.
VÉNTZKY-féle
FÜLLESZTŐK.
Szecska- és répavágók
stb.
Árjegyzékek bérmentve.
Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57ⁿ

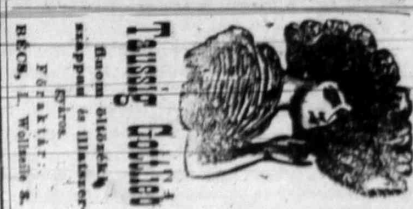

Naponként
friss bécsujhelyi kalbász
a nagy-kanizsai „Polgári Egyesület” vendéglőjé-
ben, kívánatra házhoz küldve.

Magyar konyha!
Kitünő borok, csakis termelőktől!

Friss csapolású több-féle sör!
kitünő minőségben.

Gondos kiszolgálás!

KLTYPIA ZSIR HAJPOR
a bér szállására és Remittására,
Legelőkeletűbb sítárséki, bái és társasági hajpor,
Főraktár: Mosonban, 4. háza
Független analízis elvégezve. Dr. Földi J. J. és Kir. tanár Alad. Hecken.
Eltámasztó levelek. Kivételkéző utóhírdő!
Weller Marcell, és Kir. adv. székességi Bécs.
Reich Lotka, és Kir. adv. optika bécsességi Bécs.
Reichinger Antonia, és Kir. optika bécsességi Bécs.
Palimony Ilka, székességi és Kir. szék. székességi Bécs.
Odlion Helene, székességi a német nyelvészeti Bécsben.
van Gyek Ernő és Kir. adv. optika bécsességi Bécs.
Egy doboz ára 1 /rt 30 Kr.
Utánéltel vagy az összeg előleges befizetése után küldetk.
Kapható a legújdabb illusztrációk. Képgyűjtemény keres-
kedésben és nyugdíjnyújtásban.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy helyben, a Csengery-utczában ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jóátállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszertu stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyúk és fecakendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató készülék,
Előmelegítők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tápisztisztító készülék,
Viztárlányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „Táttra” sorvető-gépek (leg-
újabb szerkezetű),

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répavágó-gépek,
Ekék, Éztirpátorok,
Lőkapák, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint minden-
féle gazdasági gépek és esz-
közök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítettnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Szerkesztőség:

F. B. U. T. K. A. Ollóp-féle ház.

Idő-intéződé a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Harmadik levél csak ismerő kerekből fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Égyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Hankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letényei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfözde r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városkés-lyület: Fischel Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Nyitlitor potitóra 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Magyarok

Horvát-Szlavonországban.

(—) Évek előtt, mikor a kivándorlások megyénkbel s a szomszédmegyei il Szlavóniába még nagyobb volt, mikor a fillexera által sújtott gazdaság, a természet csapásai elől menekülve, tömegesebben hagyta ott édes szülőföldjét, melyben biztos megélhetését nem remélte, s a földet olcsó árától is csábítva, összeszedte holmiját, és sokszor egész karavánokban Horvátországba és különösen Szlavóniába költözött: — többször megemlékeztünk lapunkban testvéreinkről, kik elszigetelve fölünk az idegen ajku nép között nem igen bírják megőrizni nemzetiségüket, nyelvüket, s hamarabb, mint egy emberöltő alatt, elvesznek az idegen nemzetiség közötti, a gyermekek elfelejtik anyanyelvüket, s később egészen kivetkőznek faji és nemzetiségi jellegükből, egyszóval elnyeli őket a szláv-ság, s ott is a hol van misszió: eszközzeinek elégtelensége miatt nem tud sikeresen ellentállni a fenyegető áramnak.

Ezek jutottak eszünkbe most, mikor az év. ref. egyházkerületi közgyűlés — ez idő szerint tartja üléseit Pápan, s ezek folyamán a horvát-szlavon missziókról is fog jelentés tételni.

E jelentés kétségtelenül hű képét fogja nyújtani a Horvát-Szlavonországba élő magyarságnak, mely a Dunántulról sanyaró viszonyai következtében — vándorbohoz nyult, s másutt keresett hazát.

A horvát-szlavon magyarság ügye tulajdonképen a Dunántulon lakó magyarok ügye. A kivándorlás oda csak egy ideig tartott, addig, a meddig olcsó birtok volt ott szereshető; de tudvalevő dolog, hogy a kivándorlás oly csoportokban történt, hogy a gazdasági viszonyok gyökeresen megváltoztak; a birtok szerzés nem oly könnyű már, a birtokok drágábbak, s a mostani birtokosok nem igen csábitanak a további kivándorlásra. Ha ez a dolog így van, akkor a magyarságnak arra kellene gondolni, hogy a kivándorlotakban a magyarsággal való összkapcsolás érzetét, a nyelv és nemzetiség szeretétét megtartsa. Mert az elszigetelt néptörzsek, a maguk erejéből nem tudnak ellentállani a reájok tuduló áradatnak. Ők más nép között élnek; más törvényeknek vannak alá rendelve, az ő ellentállásuk, ha van is erre képességük, hamar megtörhetik, mert vallás és iskola nem mindentől támogathatja őket ebben s nagyon lehet tartani attól, a minek már fentebb kifejezést adtunk, hogy nyelv és

nemzetiség hamar veszendőbe megy.

A horvát-szlavon missziókról szóló jelentés, melyet érdekel várunk, bizonyára ki fog terjeszkedni mind e dolgokra, s hogyha itt még annak közrebecsátása előtt szólunk a dologról, ez azért van, mert egyuttal sajnálkozásunknak akarunk kifejezést adni a fölött, hogy a dunántuli megyék ebben az érdekelben nem tesznek valamit. Hogy a D. K. E., melynek szintén hatáskörébe esnek a horvát-szlavon magyarság megtartásának propagálása, egészen hallgat, legalább ez érdemben hallgat. Pedig ez az ügy nem igen szenvedhet halasztást. A ki a magyarság ügyét szíven viseli, annak be kell látnia, a horvát-szlavon magyarság hazafias érzésben, nyelvben és nemzeti szelleben való meg- és fenntartásának nagy fontosságát. Be kell látnia azt, hogy annak a magyarságnak a megtartásával egy kincset tart meg, egy lányezőt ment meg, mely kiszámíthatatlan hasznára lehet magának az anyanemzetnek. Ha még oly nagy áldozatokba kerülne is, utat módot kellene keresni, hogy az áldozatok e magyarság ügyeért meghozhatók legyenek.

A „M. E. L.”, mely erről a dologról ír, azt gondolja, hogy egy kevés áldozatkészséggel a magyar nemzet megmenethetné kivándorolt véreit a végképen való elide-

A „ZALA” tárcája.

Az én kedveseim.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Ott játszottam lábaikóá, mint kis gyermek, az ártatlan lélek aranyos gondtalanságával. Rá se gondoltam, hogy valamikor meg kell tölük válnom

Ha a szertelen nagy játékban kifáradtan lehajtottam fejemet, olyan álomba ringató csendes melódiát süttogtak; olyan kedvesen ingatták illatos fejeiket, mintha csak egyedül értem étek volna; mintha mindig az én, ostoba kicsi gyermek-fejem gondolatait lesték volna.

Mikor azután lelébtedtem, — megmozdították karjaikat; megzörrent az átelleni ház ablaka; két feledhetetlen, édes, drága mosolygó arc sugarai köszöntötték ébredésemet.

Ea kijöttek hozzám, megölelek, megcsókoltak s megkérdezték, hogy mit álmodtam? aztán letelepedtek ők is haigatni az én kedveseim csendes süttogását, gyönyörködni benne, hogy milyen szeretettel böingtának felem fiúrtos fejükkel, hogy hajták fejem sudár karjaikkal ringó keblükről az illatos légáramot.

A napsugár meleg szerelemmel játszott fürtjeik közötti; csókolták illatos fejeiket nap nap után, soha ki nem láradó gyönyörével az élet-fakaszú szerelemnek.

Ejjöttek a vidék kedves dalosai is; ott röp-

kötek körülöttünk a dalok édes, boldogító érzésével. Mikor kicsi szívök színűtíg telt boldogsággal, olyan kedvesen, olyan utánozhatatlan egyszerűséggel el tudták dalolni. [Ha azok a dalok, amint szívembe rezegtek, egytől-egyig vérembe szívódtak volna, most talán én is olyan egyszerű, őszinte, igaz dalosa lehetnék a lelkemet betöltő érzelmeknek!]

Boldogság, dal taoyáztak az én kedveseim körében. Az volt az én drága, feledhetetlen, — soha nem pótolható paradicsomkertem.

Hogyan is omlott össze ez a szép paradicsomi világ? !

Egyszer csak az én kedveseim hiába zörgették meg sudár karjaikkal az átelleni hajlék ablakát.

A két boldogan mosolygó arc nem jelent meg. Csend, szomorú csend költözött a hajlékba. Minden örömet elriasztó, az arcokról minden mosolyt letépo kinos csend.

Megértette mindenki.

Az én kedveseim olyan szomorúan ingatták fejüket. A dalos madarak nem csattogtak szívbe rezgő dalt a boldogságról.

Mindenki megértette azt a lélekfákvó, kinos csendet, csak én nem! egyedül csak én nem!

Még akkor sem, mikor hajlékunkat szomorú, hallgatag emberek áltár körül, lecsúngó fejjel és az én játszó tanýáma, édes paradicsomkertem közepére kihoztak egy fehérr aranyozott, ényes koporsót.

Az én kedveseim olyan némán, olyan hallgatag álltak a koporsó mellett jobbról, balról. Nem ingatták bizalmasan fejüket. Ugy álltak ott,

mint két sóiét, gyászleplebe burkolt szobor óriás gyászoltak.

Mindenki gyászolt, mindenki sirt. Csak én nem, akit akkor olyan sokan megsirattak.

En azután is csak olyan ártatlan gyermeki gondtalansággal, az életet; háitát nem ismerő lélek boldog tudatlanságával futottam kedveseim-höz. S ha a szertelen nagytársasban kifáradtan lehajtottam fejemt lábaikhoz, azoknak álomba ringató süttogó melódiája mellett úgy elszenderedtem, mintha édes, rég ismert bölcsődal reslett volna le ajkaikról.

Pedig mikor fölébredtem és megzörrent a hajlék ablaka, nem köszöntötték két kedves mosolygó arc sugarai ébredésemet.

Csak egy szép, szelid női, anyai arc. Ez is szomorú volt nagyon.

A feledhetetlen, joságos apai arc az ablakban nem jelent meg többé soha.

Pedig olyan sokat jártunk érte a temetőbe: a szegény jó anya, meg én.

Most már csak ketten állunk ott az én kedveseim mellett; ketten hallgatuk csak azoknak csendes süttogását. Mintha láthatatlan vigasztaló angyalok ajkaikról hullott volna le az iratos ige lélekgyógyító balzsama.

Szegény anya sebe gyógyult; az anyém csak azután nyit meg. Mikor megtudtam, hogy mit jelent az a szürke síremlék ott kúnn a temetőben, amire csupán az volt írva, hogy ott egy megboldogult nyugszik. Egy, aki nekünk minde-nék volt.

hrs. 23 frta — u. azon tjkvben + 335/d hrs.
160 frta. — 338/4 hrs. 80 frta — 338/7 hrs.
167 frta; a. sz. liszli 128 sz. tjkvben +
338/2 a. h. a. 38 frta végül u. azon tjkvben
+ 338/3 a. hrs. 105 frta bec-ült ingal'annak

1894. évi szeptember hó 27-ik
napján d. e. 10 órákor

Sét. Liszli község bázánál dr. Boór Jenő
nopróni és Simon Gábor nkanizsai lakos felpo-
reni ügyvéd vagy helyettese kösbejöttével meg-
tartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%,-át
késpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiál-
dótt köséhez letenni.

Kélt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telek-
könyvi hatóságánál; 1894. évi-június hó 8. n.

GÓZONY,
kir. tiszéki albró.

Nagy-Kanizsán egy élénk forgalmu FÜSZER-ÜZLET

pálinka-kimérési- és
tőzsdei-joggal, — más
vállalat miatt — ked-
vező feltételek mel-
lett **átadandó!**

Bővebbet e lap kiadóhivatalában

Legujabb zsebkendő illat

Wekerle Bouquet.

Legfinomabb tojlett-
báluti és Salon Partün
a legkellēmesebb illat-
tal; Dr. Wekerle mi-
nisztereinök természet
hűarcképevel ellátot
lelegegánsabb kiállítás-
ban.

Ára 1 frt,

a pénz előleges beküldésével.

Kapható minden illatszert kereskedésben, vagy pedig
közvetlen a gyárosnál GREYSEN & Co. Wien,
II. Praterstrasse 11.

MAYFARTI PH. és Tsa.

cs. és kir. kizár. szab.

Gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor

Bécs, II./1. Taborstrasse 76. szám.

Alapított 1872.

Kitüntetve több mint 370 arany-, ezüst és
bronzéremmel minden nagyobb kiállításon.

600 munkás.

A gyárakban készülnék a legjobb

CSEPLŐGÉPEK

kézi-, járgány-
és gőzhajtásra.

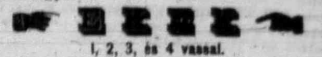
JÁRGÁNYMŰVEK

1-6 vonóállat befogadására.

Legujabb gabonarosták, trienrök,
kukoricea-morzsolók, szépa- és szalma-
sajtók

kézhajtásra, állók és szállító készletekkel.

Arjegysek és elismerő bizonyítványok ingyen. — Képviselek felvételnek. 146.

1, 2, 3, és 4 vasal.

Boronák és hengerek

Szecs kavagók, darálók, répvágók.

Blunt-féle szabadalmazott szóltakarmány-sajtók.

Nyújtó- és takarmány-
mint takarmány-füllentők és ipar-működő kiegészítők.

Sajtók minden csótra, valamint bor- és
gyümölcs-sajtóikra.

Gyümölcs- és szőlőszőlők.

Aszalókészülékek
gyümölcs és vetemény számára és mindenféle ipari
csatlókra.

Önműködő szabad.

"SYPHONIA"

szőlővessző- és növénypermetezők.

GREYSEN és Tsa bécsi illatszerezés - e g y e d o l i f o r a k t á r a .

!! Uj üzlet-megnyitás !!

Nagy-Kanizsa város és környéke mélyen tisztelt közönségének
egész tisztelettel van szerencsém becses tudomására hozni, hogy

helyben, a főtéren, Löwinger Ignáztól házban,

az „Arany Szarvas” szálloda mellett

egy a mai kornak megfelelő

Fűszer-, Anyag-, Festék-, Só-, Liszt- és Csemege-kereskedést

nyitottam meg és azt az alább irt — törvényszékileg bejegyzett —
cézég alatt fogom vezetni.

Sok éven át helyben tett tapasztalataim, úgy a kellő tőke azon
kellemes helyzetbe jutattak, — hogy a mélyen tisztelt vevőimel
olesó és pontos kiszolgálás által mindenkor teljesen kielé-
githessem.

A midőn a nagyérdemű közönség becses támogatásáért esede-
zem, vagyok

kiváló tisztelettel 209-3

PAUK JAKAB.

GOTTSCHEG-AGOSTON budapesti cézég „Framcia-Cognac” f o r a k t á r a .

SARG F. A. FIA és TARSA. Elő és legregőbb Stearin-gyertya-gyár Ausztria-Magyarországban. Alapított Ad. de Milly által 1837.

Cs. és kir. udvari
szállítók. 117

Sarg-féle

Milly

GYERTYAK.

Milly-, asztal-, templom-, barock-, renaissance-, conus- és ürgyertyák, milly éjjeli gyertyák és viasz karácsonyi-gyertyácskák.

Mindenütt kapható!

Határozottan SARG-féle milly-gyertya kérendő!

Mindenütt kapható!

8624. tkv. 894. sz.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Csordás István komárvárosi lakos végrehajtónak Takács Józseffel végrehajtást szenvedő komárvárosi lakos elleni 38 frt 35 kr. per. 4 frt 90 krajcar kérelmi hirdetési díj nélkül 6 frt. 85 kr. jelenlegi a a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében, a fentev. kir. törv. területéhez tartozó a komárvárosi 480 sz. tkvben 1. 2-6. sorasz. alatt végrehajtást szenvedett tulajdonául felvett a 531 frtra becsült ingatlan

1894. évi december hó 3-ik napján
d. e. 10 órákor

Komárváros község házában Dr. Fried Ödön felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog:

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%, át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott keszéhez letenni.

Yevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig: az első az Árverés jogerőre emelkedésétől számított 1 hónap alatt, — a másodikat ugyaneztől 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyaneztől 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint fizetni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi szeptember hó 1-6-án napján.

GÓZONY,

211 sz.

kir. tázéki albiró

5730. — 1894. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött tir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósg 5646—894. számú végzése által Schwarzenberg Ignác nagy-kanizsai lakos javára 78 frt tőke, ennek 1893. évi február hó 10-ik napjától járó 8 százalékos kamatai és 29 frt 90 kr. megítélt perköltségek — úgy Marton Gáspár és fia tulajdoni czég javára 150 frt 19 kr. tőke, ennek 1894. évi január hó 22 napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 23 frt 40 krajcar perköltség követelés erejéig Steiner Alajos és neje nagy-kanizsai lakosok ellen alrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával birólag lefoglalt

és 340 frt 70 krajca becsült borok, pálinka, butorok és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés után eladatlak.

Mely árverésnek a 5730—1894. az. kiküldést rendelő végzés teltatán a helyszínen, vagyis N. K a n i z s á n, alperenek lakosain leendő eszközlésére

1894. évi szeptember hó 29-ik napjának délután 4 órája

határidőül kijelözték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbbit ígérnek becsáron alul is eladatlai fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1894. évi szept. hó 8-ik napján.

BARTS GYÖRGY,
kir. bírósági végrehajtó.

(208)

Hirdetések felvé-
tetnek
Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésében
Nagy-Kanizsán.

2 arany,
13 ezüst-
érem.
9 dísz- és
elismérő
okmány.

Kwizda Ferenc János

Kwizda-féle

Östrik-magyar és k. udvari szállítás.

RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palackkal frt 1.40 o. é.

33 év óta udv. istállóknak valamint katonai és polgári nagyobb istállóknak is használatban nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítési; továbbá fczamodások, rándulások, az inak merevsége és más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Roman kir. udv. szállítás.

Tenék a fennebbi védjegyre figyelni a a vételnél határozottan kitéjezni: Kwizda-féle Restitutionsfluid

(64) Fő letét: kér. gyógyszerár Korneuburgban.

Kapható a gyógyszerárakban és drogistáknál

II URÁKNAK !!
Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott „galean-villam-készülék” önhasztálatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.
Volta tanár módszere.
Leírás boríték alatt 10 kr. levéljegy beküldése ellen. Kapható: Augenfeld J. elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál
76 — BÉCS I., Schuerstrasse 18 sz. a

Keil Alajos féle
Padlózat-fénymáz
(GLASUR) 177-8—
legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára: 1 forint 35 krajczár
1 kis palack ára 68 krajczár.
Viaszk-kenőcs
legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 község ára 60 kr.
Arany-fénymáz
képkeretek stb. bearanyozására. — Egy kis palack ára 20 krajczár.
Mindenkor kapható:
Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy helyben, a Csengery-utczában ujonnan épült gépgyárunk üzemét megkezdük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyúk és fecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató-készülék,
Előmelegítők,
Kőszalművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tűpviztisztító készülék,
Viztartányok,
Vaskemények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „Titra” sorvető-gépek (legújabb szerkezetű),

Daráló, morzsolók,
Szecskák és repapárgó-gépek,
Ékek, Extirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és Borondák, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítettetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede. és Bachrach.

WEISS JAKAB

≡ BUTOR ≡

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-téle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorkodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden faju és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig – dúsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb izlést kielégíthetem, hanem egyuttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbben vásárolhat.

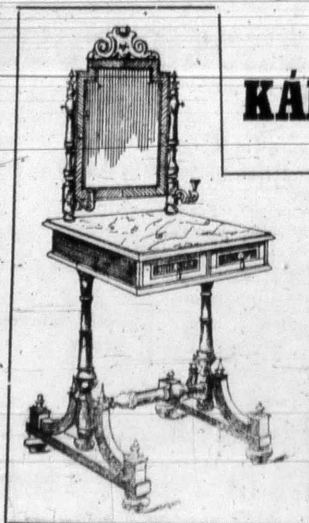
Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

Munkaközlöny:

F. S. u. l. e. n. a. Ollopp-féle ház.

Ide intéendő a lap szemléltetésére vonatkozó minden közlemény.

Bármennyi levelek csak ismert csekk-

ből fogadjanak el.

Kéziratok nem küldenek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankkegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letényei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városbika-utca: Fischel Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számíthatnak

Nyilvántartás 10-3

Előfizetések, valamint a lapot a vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intéendő.

Másfél millió forint.

(—) Kellemes hírről adnak tudomást a lapok a közoktatásügyi miniszteriumból.

Az a tárca, mely eddigelé, ha részessül némi gondozásban, de mindig kevesebben, mint a többi tárca, az új közoktatási miniszter budgetjében lényegesen emelkedést fog feltüntetni. Másfél millióról van szó, melyet az idei budget felülhaladná a múlt évét, s melyet b. Eötvös Loránd kér, hogy a közoktatásügy halasztást nem tűrő követelményeinek eleget teheszen. A minisztertanács foglalkozni fog ezzel, s úgy reméljük, hogy helyben fogja hagyni.

Bármennyi is történt az elmúlt évtizedekben, a mióta Magyarország saját sorát intézi, közoktatásügyünk emelésére, — kultúránk magasabb fokra való fejlesztésére, a tanügy mégis csak mostoha gyermeke volt az intéző köröknek, a mennyiben minden más budgetje felülhaladta azt, s a mit a közoktatásügyre a budget keretébe felvettek, az megbénította a miniszter tevékenységét, nem tehetett, ha még oly jó akaratú volt is hozzá annyit, hogy minden igénynek megfellehessen.

Kétségtelen, hogy ez a takarékoskodás csak növelte a létező bajokat, nem szüntethette meg ott, ahol lényegesen fehérlottak, s a miniszter nem segíthetett nyomban mindenütt, a hol az oktatásügy jól felfogott érdekei ezt a segítséget feltétlenül megkívánta volna. Pénzügyeink állására bizonyára biztató sugárt vet az a körülmény,

hogy a közoktatásügyi miniszter, ki bizonyára budgetje kiadási tételeinek emelésében a pénzügyminiszterrel egyértelműleg jár el, ilyen többlet általánosan felvehető, a nélkül, hogy ez az államháztartási egyensúlyt alterálná. De általában a közoktatásügyi miniszter eminens praktikus érzékére mutat, mikor a kiadási többlet beállításával bizonyítja, hogy ismeri honnan származnak jórészt azok a mizeriák, melyekben tanügyünk minden iparkodás, minden jóakarattal dacára leledzik.

Nem tudjuk még, hogy a tanügyi budget keretében mire lesz fordítandó e másfél millió forintnyi kiadási többlet, nem ismerhetjük meg a miniszter ur tervét, — de maga a tény viszonyaink helyes fel fogására mutat. A tanerőhiánynak véget kell vetni, mert az lesüllyeszti a tanítási eredmény szintjét, praeventív rendszabályokat ideig óráig lehet alkalmazni, — de permanens tételek végtelen kárral jár, mert kérdésesbe helyezi a biztos eredményt, s a felsiker nem siker. S valamint kedvezőbb helyzetbe kell juttatni a tanterfiakat anyagilag, úgy erkölcsi tekintélyük emelése is szükséges, s mentül több ügyet vet majd a közoktatásügyi kormány a tanárok és tanítók állásának biztosítására és szilárdítására, annál inkább fog a közönség körében is tért foglalni a helyesebb mondjuk emberségesebb felfogás, mely eddig csak azért nem nyerhetett tért, mert a csekély és elégtelen fizetések, a nem mindig biztos állás nem igen járulhatott hozzá

a tanári tekintély emeléséhez. Oktatásügyi politikánk egészségesebb irányúnak lábrakapását is látjuk a budget emelésében.

Nem mintha a volt miniszter Csáky Albin gróf minisztersége ideje alatt nem állt volna feladata magaslatán. Éppen ellenkezőleg. Nagyon sokat tett, s ha nem tett volna egyebet mint a tanítói nyugdíj rendezését, a tanítói fizetések szabályozását és emelését, az ovodai törvény létrehozását, ezek az alkotások is fényes nevet biztosítanak neki Magyarországon közoktatásügyi történetében. De nem tehetett mindent, s megvagyunk győződve róla, ha tovább is megmarad miniszteri székében, ezen az uton haladott volna, melyet most utódja b. Eötvös Loránd követ.

Pedig egyedül ez az ut vezet célhoz.

A tulságos takarékoskodás, ott a hol az indokolva nincs, még az anyagi téren is nagy hátránnyal jár, még inkább megfosztja ez magát a szellemi haladást s terén. S itt nemcsak általában a tanerőhiányról van szó, szó van arról is, hogy — mint egy pesti tanügyi lap kimutatta — sok száza megy a közéletünkben működő helyettes és kvalifikálatlan tanárok száma, — mert az utolsó években nem igen tödültek annyian oly pályára, mely éveken át tartó hosszú tanulmányokat nagy fáradozást igényel s datatio dolgában nagyon szerény kívánságoknak tesz eleget.

Az egészséges tanügyi politika minden irányban egyforma gondoskodással teszi

A „ZALA” tárcája.

Kirándulás a sörgyárba.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Bár örök igazság az, hogy négy falnak boldogsága az egész világ ellen elég menedék, míg négy falnak boldogtalansága ellen az egész világ sem képes menhelyt nyújtani, még is jölesik néha elhagyni az otthon, különösen az olyant, hol néma csend tanyáz, s a rideg falak, ocsó butorokon kívül egyebet nem találhat.

E lap egyik tárcájában a családi élet oly megkapó vonásokkal volt egy alkalommal cseleltve oly szépen elmondott, mikor az élet küzdelmében elfáradt férjnek megerkezésekor neje fogadja, gyenge kacsoival letörli homlokáról a verítéket s nyajszóival, szeretettel begyógyítja a sebet, mit a küzdelmes élet ejtett: — hogy szinte megdöbbenem az elhagyatottságtól, mikor az éjféli órákban szobámba lépek, hű tárcáim csak a nagy boldogságot üdvözölhettem.

Sajnálni kezdem a nőten embereket, kik megvannak fosztva a családi élet boldogságától és senki által — igazán — nem szeretve, keserve senki tengetik életüket. A lélek a felhülésében mintegy elképzeltet a nő, ki zord életemet a szerelem rózsáival körülölel és egyiránt osztozik örömeimben, bánatomban.

Egy lépés, egy szó, egy hang a tán számomra is megnyitják a boldogság kapuja.

En azonban elég gyáva vagyok az a lépést meg nem tenni a lemondás nemes elvére helyezkedve, továbbra is megmaradok a magánosság az elhagyatottság mellett. Oh hiszen némi örömet az udvarom is nyújt, mikor ugy az estéli órák magányában a hold fénye mellett elszegem a mint a vadgésztenye a dínya lombjával, — a szilvafa pedig az akáccal barátságosan ülelkezik. Majd a hettevel virág tűnik szemembe, — melynek levele néma és mégis olyan sokat beszél a multról, a kellemesen töltött órákról, — életem varázsolja elem az arcot, ki mosolyával bearanyozta életemet, felvidította bánatba merült lelkemet s éltetben első volt, ki rokonszenvével önzetlenül megajándékozott. — Igaz, hogy ma már mindennek csak emléke él, — de még az emlékezet is oly édes s ama virág szemlése rendkívül kellemes.

De pocsánat a kitérésért, — a cimben jelzett programhoz híven térjünk a tárgyra.

Gyönyörű őszi délután volt s lért otthonomat elhagyva, indulunk a kanizsai sörgyár meg szemlélésére.

Hogy kik indulunk, azt is elmondom.

Egy magas-termetű szőke nő, lelkesítő az assonyi báj és kellem minden nemeivel és két leány, kiknek egyike szép alkotával, kedves modorával nyer meg, s másik pedig rózsás arcával, kifejezésteljes gyönyörű szemével bilicssel le.

Ezenkívül velünk volt Kanizsa társadalmának egy jól ismert alakja, ki mindenütt ott van, hol a társadalom fejlődését, a város felvirágzását előmozdítani kell.

Megvallom őszintén, hogy már egy pesti lapban írtam a kanizsai sörgyárról, a nélkül, hogy az épülete, berendezést megneveztem volna, — a megtekintést pedig abból a szempontból mellőztem, mert feltém, hogy az az impressió, mit a külföldi gyárak gyakoroltak reám, tönkre tétetik s gyár és gyár között nagy különbséget talállok.

E feltevésomban kellemesen csalódtam, mert az épület s annak berendezése teljesen megfelelt a modern építészeti kívánalmainak, rend, tisztaság dolgában pedig felülmúlja a külföldi gyárakat.

A sör nagyon kellemes italul szolgál s joggal sorakozik a pilseni, köbányai melé.

Cicerónk a legnagyobb elfékezéssel mutatta meg az egész épülete, szakértő tehetségkel magyarázta a sörkészítés mesterességét.

Az épület megtekintése után, a szépen parkirozott udvarba menve, teljes lérti tanácsot elkérültünk, kiknek társaságában kellemesen folyt a tárgyalás, míg nem azt est homályba hazatérésre intett.

A jól eltöltött órák teljes mértékben éltek emlékeimben, midőn ismét a sörgyárban való megjelenésre hívtam fel. Ezuttal nem egyedül szórakozás, hanem nemesebb, magasabb cél is ösztönözt a kirándulásra. A népkönyv házára, szegény gyermekek éhségeinek enyhítésére rendezett mulatság, ami elég nagy látogatottságnak örvendett, de mégis többen távolították tündökölték, s így álléereiket megvonták a jótékony céltól.

adandó darabok változatos műsora valamint a szerződteit tagok dícséretes önzeválogatása oszakra bizonyossággal enged megjelölni, hogy a szini idény az egyszer ismét a régi jobb idők élénkségét fogja élénk tárti, és nem a közönység jóvoltából, hanem a társulat jóvoltából fog Szalkay megéldhetni, és reméljük: fenyesen megéldhetni. Szalkay neje az általában és igen előnyösen ismert *Kövesy Róza* lesz a társulat primadonnája, míg *Markovits Szidi* és *Nagy Katica* mint másodénekesnők lesznek oldala mellett A bonvivant *Timár* sem ismeretlen előttünk, és a naiva *Berzsenyi Margit* egyike társulat legkedvesebb alakja. Egyelőre nem árulunk többet el, hanem már eleve is utalunk további közleményeinkre. Most még csupán azt óhajtjuk tudatni, hogy az új, és itt még ismeretlen darabok száma nagy, többek között lesz alkalmunk *Klárát*, az új *honpolgárt, bányamestert, Chárlit néniét, Babát, keleti útazást, tüzérek a gyakorlaton* és *Barna Izó* legújabb operettjét: „*Huszdósan*” című darabokat élvezhetni. Nem akarjuk említetlen hagyni, hogy Szalkay saját zenekarral és jeles karmesterrel rendelkezik.

— **Ézred gyakorlatok.** A 20-ik honvédegyalozzred a körmei zászlóaljjal és fumei zászáddal szerdán Zákány körül tartá nagyobb szabásu gyakorlatát, melyre honvédeink szerdán hajnalban marsiroztak Kanizsáról Zákány felé.

Pénzügy.

Magyarország pénzügyi és gazdasági haladása világosan kitérzi a nagy magyar bankok minden évben emelkedő, a külföldi pénzügyi tekintélyek által szigoruan szolidnak elismert prosperálásából. Ennek a matematikai szabálysággal növekvő sikernek a fő oka abban is van, hogy a legnagyobb és legtekintélyesebb magyar pénzintézetek nemcsak a nagy pénzügyi és kibocsátási üzleteket folytatják, hanem a legintenzívebb módon és kereskedői okossággal közvetlen forgalmat tartanak fenn a nagy közönséggel is. Így a magyar általános hitelbank a nagy közönséggel folytatandó váltó- és banküzlet számára a legpraktikusabban működő fiókkal bír az általa létesített „Hermes” magyar általános váltóház- társaságában.

A „Hermes” f. hó 19. én tartandó közgyűlésén a magyar általános hitelbanknak ez az üzletága már abban a helyzetben lesz, hogy az első évre rendkívül nagy üzleti fejlődésről és ürvendetes nyereségnyereményekről tehet jelentést.

Igen kívánatos lenne, hogy a többi magyar pénzintézetek is kövessék Magyarország fontosabb vidéki városaiiban hasonló fiókok felállítását, a magyar általános hitelbank által adott ezt a kiutató példát.

— „Törvényszéki Csarnok” rovataunk a helyszűke miatt kiszorult!

Felolós szerkesztő:

Dr. LÓKE ERIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések felvé-
tetnek
Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésében
Nagy-Kanizsán.

N.-Kanizsán egy élénk forgalmu helyen levő **házamat**, egy **fűszer-üzlettel**, **pálinka-kimérési- és tőzsdei-joggal**, - más vállalat miatt - **kedvező feltételek mellett eladom!** 207-3

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

HIRDETÉSEK:

Schlick féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság **BUDAPESTEN.**

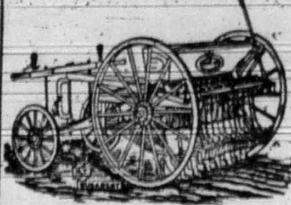
Gyár és irodák VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCI UT.
Városi iroda és raktár: PODMANICZEKY-UTCA 14. — Fiókraktár: KEREPENI-UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett
szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék
mélyítő- és egytetemes acél-ekék
eredeti SCHLICK, és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajművelő-eszközök,
valamint Schlick-féle szab. Haladás sorbavetőgépek

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindenféle gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévőkötő és marskrakó aratógépek és fűkaszáló gépek szállítató mezsei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jóállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

- Korszerű stabil gőzgépek,
- Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
- Szivattyúk és jecskendők,
- Sűrítő és sűrítő berendezések,
- Aspiráló-készülék,
- Élőmelegítők,
- Közlelművek (Transmissiók),
- Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

- Tápvíz tisztító készülék,
- Vízirtányok,
- Vaskemények,
- Malomberendezések és malomrészek,
- Gőzcséplőgépek,
- Cséplőgépek kézi és járgányhajításra,
- Járgányok,
- Szabadalmazott „Túra” sorvető-gépek (legújabb szerkezetű),

- Darálók, morzsolók,
- Szecca- és repavető-gépek,
- Ekék, Estirpátorok,
- Lókapák, halmozók,
- Hengerek és Boronák, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Kérjen csak „ZACHERLINT”

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemű férgek kipusztítására.

Semmi nem bizonyíthatja jobban elérhetlen erejét és jóságát, mint óriási elterjedésének sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a ZACHERLIN legalább néhány tucatszor felül nem múlta. Kérjen azonban mindenkor lepecsételt üveget és csak is „Zacherlin” névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisítvány!

Kapható:

- Nagy-Kanizsán:**
 Deutsch és Ebrendfeld
 Fesselhofer József
 Strém és Klein
 Schwarz és Tauber
 Armuth Nánán
 ifj. Fischer Ferencz
 Marton és Haber
 ifj. Rosenberg Miksa
 Fleischacker József
 Rosenfeld A. és Fia.
- Berzsenyén:**
 Kaufmann L. S.
- Csáktornyan:**
 Strahia Testvérek
 Graner Testvérek
 Hejrich Miksa
 özv. Göncz L.
- Csurgón:**
 Fried Albert
 Kreisler Géza
 Schwarz Béla.

- Keszthelyen:**
 Laskay Ernő
 Wunsch Ferencz
 Márton Mór
 Agoston Zsigmond
 Oszmán Pál
 Schleiffer A.
- N.-Récsén:**
 Nandrási Gusztáv.
- Periákon:**
 Sosterics Pál,
 Kramaries Viktor.
- Sümeg:**
 Salomon Markus Sohn
 Kálmán Darnay
 Radis Mátyás.
- Zala-Egerszegén:**
 Kaszler Sándor
 Rosenthal L.
 Hubinszky Adolf
 özv. dr. Unger
 Gyarmaty Vilmos
 Weiss Jónás utóda
 és Rechnitzer M.
 uraknál.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-porszóró-készülék darabja 30 kr.

GREYSEN és Tsa bécsi illatszerezés egyedi főraktára.

!! Új üzlet-megnyitás !!

Nagy-Kanizsa város és környéke mélyen tisztelt közönségének egész tisztelettel van szerencsém becses tudomására hozni, hogy helyben, a főtéren, Löwinger Ignácz-féle házban, az „Arany Szarvas” szálloda mellett egy a mai kornak megfelelő

Fűszer-, Anyag-, Festék-, Só-, Liszt- és Csemege-kereskedést

nyitottam meg és azt az alább irt — törvényszékieleg bejegyzett — czég alatt fogom vezetni.

Sok éven át helyben tett tapasztalataim, ugy a kellő tőke azon kellemes helyzetbe juttattak, — hogy a mélyen tisztelt vevőimet olcsó és pontos kiszolgálás által mindenkor teljesen kielégithessem.

A midőn a negyérdemű közönség becses támogatásáért esedezem, vagyok

kiváló tisztelettel 209-3

PAUK JAKAB.

GOTTSCHEG AGOSTON budapesti czég „Francia Cognac” főraktára.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr megpilleterre és bőrontozásra,
 legelőkelőbb tisztítók, hál és társalgó hajpor,
 — fahéj, rózsaszín, és egyéb —
 vegyület analízist és ajánlja Dr. Pohl J. J. és Kir. tanár által Németben.

Waisberg Gottlieb

325

Elismert levelek következő uraktól:

Waltler-Sarolta, ca. kir. udv. szolgálatos Bécs.
 Reich-Kolman, kir. udv. opera tanácsos Bécs.
 Reichinger Antonia, ca. kir. opera tanácsos Bécs.
 Falmann Illy, színházi k. sz. kir. színházi igazgató Bécsben.
 Odillon-Herz, színházi k. színházi igazgató Bécsben.
 von Dyck Ernő, ca. kir. udv. opera tanácsos Bécsben, stb.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr.

Üdvözléssel vagy az öszeg előleges beküldése után küldetik —
 Kapható a legelőbb illatszerezés, Gyógyszer keres-
 kedésben és Gyógyszerárban.

Borkeletesség:

F. S. a t o n a Ollóp-féle hán.

Ide intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bírmontellon levelek csak ismert emberekől fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankgyegetlet, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyi takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfözde r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület - Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes évre 12 korona (6 frt - kr.)
Félévre 6 korona (3 frt - kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítatnak

Nyilttár pótlóára 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intéendő.

Király és a nemzet.

(=) Fény és pompa között folytak le a balassa-gyarmati királynok; — de ezt a külső fényt és pompát felülmulja az a hódolatjeljes, belső szeretetről tanuskodó mély ragaszkodás, mely a nép lelkes óvációjában nyilatkozik meg szeretett királyával szemben; — e hűségnek amaz elragadóan szép nyilvánulásában, melyekkel a szeretett király mindig találkozik, valahányszor ez ország egy része szerencsés a felséges királyt üdvözölheti.

Szépek azok a beszédek, melyeket az egyes testületek szónokai küldők nevében a felségéhez intéznek a melyekkel a szeretett uralkodó iránti alattvalói hűség és ragaszkodás igaz érzelmeinek kifejezést adnak, ki miné kétségbe vonni, hogy nem valóban szívből jövők ezek, de a lelkesedés iránt nyilatkozása, melyvel a a kétség-főzetégtől összesereglett nép ünneplő ruhájában, király ő felségét élteti, az az ujjongó öröm, mely ott ragyog mind egyiknek arcán, azt mutatja, hogy a dinasztikus hűség, mint a magyar ember hagyományos erénye, mélyen bele van vésvé minden honpolgár szívébe, ki öröhlhetelenül, s hamisíthatlan érzés gyanánt az öröklődik apától fiúra.

Valóban, valahányszor a felsége hazánk

egy-egy vidékét boldogítja látogatásával, — mindig alkalma van meggyőződnie arról, hogy ebben a nemzetben tántoríthatatlanul áll a király iránti szeretet és hűség, mely rajongó szeretettel veszi őt körül s kunyhóban és palotában egyaránt meleg ápolásban részesíti. S valóban lélekemelő az a viszony, mely király és nemzet között hazánkban fennáll. Nincsen ország Magyarországon kívül, a hol a fejedelmet oly igazán benső szeretet környezné, és nincsen nemzet, mely a hazai iránti torró szeretetet oly példás módon össze tudná fűzni a király iránti hűséggel és ragaszkodással, mint a magyar nemzet.

Ebben nyilatkozik meg az ezer éves hagyományos dinasztikus hűség, és fakad azokból a magas, fenkölt uralkodói érényekből, melyek királyunkat — az európai uralkodók sorában oly kiválóvá teszik.

Az a példás alkotmányosság, mely felséges királyunk uralkodását jellemzi, az a szigorú kötelességtudás, melynek a nemzet mindig és mindig tanuja minden honpolgár szívét csodálattal tölti el az oly uralkodó iránt, ki valóban boldogságán munkálkodik, szellemi és anyagi előhaladásukat óhajítja, s azt mindenképen előmozdítani törekszik.

Azért egy a nemzet a királyival, azért reméli tőle vágyainak, reményeinek teljesülését. — Hazánk fontos átalakulásnak megy eléje. A kormány, mely a felségének teljes bizalmát bírja, a józan szabadelvűség ösvényére lépett, meg akarja szerezni, és biztosítani akarja azokat a föltételeket, melyek Magyarország kialakulására szükségesek, hogy szellemi és anyagi téren egyaránt haladasson és az őt megillető állást foglalja el az európai államok sorában.

Azért akarja megszerezni az egységes magyar állam biztosítékait, azért lépett a szabadelvűség ösvényére, s teremtette meg azokat a törvényjavaslatokat, melyek az állam megszilárdulását elő fogják segíteni.

Nem lehet kétség az iránt, hogy a felsége e javaslatokat szentesíteni fogja, mert ismeri a nemzet szükségletét, érti a kor szózatát s azokat a követelményeket, — melyek Magyarországon a szabadelvű politikát szükségessé teszik.

A magyar nemzet biztató reménnyel tekinthet uralkodójára.

Ha valaha király megérdemelte az őszinte szeretetet és ragaszkodást, királyunk érdemelte meg azt, s a nemzet most újból megmutatta, hogy király iránti öröhletlen hűségben és ragaszkodásban semmi más nép által magát felülmulni nem engedi.

A „ZALA” tárcája.

A család büszkesége.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Irtta: Kele György.

A takarékpénztári igazgató jelentékeny egyéniség mindenütt, de különösen egy kisebb vidéki város társaságát valóságos portentum, annak a barátságát sokszor készpénzre is lehet felváltani, ami nem megvetendő előnye a baráti viszonyoknak. Nem tudom ez volt-e az oka, hogy Vámosieknél a házi vendégek nagyon megszapordtak, vagy pedig Olga kisasszony delejes hatalma vonzotta oda az ifjuság színe javát. Nem is tekintették azt a „fin de siècle” emberének, a ki oda nem volt bevezetve, s nem tartozott az udvar körébe.

Mindenki annak kiruzált, bókolt, kedveskedett s boldog volt, a ki már annyira vihette, hogy vele per „maga” beszélhetett; hzelegtek neki, kényeztettek, de leginkább a papa meg a mama bálványozták még kis korától fogva. Sokáig volt első és egyetlen gyermekük, szüntelen öleltek, csókolták, minden kívánságát teljesítették, s bár később még két nő testvér jött utána, ezeknek már nem jutott a szülői szeretetből fele annyi sem. Olga volt azután is kedvencek, büszkeségük, a kien kitombolta magát a szülői szeretet; ő volt a házi urnöje, parancsolt rendelkezett mindenki felett, de maga nem tett semmit,

dologhoz nem nyúlt, becses személyével el volt foglalva egész nap: öltözködés, ezizoma, estélyek, háok, káinház, kocsikázás, cukrászda, rénévolvasás, vig társaság volt napi gondja. Fialabb testvérei: Tera és Katica mintha cseledek jeit lettek volna, sokkal egyszerűbben, szerényebben öltözködtek s már kiskorukban hozzászórtak ahhoz, hogy kényes nénikjüket kiszolgálják, kedvében járjanak, rabszolgái legyenek a szülőkkel együtt, s ők azt a házi lejjelmet márgy megszokták, hogy eszükbe se jutott irigyelni a szép néni, vágyódni Olga kiváltságos helyzetére, a kinek külön ruhájára, asztalkészlete, még külön bora is volt, mindenből a legjobb.

Az ifjabb nővéreket nem vitték sehová, otthon a konyhán és az étkező asztal körül foglalatoskodtak, meg testvérjük mulatott a vendégekkel. Aki először jött a házhoz nem is gyaniotta, hogy a családhoz tartoznak, be sem igen mutatták őket, vagy csak odavetöleg, mint a kis leányokat szokás, pedig azoknak is már 16—17 év körül jart életkoruk száma.

Ez a két egyszerű szorgalmas házi lányka titokban mégis több hódítást tett, mint a finom, pompázó, szép, büszke nénikjük; a mulatni, szórakozni vágyó fiatalok igaz, hogy körülötte settenkedett, egész sereg udvaró vette körül; de komolyan egy sem gondolt arra, hogy az elkényeztetett léha szépséget oltarhoz vezesse, drágamulatság lett volna egy ilyen nagy igényű, kényes teremtés szeaszéleit, fényűző hajlamait kielégíteni. Nagy volt tehát Olga, a család e büszkeségéből lemekezett szülői csillogó remények

csodákozása és bámulata, mikor egymásután jöttek a kérés: Tera és Katicáért; az isteni Olga után senki sem kapaszkodott.

Ez már azután nagy igazságtalanság, tanakodtak a szülők maguk közt, s kimondták a szigorú, de szerintük jogos ítélet, hogy addig a fiatalabbak nem mennek férjhez, míg a nagyobb leányt el nem viszik és ha már annyira neki estek a túrelmetlenül kérés ennek a két pipotyaleánynak — elvihetik, de hozományt nem adnak egy krajcár sem. Nem használt ez a böcs forrás sem, — két szolid, szorgalmas hivatalnok: Peti Jóska és Sipos Dani egy napon vezettek oltárhoz a két ifjabb testvér: Terát és Katicát.

Nem lehet mondan, hogy túlságos vig lakodalom lett volna, valami nehéz, nyomasztó érzet volt észlelhető a szülők és a szépséges Olga mosolygó arculatán. Oh — csak most foghatna egyet, akárki legyen is az, menten hozzá menne; ha valami vén özvegy ember volna is, hogy boszút álljon azokon a hamis hidaigókon; akik őt eddig körül rajongták, s letromolhatná kiméletlen nővéreit, akik merészeiték őt megelőzni.

A papa bátorította, hízeltet, esküdzött neki, hogy ne busuljon, szíven fekszik, és hatalmában is van legkedvesebb leánya boldogsága, megszerezni azt, ha egész vagyonát e célra kell is feláldozni; az apai szeretet ühítté, elbizakodottá tette; azt gondolta, hogy ő a gondviselés szerepét is játszhatja, van pénze tehetőse hozzá, és különösen könnyű az, mikor a másik két lány, a két boldog nő nem reflektálhatnak semmi hozományra. Hogyan is gondolhatának erre, mi,

hiszintnek tekinté, kell bizonyítéknak tartanunk arra, hogy Magyarország püspökei hazafias érzelemmel meg fogják hajolni a törvény majestásán előtt, a mely törvényt a magyar parlament két háza megszavazott és Magyarország apostoli királya, a katolikus egyház há há szentesített. A hercegprímás és a magyar püspökök a hazafias szándéka a bitoros hercegprímás következő nyilatkozatából is kitetszik: . . . és ha e jognak élvezhetése nagy aggodalommal tölti is el szívünket, de ez nem ingathatja meg alattvalói legmélyebb hódolatunkat, nem törheti meg hűségünket . . .

Királyunk ama válaszával, mely a papnag hagyományos polgári orényeire emlékeztet, a végleges megbékülésnek oly példandó evangéliumi bölcseségű művét állapította meg, hogy sabból nemcsak minden magyar, hanem Europa uralkodói és államférfiai is tanulhatnak valamit Magyarországnak koronás királyától!

VICINALIS EPISTOLA.

Asszonyom!

Egy gyöngé orában — hiszen tudja: a férfiaknak is vannak gyöngé óráik — megígérem, hogy először nekem egy kis csevegésre; és ekkor — így mondá ön: majd meglátjuk miként tud az a rossz csont [nyilvánva a cézárs nevé] beilleszkedni a retgett nagy nének szerepébe, kik megszédítik az egész világot, nem hagyva rajt egy jó hajszálnál többet és az is saját szájföltötti szemölcsükhöz kandikál ki. Nos igen hát csevegjünk a kanizsai viszonyokról asszonyom, — de mindenképpel tegyen le arról az elszéjjelű keskeny mosolyról, amely övet von szép nyakj körül; tartsa el, kérem, mert midőn a kanizsai viszonyokról ohajtok beszélni, egyszerűs mind hallgatói ohajtók a kanizsai viszonyokról.

Ne felelje el asszonyom, hogy nem Török-Kanizsán vagyunk, hanem Nagy Kanizsán, és elvégre is én nem szegédien közkörnek az ön büdörjébe.

E őnem mindég sacramentum volna a családi tü-hely, és a szentély tiszteletén túl, ha lábaim viték is, de lélek-mérsétem soha. (Azt tudni illik kűnn hagyjam.) Ha tetszik tehát? a küszöb! Mert hiszje el, átlépve a küszöböt, — akárhány esetben elvesztemök hitűnk, a szentélyben, — pedig „az Istenben bízunk kell édes gyermekem.”

Ah, nem önt értettem „édes gyermekem” alatt asszonyom, hisz ez csak ártatlan idézet. Lehetne is ön „édes gyermek” nekem! Nem, mintha nem volna elégé cukros, különösen mikor úgy-úrbolyog szép anyai fejjel a rossz csont (még mindig én!) buhécságnál fölött; sem mint ha nem elég „gyermek” volna azzal az úde, bédító naivesággal, melylyel nési a világ sürgését-forgását, akár egy nagy, szép, enniavó baba egy tárlat ablakától, oly ártatlanul.

De önnek férje tan asszonyom, és azok tigrisek, akik fejük espéciesbe tartoznak, soha sem fognek ama felfogás megamálára emlékedni, — hogy a nő — mint a rét virága — kineve az egész világnak, melyen üdülni, épülni minden szemnek, színek van ősi joga, melyet a természetnek ávezredék ényezetével dacoló pergamentje hirdet, minden fűnek, csak a férj fűlének nem!

Egy barátom volt asszonyom, ki szép nevet illedeleg elfogadta a „rét virága” című theoriámat; de azzal a hozzátevéssel, hogy semmi ellevetése ha, mint a rét virághoz, hozzá sz a g o l o k. Ez nem tigris volt, — de egy ősnöviz előtti Mammuth vagy Hyppopotamus!

Oh I Hiszje el egy legmélyebben érző kültői kebelnek leglajdalmasabb jaijai nem képezek megindítani egy férjnek a mai realizálus világ sűket marad a legesebb szonettek számára.

Seis és szereltem, szereltem és seis — avult kö-zepkori tubdör-fogalmak!

Kérges tenyereiket mutatják ma az emberek, munka és kenyér, kenyér és munka a mai nap hideg jelzavai.

Egy részről gőngö törékeny lant, másrésztől tartós görösös fűtyökös.

Es az ilyen fűtyököst bárhol is logja az emberre a férj: Goethével mondom, mindenűt érdekes, sőt olykor — nagyon érdekes.

Ön ismét mosolyog? Ejh asszonyom ez az örökös mosoly. Hat el kell-e mondanom, hogy az én hátamon nem táncolt soha senki somfanyele, hogy én soha a küszöbön túl — — — Bocsa! Az Istenben bízunk kell, édes gyermekem! Egy szentély határán vagyunk, és az Ur szavát szerint: „Óldd le sarudat, mert a hely melyre lépsz, szent.” Itt megtoldás nélkül nem hagyhatom az Ur szavait: es saru nélkül lépted néstelen!

Ah! Asszonyom, fogadja cézárs ügyességeért ószinte elismerésemet; így orron nem talált még legyezés.

Talán mesze mentem csevegésemben — ezt legyezőjének többzűri hirtelen irányváltotatásából sejtetni vélem, de elég mesze nem ment — — kérem! tegye le azt a szörnű legyezőt, hiszen csak azt akartam mondani, hogy ha elég mesze mentem volna, el nem ért volna legyezőjével.

Különbön köszönöm az intelmet, mely talán gyöngéd volt (ezt az ön tettének erköcsi rugója állapítsa meg) de gyöngé nem volt (erre már az én orrom illelékes.) Le is fogom vonni az incidens következményeit: folytatom a csevegést. Ugy-én ősmérem kötelességeimet? Azonban engedje meg asszonyom, hogy közelebb húzódjam; végre is sz én orrom ha még oly tekinélyes, de nem végtelen, és én sajálnam, ha kedves kis csatazó hajlamának újabb eruptiója eltévesztene célját, mert úgy eltalálni, nem, ezt kétszer nem lehet.

Nó ne fíjden meg, hiszen én csak férj, akárom mondani tigris sem vagyok; neze: onként beköha zárom ket kezem, és maradok mozdulatlan (ó de mily áldozat árán) mintegy legregibb lelet a kőkorszakból; és nem fogok tovább ity ostoba dolgokat kavarni. Aluterek mindjárt kissé felszart kedélyének megnyugtatására az eredeti tárgyamhoz. — Há Kanizsa!

Kanizsa — megjegyzem, hogy O fős Károly legújabb földisméje nyomán beszelek — a szép városok legkisebbje; Övös itt bizonyára tévedt, mert szerinte Kanizsa a kis városok legszébbje közé sorozandó.

Lelke alig van, de lakóssága VI. és VII. kerülettel együtt lehet vagy huszonegyszer. Vize ritkán van, folyója általában nincs; van egy principális, de az nem polgármester, hanem canális; aztán van több ipartelepe mint például: egy sürgyára, egy malátgyára, egy sör- és malátgyára és egy maláta- és sürgyára... Tegye le kérem a legyezőjét! végre is... ha valakinek melege lehet, az én vagyok, a ki ő mellett ülök, és én ké-zségesrabdikálók; nem kérek a legyezőjét — többet.

Egyáltalán nem értem, hogy miért nem tart szokból a structollas finom legyezőkből készletet, mikor azok kellemesebbek, mint az elefántcsontfűcherek.

Igenis én nem tudok több ipartelepről mint a fentidézett négyről; de ezeket betéve tudom, mert unos-untig mindég szemem előtt látom falragaszok alakjában.

Aztán meg beszéltet magáról városunknak beérzgetett új-azulótie; egyik vasárnapon csekélyebb a másikon súlyosabb testi sértésekkel összekötött nyári mulatságokat rendez, de mindég rendez.

Perse, hogy irigy szemmel nézik a többi vállalatok, mint például a gépgyárak; de szemese a világ, asszonyom.

Miért nem rendez a gépgyár vasárnaponként díazonási tíz krajcár belépti díj mellett? Há csak a hideg sör önthető és a meleg vas kúnya? Par-don! Megvallom, elingadtattam magamat, de észrevettem volna, ha nem is fordítja felém azt az irtóztató legyezőjét.

Habár bízom benne asszonyom, hogy ez a — mint mondá: édesanyjától örökölt puska, akárom mondani: legyezés még 1863-iki modell és mint ilyen nincsen ismétlésre berendezve, mégis némileg feszélyezve érzem magam mellette.

Hat engedje meg, hogy mára befejezzem — mert a folytatásban is hinnünk kell — „édes gyermekem!”

Juvenal.

Felhívás előfizetésre.

Október elsejével utolsó negyedébe lépünk ennek az évek, melyben a közönségnek lapunk iránt fokozottabb mértékben tanusított szives érdeklődését azzal vizszoztuk, hogy a lapunkat hetenkint kétszer megjelenő lap-pá fejlesztettük.

Hogy a lapfejlesztésnek e szerény fokán miként ügyekztünk ószinte, odaadó munkával megállni, azt megítélni a nagyon tisztelt olvasóközönség hivatott és illelékes. Mi csak azt tudjuk, hogy elszomorítóan nyomott közéletünkkel s a közügyek iránti, szinte érthetetlen közönytényel szemben mindent megtettünk a helyi érdekek méltatása szempontjából is.

Az ószinte jó szándék, az önzetlen odaadás minden olyan mozzanattal szemben, melynek kimerítőbb tárgyalása a vidéki hírlapirodalom föladatai képez, — ezenül sem fog nálunk hiányzani. Szerény erőnk és nagy jóakaratumk egész összességével küzdünk azért a jobb irányu kibontakozásért, mely majd városi közügyeink minden vonalán a teremő munka-buzgalom erejével viszi városunkaj, közéletünkkel a haladás magasabb színvonalára, ahol a folytonos fejlődés, folytonos tökéletesedés élet-ere lűkter.

Óhajtának városunkat olyan mégyei gyujtó pontul látni, ahová a vidék összes kulturális és nemzeti erői tömörülének, hogy azután innen az összesített erő teremő hatalmával sugárzanék szét a haladás valódi fénye.

E gyujtó pontból szeretnők megyénknek szinte hihetetlenül lehanyaglott erejű közéletét visszadni annak a szép színvonalnak, a honnan egykor az egész hazát beragyogta.

Mindenki hozzájárulhat ez eszményi cél elérésének küzdeleméhez, aki ószinte, önzetlen szívetéssel csüngvárosunk és megyénk közéletének jobb jövőjén.

E küzdelemhez kérjük a n.t olvasóközönség szives támogatását.

A »ZALA« előfizetési ára:

Egész évre . . . 12 korona (6 forint.)

Fél évre . . . 6 korona (3 forint.)

Negyed évre . . . 3 korona (1.50 kr.)

Tanítók és jogyzók — ha egyszerre fél vagy egész évre fizetnek elő — lapunkat féláron kapják.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

pénzüldbank igazgató-helyettesének Walkó Lajosnak igazgatóvá történt jól megérdemelt előléptetésben jutott kifejezésére. A pro rata temporis 11.27% haszoneredmény elég érthetően szól a mellett, hogy Walkó igazgató e megtiszteltetést csak kereskedői és szervezői kitűnő szakavatott cselekményei által érdemelte ki. Ezt a hasznat ugyanis a bank elérte annak dacára, hogy a társas üzleteket még nem számolták el. Az intézetnek tehát csak gratulálhatunk, hogy az ügyvezető igazgatók soraiba oly gyakorlatilag tapasztalt pénzügyi szakember lépett, mint Walkó, éppen mert a bankbizományi és vidéki üzlet terén a legelső jokról küzdötte fel magát arra a magas állásra, melyet most a fővárosi bankigazgatók sorában elfoglal és méltón betölti.

C S A R N O K

LORD BYRON

„KAIN“-jából.

(A b e l h a l á t a. — III. felvonás.)

Fordította: Győry Ilona.

ABEL: [Hö.]

Üdv Kain!

Es égi béke veled.

K A I N:

Üdv, öcsém!

A B E L:

Hugunk beszélj, távol utra keltél
Egy szellemmel szövetségemben, a ki
Magasab a többiekénél. Mondd, hasznot
Atyankhoz és az anyatokhoz, kikket
Tárlkozunk?

K A I N:

Nem.

A B E L:

Úgy ne járj vele.

A Legmagasabnak ellensége tán.

K A I N:

S az emberek barátja volt-e az
A Legmagasab, mint nevezéd?

A B E L:

Neveztem?

Ma oly csodás minden szavad, Kain.
Hugom, Adah, hagyj itt magunkra kissé,
Mig aidozunk.

A D A H:

Isten veled, Kain.

Óleld előbb fiad, E tiszta lélek

És Abelünk buzgó imája adjon

Békét neked s malasztot. (El a gyermekkel.)

A B E L:

Merre jártál?

K A I N:

Nem is tudom.

A B E L:

S miket láttál?

K A I N:

A tér

Holt s halhatatlan, végtelen s hatalmas
Kejtelmeit s a számtalan kimult
És létező világot; rémletes

Káprázatok kavargó forgatagját

Napot, hold s féldeteket, sphaeráikon

Körülem mennydörögve s képtelenné

Tón arra ez, hogy emberrel beszéljek

Hagyj engem, Abel.

A B E L:

Ah! szemed szokatlan

Lángtól lobog, arcod sajátzerű

Szin festi, hangod nem természetes. Mit

Jelent ez?

K A I N:

Azt — — — Hagyj kérlek el!

A B E L:

Csak akkor,

Ha majd imádkozánk s megáldozánk.

K A I N:

Áldozál csak magad, hisz Jehova

Téged szeret.

A B E L:

Mindkettőnk, reménylám.

K A I N:

De téged inkább; — engem ez se bánt
Imádni öt neked való. Imádd,
De csak magad; legelőbb nekülem.

A B E L:

Kain, nem érdemeim jó apánk
Fia nevét, ha mint idősbiket
Meg nem becsüllek úgy, hogy Istenünk
Oltárhoz elsőnek hívjalak
Imára s áldozásra; ez neked
Előjogod.

K A I N:

De e jogot sohsém

igényelém.

A B E L:

S ez fáj nekem. De most
Tedd kérlek azt. Csakóka képzelet
Háborgat így. Imánk megnyugtatand.

K A I N:

Nem, semmi már nem ad nyugtot nekem.
A szív nyugalmat én nem ismerem,
Bár öseröket láttam nyugalomban.
Oh hagyj el, Abelem, vagy mensem engedj,
Itt hagyvi téged jámbor szándokodnak.

A B E L:

Nem úgy! Maradj, ma veled áldozom,
Ne ingerej!

K A I N:

Ha kell, legyen tehát!
De mit tegyek?

A B E L:

Tied ez egyik oltár!

K A I N:

Válassz helyettem. Nekem kórákás
S időmb csupan.

A B E L:

De válassz!

K A I N:

Megtevém.

A B E L:

Magasab s megillet, mint idősbiket.
Készítad, mit áldozol.

K A I N:

-S te mit?

A B E L:

A nyáj

Zsengéit, a javát. Szerény ajándék,

Mit pásztor adhat.

K A I N:

Nyájt ne! Örök én
A földet árom, s azt adom, mit ad
Munkám jutalmul: gyümölcsöseit.

(Gyümölcsöt szed.)

Nézd, mint virulnak, érvék, ime!

(Oltárakat felékesítik s lángot gyújtanak.)

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR. *)

Egész selyem, mintánost Fennardokant
(mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 król
3 ft 65 krig — valamint fekete, fehér s színes
selyemszövetek 45 król 11 ft 65 krig szállít — sima,
kockás, csikos, virágos, damasztolt minőségben (mint-
egy 240 féle dispositio és 2000 különböző szín és ár-
nyalatban) szállít postabér- és vámmentesen a privát-
megrendelők lakására Henneberg G. (cs. kir. ud-
vari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták
postafordulóval küldetnek. — Svájcba címzett leve-
lekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ra-
gasztandó. (2)

*) Az a rovathban közzétételért nem vállal felelősséget a szerk.

Nyilatkozat.

Alóliirt Ságodi lakosok a f. évi Szeptem-
ber hó 14-én kiűtött tűzvész alkalmával
összesen mintegy kétezer forintnyi összeg
erejéig károsodtunk.

Az országos magyar kölcsönös biztosító
szövetkezeletnél biztosítva volt terményeink
elpusztulását a szövetkezet vezérigazgató-
ságánál bejelentvén, 24 óra leforgása alatt
a szövetkezet kiküldött tisztviselői kárun-
kat a legméltányosabban megállapították s
a kárösszeg harmadnapra minden levonás
nélkül bérmentve megküldetett.

El nem mulasztjuk ezen előzékeny és
gyors eljárásért az „Országos Magyar Kő-
csönös Biztosító Szövetkezet“ nek köszö-
netünket nyilvánosan kifejezni s nevezett
szövetkezetet a nagyközönség különös fi-
gyelmébe ajánlani.

Ságodon, 1894. szeptember, 20-án.

E l í r t t ű n k:

Pozni József, bíró, Simon József,
Bárány Jenő,
Vutskits Ignác, Horváth József,
károsultak.

Ünnepi imakönyvek.

A közelgő zsidó ünnepek alkalmából
van szerencsém a n. é. közönség figyelmét
raktáromon levő dús választékú

Ünnepi

Imakönyvek

magyar és német fordításban,
vászon, bőr, plüché és csont kötésekben, valamint

Talár (Thales)-jaimra

felhívni, ugyszintén

Ujévi üdvözlő kártyák

rendkívüli nagy választékára.

Fischel Fülöp,
könyvárus N.-Kanizsán.

HIRDETÉSEK.

MA VASÁRNAP
SEPTEMBER HÓ 23-án
közös

Táncgyakorlat

tartatik

a „Polgári Egylet“ disztermében,

melyre a tánckedvelő ifjuságot tisztelettel meghívja

Rechnitz József,
okl. táncandr.

Kezdeté este 8 órakor!

Legújabb zsebpendő illat

Wekerle Bouquet.

Legfinomabb toilett-baluti és Salon Parfüm a legkellemebb illattal; Dr. Wekerle miniszterelnök természet hűrozképével ellátott legelegánsabb kiállításban.

Ára 1 frt,

a pénz előleges beküldésével.

Kapható minden illatoszer kereskedésben, vagy pedig közvetlen a gyáronál GREYSEN & Co. Wien, II. Praterstrasse 11.

5745. — k. ú. 1894.

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. ügyészség felügyelete alatti központi és hatósága területén levő osztrónyai, keszthelyi, letenyei és parlaki kir. járásbíróági fogházakban letartóztatott foglyok és rabok rendszeres élelmezésének — valamint a betegek számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó étadagok és orvosi szereknek a jövő 1895. január hó 1-től terjedő évre — esetleg kivételösen 3 évre leendő egyhitea biztosítása iránt a nagykanizsai kir. ügyészség hivatalos helyiségeben

folgó évi október hó 6-án délelőtt 10 órakor zárt ajánlati tárgyalással egyhökapsolt nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánok azzal értesíttetnek, hogy az 50 krajcáros bélyeggel ellátott s az alábbi kellékeknek megfelelőleg kiállított és felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig az alulírt kir. ügyészségnél nyújthatók be.

Később érkező ajánlatok valamint az árlejtés bejezte után tett utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kiírva külön ajánlat teendő: 1.) a rendszeres étadagra nézve 56 dgr. kenyérral együtt. 2.) a bőjti (112 dgr. kenyér étadagra nézve végül 3.) a betegek a részére kiszolgáltatandó ételekre nézve, mely glabbi ajánlatoknál a számvevőőleg megállapított kikialltási árakhoz viszonyított százalékos leengedés mennyisége tüntetendő ki.

A bánatpénz összege 1050 forintban állapítatik meg, mely kémpénzben vagy szabályszerint biztosítékul elfogadható értékpapirokban az ajánlatához melléklendő, a szóbeli árlejtésben részt venni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt letendő, kismeltetven, hogy még te nem bonyolított hasonló vállalatoknak letében levő biztosítéka illetőleg az arra való hivatkozás az előírt bánatpénz nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók előzetlük és vagyoni állapotuk iránt magukat zárt ajánlatához melléklendő, a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatóságai bizonyítványnyal igazolni tartoznak.

A piaci árak alapján számvevőőleg megállapított kikialltási ár:

a rendszeres étadag töt éték ára 10. 90. kr.
56 dgr. kenyér ára 5. 60. kr.

összesen 16. 50 krbán.

a beteg étadag kikialltási áráról valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészségi irodájában a hivatalos órák alatt értesítés szerkesztendő, s az árlejtési feltételek ögmerete valamint az, hogy ajánlat tevő magát azoknak aláveti az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlítendő.

Nagy-Kanizsán, 1894. szeptember hó 19-én.

STOCKER ANTAL,
kir. alügyész.

GREYSEN és Trsa bécsi illatszerezés egyedóli főraktára.

!! Uj üzlet-megnyitás !!

Nagy-Kanizsa város és környéke mélyen tisztelt közönségének egész tisztelettel van szerencsém becses tudomására hozni, hogy

helyben, a főtéren, Löwinger Ignácz-féle házban,

— az „Arany Szarvas“ szálloda mellett —

egy a mai kornak megfelelő

Fűszer-, Anyag-, Festék-, Só-, Liszt- és Csemege-kereskedést

nyitottam meg és azt az alább írt — törvényszékiileg bejegyzett — czég alatt fogom vezetni.

Sok éven át helyben tett tapasztalataim, ugy a kellő tőke azon kellemes helyzetbe jutattak, — hogy a mélyen tisztelt vevőimet olcsó és pontos kiszolgálás által mindenkor teljesen kielégíthessem.

A midőn a nagyérdemű közönség becses támogatásáért esedezem, vagyok

kiváló tisztelettel 209-3

PAUK JAKAB.

GOTTSCHEG ÁGOSTON budapesti czég „Francia Cognac“ főraktára.

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57^a sz.

KÜHNE EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

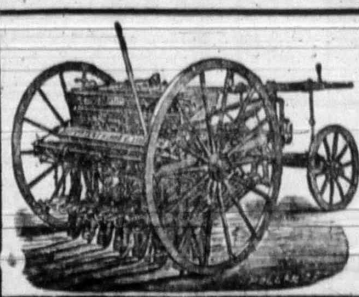
ajánlja általános kedvelt, egyszerűségében felülmulhatlan s több mint 14,000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított árakon.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL“ legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-feje ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban. Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kítűnő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglegő

munkaképesség.
VENTZKY-féle
FÜLLESZTŐK.
Szecska-és réparavók
stb.
Árjegyzékek bérmentve.
Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57^a

Első és leg. égibb stearin-gyertyagyár Ausztria Magyarországnban. — Csak rózsaszínű csomagolásban valódi.

Valódi

Sarg. F. A. fia és társa.

Iroda: Bécsben,
IV. Schwindgasse 7.
210-6

Millly gyertyák.

Ar: szeptember 15-én a 560 gr. 10 filléres óta csomagoként) a 500 gr. 8 „ „

olcsóbb.

Cs. és kir. udvari szállító.

WEISS JAKAB

≡ BUTOR ≡

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-féle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorkodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden faju és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig — dúsán van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb ízlést kielégíthetem, hanem egyuttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbben vásárolhat.

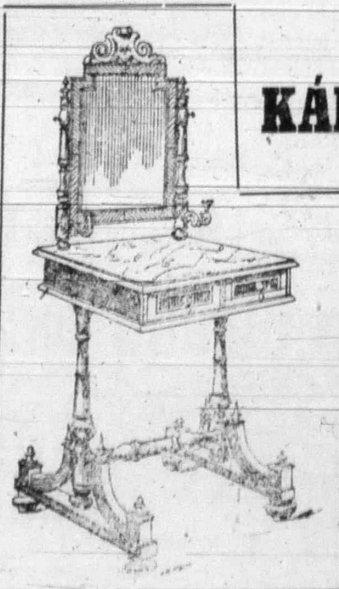
Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB

tanulságos tüzet megrendelhető Kolozsvárott, az E. M. K. E. főtitkari hivatalában, 26 krért.

Zsebtolvajlás. Menzser Olga tanuló nő a polg. isk. III. osztályában, e hó 22-én a piacra ment bevásárolni. Midőn egyik helyen fizetni akar, nem találja ércsenyét, melyben 8 forint készpénz I gyémántgyűrű és 1 igaz gyöngy volt. Csak midőn ércsenye hiányát konstataulta, jutott eszébe, hogy egy aszonyma folyton kísérgette és egy izben úgy tűnt fel neki, mintha valaki a ruha hátsó részén lévő zsebét érintette volna. Gyanuja tehát ezen aszonymra irányul. A rendőrség, kinél az esetről jelentés tétetett a nyomozást megindította.

Merelli Mint lapunk mai számában közölt híradásból látható a „Polgári Egylet” nagytermében. Vasárnap f. hó 30-án és hétfőn október hó 1-én este 8 órakor Merelli ur a híres illusionista előadást fog tartani. Nevezett azon szerencsében részesült, hogy művészetét több alkalommal koronázott királyunknak kik a legnagyobb elismerésbe részesítették bemutathatta. Merelli ur a néző közönség érdeklődését rendkívül ügyes mutatványaival mindvégig fenn tudja tartani, és a sajtó általánosan elismeréssel van eltelve iránta és hiszük miszerint itt is ép oly kedvelté fogja lenni mégát, amint más városokban. Ez alkalommal be fogja mutatni a legújabb kor vívmányát egy nőnek a nézőtérrel való eltűnését és ennek magyarázatát, valamint az ő „műsmerreit” is.

CSARNOK
LORD BYRON
„KAIN”-jából.

(Ábel halála. — III. felvonás.)

Fordította: **György Ilona.**

(Polytasia)

A B E L:

Bátya
Te, mint idősb, te nyujds először is
A háladó imát, áldozva.

K A I N:

Hozzá
Nem értek én, első te légy tehát
S követlek, úgy, a hogy tudom!

A B E L: (térdelev.)

Nagy Isten!

Ki akottál és életet leheltil
Belénk, magáldva minket és kimélve
Atyánk bűnének ellenében is,
Hogy el ne vesszünk, mint veszék vala.
Iséletdbe hogyha nem vegyül
— Enyhíteni azt — az irgalom, miben
Gyönyört talasz, olyan kegyelmet adva,
Mely Edentül tünik fel nagy hűnünkhez
Képest. Világosságnak atya! Te
Jónak, dicső és öröknek alkotója,
Ki nélkül üdv nincs senki — semmiben
Kivel nem is tévedhetünk, kivére
Mindenható jószágod valamely
Szent célszatóból, mit nem érthetünk bár,
De teljesitenünk kell. Oh fogadd az
Első nyáj első zsengéjét. Magában
Csak semmi. De mi is lehetne más
Előtted bármi? Am azért fogadd
Mint hálajelt attól, ki itt eged
Előtt, magát porig lehajtja, melyből
Teremteték, imadni tégedet
S neved dicsőírnai mindörökké!

K A I N:

(felgyenesedve áll a következő beszéd alatt.)

Szellem,

Akárki és akármilyen légy; talán
Mindenható s ha jó, csak annyiban,
Hogy tetteid gonoszról mentesek
A földön Jehovah s az égben Isten
Vagy bármiképp neveznek, mert hiszen
Tulajdonod szint anyni mint műved!
Ha hajlamod imák nyerek ki, úgy
Vedd hát; — ha oltár nyer meg s áldozat
Békít ki: im vedd, két lény nyujtja itt.
Ha vért kívánsz: itt füstöl jobb felől
A pásztor oltár, nyája alszebből
Szolgálatodra ontva azt neked.
Egedre véres tömjént gözölgve.

De hogyha földnek illatos gyümölcse
S a nyájas évszak ifju pázsita
— Mit áldozok a napnak areulajta
Előtt, mely érlel — teiszó neked,
Miként olyan, mi szenvedést nem ért
S inkább gyümölcse önkézed művének,
Mint kérélek, hogy a miekre néz;
Ha olyan oltár, melyen áldozat nincs,
Se vér: kegyed kinyerni képes, úgy
Tekints rá s arra, a ki nyujtja. Olyan,
Minőnek alkotád. Nem vár olyat,
Mit terdeléssel nyerne csak. Ha rossz:
Lesujthatod, hiszen mindenható vagy,
Hogy birna ellenállni? Am ha jó
Sujtad, vagy kiméld tetszés szerint, hiszen
Csak rajtad áll. Jó s rossz erőtlének
Magokban és csupán tetszésed ád
Erőt nekik. Beennük mi jó, mi rossz
— Mindentudó nem léven — nem tudom
S mindenható nem is íélhetek
Csak türetem paráncsait, miképp
Eltürtem eddig is.

(Ábel oltárán a tűz fényes lángra lobban s az ég felé
száll, míg Kain oltárát egy forgószél ledönti s a gyümölcsöt a földre szórja.)

A B E L: (térdelev.)

Bátyám, könyörögj,

Ur haragja rajtad!

K A I N:

Mért?

A B E L:

A földre

Leszörve a gyümölcs.

K A I N:

Földből eredt,

Hadd térjen arra vissza! Magva nyáron
Hozza a gyümölcsöt. Amde nézd, az égő
Husáldozat nagyobb sikert árat.
Hogy nyalja vértől sűrű lángjait
Az ég.

A B E L:

Ne arra gondolj, áldozásom

Miképp fogadja az; inkább ujjat adj,
Mig van idő.

K A I N:

Oltárt nem építek

S nem is török!

(Polytasia következik.)

IRODALOM.

— A „Magyar Hírlap” a legérdekesebb, leg-tartalmasabb független politikai napilap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Józsefkörút 47. Előfizetési ára egész évre 14 frt, fel-évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr; 1 hónapra 1 frt 20 kr. A „Kis Világ” képes gyermeklap előfizetési ára a „Magyar Hírlap” előfizetőinek negyedévre 50 kr. Bármely más lap előfizetője is megrendelheti a „Kis Világ”-ot negyedévre 75 krért.

„Törvénytörési Csarnok” rovatunk a helyszűke miatt kiszorult!

Szerkesztői üzenet.

PACSNA. A tudósítást köszönjük. Miskor is szerencséltesse lapunkat.
Helyben A beküldött humorizmet lapunk legközelebbi száma hozza. A mostaniból aktuális dolgok kiszorították.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR*)

!! Merelli-színház !!

a „Polgári-Egylet” nagytermében

Vasárnap f. hó 30-án és hétfőn okt. hó 1-én

csak két

nagy diszeladás.

Chevalier Merelli, Bella

Cora közreműködésével az

6 szabadalmazott légművével.

A gazdag műsortól kiemelendő;

Itt először: **Színház a víz alatt** 3 nagy vízmenedével.

A műsmeretek (New-Yorkból)

Mysterium, eltűnése egy nőnek szabadon a nézőtérrel.

Jegyek előre válthatók Práger Béla gyógyszerárúban.

HELYÁRAK: zártszék 1 frt, II-ik hely 60 kr, földszint 40 kr, karzat 20 kr.

Pénztárnyitás este 7 órakor, kezdés este 8 órakor

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK:

Eisele József
RÉZ-, ÉRCZMŰ- ÉS GŐZKAZÁNGYÁR
BUDAPEST, V., Külső váci-út 138.

Ajánlja modern és a mai követelményeknek megfelelő szerzsámak, készletékek, valamint

hydraulikus szögecselő gépekkel
kifűtőben berendezett gyárat, bármely székességi és nagyságú gőzkazánok szállítására, szilárdly minden másnemű kazánok, csatlakozások, mint tartályok, vasszerkezetek, kémények stb. készítésére.

Különlegességek:
Steinmüller-féle szab. vízcsöves gőzkazánok
• 20 légköri használati feaznyomásig.

FELSZERELÉSEK
gőzkazántelepek, gépek, gőz- és vízvezetékek számára pontosan készítettékek s azokból nagy raktár-tarték. Teljes szesz-, csukor- és vegyészeti gyárberendezékek elvállaltatnak a legszakszerűbben készítettékek.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utczában** ujjonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gépek, Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz, Szácsítók és fecskendők, Sűrítő és sűrítő berendezések, Aspirató-készülék, Előmelegítők, Közlelművek (Transmissiók), Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.	Tüpeztisztító készülék, Vízartányok, Vaskémények, Malomberendezések és malomrészek, Gőzcsepplógépek, Céplógépek kézi és járgányhajtásra, Járgányok, Szahadalmazó!! „Tütra” sorozó-gépek (legújabb szerkezetű).	Darálóok, morzsolók, Szeceka- és repardó-gépek, Élek, Extirpátorok, Lókapák, halmozók, Hengerek és Boronák, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.
---	---	--

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítettnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

NEMZETI UJSÁG.

A „Nemzeti Ujság” alig hogy megindult, más önérzettel mondhatja el magáról, hogy szinte szokimondásával, csürest-csavarást nem tűrö ellenzéki rányával, oly sikereket ért el, a mindkettel kevés lap dicsekedhetik.

A „Nemzeti Ujság” híven törekszik arra, hogy a mit programjában ígért, becsületesen be is váltsa. Megalkuvást nem ismerő módon pyiltan és egyenesen harcolni a jelenlegi kormányrendszer ellen, nem tartva szem előlőt mást, mint a magyar nemzet jogos érdekeit.

A „Nemzeti Ujság” azon van, hogy pontosan és gyorsan informálja olvasóit minden eseményről. Levelezől vannak az ország minden helyiségében s a kontinens minden fontosabb pontján, úgy, hogy a Nemzeti Ujság a legelső forrásokból nyervén értesüléseit, hírszoigálat dolgában bátran kiállhatja a versenyt minden más hirtappal.

A „Nemzeti Ujság” vezércikkeit a felelős szerkesztőn kívül gr. Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Bartha Miklós, Bolgár Ferencz, Bottlik Lajos, Deéry Zoltán, dr. Sági Gyula, gr. Zichy Jenő, dr. Aczél Ignác, Benedek Elek, stb. írják. Türczarolatába legkiválóbb roínk dolgoznak, köztük: Benedek Elek, gr. Bethlen Miklós, Tóth Béla, Hock Janos, Brassai Sámuel, Bede Jób stb. Kiváló gondot fordít a „Nemzeti Ujság” arra, hogy minden egyes rovatában élvezetes olvasmányt nyújtson olvasóinak. Van kiváló gondtal szerkesztett újdonsági, tanügyi, egészségügyi, kögazdasági rovat. Nagy figyelemmel viselik a „Nemzeti Ujság” a vidéki élet minden ügyes-bajos dologá iránt. Hetenkint egyszer, vasárnapon a Nemzeti Ujság dívat mellékletet ad. Azonkívül minden hét péntekjén adja a **gyermekszobában** című rovatot.

A „Nemzeti Ujság” felelős szerkesztője:
GÜNTHER ANTAL

A „Nemzeti Ujság” helyettes szerkesztője:
SZEREDAI LEÓ

„A NEMZETI UJSÁG” előfizetési ára:

egyes évre	14 frt - kr.	negyed évre	8 frt 50 kr.
fél évre	7 frt - kr.	egy hónapra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr. — Kapható minden hirtapelárusítónál.

NEMZETI UJSÁG szerkesztősége
Budapest, Petöfi-utca 16.

NEMZETI UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 25.

Keil Alajos féle Padlózat-fénymáz

(GLASUR) 177-8-

legkiválóbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára: 1 forint 35 krajczár
1 kis palack ára 68 krajczár.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

hépkereket stb. bearanyozására. — Egy kis palack ára 20 krajczár.

Mindenker kapható:

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

Hirdetések felvétetnek
Fischel Fülöp könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

KLTYTHIA ZSIR HAJPOR

Tauszig Gombóc

325

Walter Manófia, ca. kir. udv. miniszter Birt.
Bodth Eszter, ca. kir. udv. oper. tanárné Birt.
Pohliger Antonia, ca. kir. oper. tanárné Birt.
Palmay Ilka, négyes és ca. kir. szab. tanárné Birt.
Gáspár Helene, négyes és saját négyes tanárné Birt.
Ódits Ernő, ca. kir. udv. oper. tanár Birt.
Egy doboz ára 1 Ft 20 kr.

Udvarföldi VAGY az összeg előlegez bevétele után küldeni.
Kapható a legújabb illusztrációval, egyéjszere keretben és egyéjszerében.

1894/95. évi kiadás. Dr. Földi J. J. ca. kir. tanár Alia Birtában.

Elszerező levelek: Kéveközd utca 101.

Walter Manófia, ca. kir. udv. miniszter Birt.
Bodth Eszter, ca. kir. udv. oper. tanárné Birt.
Pohliger Antonia, ca. kir. oper. tanárné Birt.
Palmay Ilka, négyes és ca. kir. szab. tanárné Birt.
Gáspár Helene, négyes és saját négyes tanárné Birt.
Ódits Ernő, ca. kir. udv. oper. tanár Birt.

Szerkesztőség:

F. S. U. T. S. A. Ollopfőző háza.

Ide intézendő a lap szemléli részre vonatkozó minden közlemény.

Bírságtól mentes levelek csak lementetésekből fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmú lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bank egyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letényi takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőződe r. t.” hivatals közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:

vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvtároskodás.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)

Félévre 6 korona (3 frt — kr.)

Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítottak

Nyitlár pótlóra 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvtároskodásba intézendők.

Magyarország diplomáciai sikere.

(—) A magyar delegáció energikus fellépése Romániával szemben és Kálnoky gróf külügyminiszter nyilatkozatai hatásában nemcsak a román kormány körökre, hanem a pártviszonyok alakulásában is érvényre jutottak. A józanon gondolkodó román politikusok nem csekély száma épp az utóbbi időben a magyar delegáció ülései alatt a politikailag igen fontos községi választások alkalmával határozott s döntő győzelmet aratott az ellenzéki párt terrorizmusa felett, a mely Sturza Demeter hivatásszerű összehesküvő vezetése alatt a román irredentizmus legképtelenebb excessusait család módjra kizákmányolja pártcéljaira. E győzelem Magyarország politikai sikerének tekintendő, melyet egy diplomáciai győzelem gyakorlati következményei is követni fognak abban, hogy Kálnoky gróf követeléseinek megfelelően a román kormány az eddignél nagyobb energiával fogja teljesíteni nemzetközi jogi kötelezettségeit a szomszéd magyar állammal szemben.

Igazságosan el kell ismerni, hogy Carp volt bécsi román követnek és Lahovary mostani román külügyminiszternek van legnagyobb része abban, hogy a romániai közvélemény kezd megváltozni.

Politikailag fontos, hogy az irredentista ellenzék veresége a községi választásoknál bizonyon előreláthatóvá teszi a hasonló vereséget a legközelebbi parlamenti választásoknál.

Új vasuti összeköttetések.

A jövő építési évadra számos új vicinális vasut és vidéki városok közt létesítendő rendszer-vágányu vasuti összeköttetés építése van biztosítva. A magyar állam gazdasági felvirágzására és a legszerencsésebb módon befejezett pénzügyi megerősödöttégére a legvitálisabb fontossággal bír az, hogy a főváros forgalmi érdekeiről való gondoskodáson kívül épp oly energikusan gondoskodjanak a magyar vidéki városok forgalmi érdekeinek előmozdításáról és fejlődéséről.

Ily értelemben nyilatkozott Wekerle miniszterelnök újabban is akként, hogy a magyar vidéki városoknak az az államra rendkívül fontos feladatuk van, hogy az illető ország részben a magyar kultúra vidéki központjaként működjenek és egyúttal egyesítőpontokat képezzenek az ipari és gazdasági tevékenység számára.

A magyar vidéki városok jólétének előmozdítása érdekében való gondoskodás tehát éppen nem pártkérdés. Ellenkezőleg,

miután ez a gondoskodás oly követelmény, a melyet a legfontosabb állami érdekek javára kell felállítani, szükséges, hogy a kérdéseket teljes függetlenségben a parlamenti pártok napi küzdelmeitől tárgyalják. Az állami beavatkozás és az eszközök engedélyezése a budgetből, vagyis az összes adófizetők adóinak összeségéből, természetesen nem elégséges. E téren a tartós sikerhez és a magyar vidéki városok tartós virulásához épp így nélkülözhetetlen az illető vidék köztörvényhatóságainak és önkormányzati testületeinek hathatós közreműködése, továbbá nagy magyar bankjainknak szakszerű finánciális működése.

Korábbi években Magyarország — sajnos, — kizárólag arra volt utalva, hogy a magyar vidéki városok legjogosabban befektetési szükségleteinek kielégítésével várn kellett addig, a míg valamelyik bécsi bank hosszas utánjárására a legmagasabb nyerményrészesezés biztosítása mellett rászánta magát az e fajta finanszírozások elvállalására. Ennélfogva nemcsak gazdasági, hanem politikai fontossággal is bír az a siker, hogy a pénzügyi függés e korszaknak Magyarországra nézve kedvező végetvetett, és hogy immár a vasutépítés terén Magyarországon oly elsőrangú magyar pénzintézet ragadta meg a kezdet, — mint a

A „ZALA” tárcája.

Vissza a multba.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Írta: Hajdu Gyula.

Ha multamba visszatekintek, mely még ugyancsak rövid bár, mégis annyi emléket rejt, annyi kedves órát tart varázsolva s oly sok élettapasztalatot nyújt, hogy örömmel tekintek vissza s benne a remény legbiztatóbb szálait találok a jövő felé törőnő biztos haladásomban.

Történetem számai visszavezetnek egy kis homokbuckához, melyet számomra a szülői gondoskodás fáradhatatlan karjai már csaknem két évizede, az Alföld egyik városának, Szt. László királyról híres szőlővárosomnak egyik kis területére, udvarunkra hordottak össze. Ebbe a homokba vájtam én az első gödröt, mely oly igen kicsi, szűk volt; s oh! vajjon e kis gödörnél mi volt akkor szebb kisebb? bizonyára apró kezem, karom, melylyel akkor még jó atyám, jó anyám is alig tudtam átölelni, de ennél még százszorosa kisebb volt gondom, hisz egyébre se gondoltam, mint hogy miként szerethetem szüleimet minél jobban, de megakart est sem tudtam kimutatni s csak zokogó nyrásban törtém ki, ha szobesszéd közben mondogatták: „ugy szeretsz minket, mint kecské a kását.” De lassanként megszoktam ezt a frazist, nem indított már meg pár év múlva; gondolkozni kezdtem a mondottak

és a tettek felett: feltámadt bennem az öntudat, határt vontam a magam lénye és más között, tudtam mi az enyém és tied, s megtanultam lassanként mindenkiné megadni a magáét, — de az öntudat feltámadásával csak ez a frazis érzékenyítő oldala lett elnyomva, még százszor több gyenge oldalam támadt, mely jobban elérzékenyített egy-egy helyében találó szóra is az öntudat megerkeztével egyidejűleg; most a tompán zúgó haragszó kedvetlenit el, majd a szegény kувik íjesztő esti huhogása jutatta eszembe a nagyanyám által oly sokat emlegetett halálmadarat, reszkeve hulltam anyám szerető keblére, elrejtettem arcom ölsébe s megnyugodtam lassacskán, hiszem láttam, hogy ő nekik én reám sokkal több gondjuk van, mint a mennyi gondom nekem van összesen.

Évek multak, iskolába küldtek.

Vallamon a táskával s benne a tábla és griffel szomorun tértem el hazulról, oly hosszú időnek tűnt fel a két óra, mit — akkor még előttemszürnyű módon feltűnően — egyfolytában kellett nyugodtan leülnöm, legalább ugy mutatni: nyugodt vagyok, pedig alig vártam, hogy haza menjek, ismét futottam a homok-dombhoz..... de nem..... először anyámhoz..... s kérdezősködtem atyámról, ki akkor még négy vármegyével volt távol tőlünk. Így telt el pár év, míg a sors ismét ugy intézte, hogy összeköltünk atyám, anyám s ott voltam én is, ott volt velem már a palavassz és tábla is kezembben, de már akkor szerethem iskolába járni. . . Irni olvasni, leírtam az abcét édes atyámnak

s hogy ültél e kis eredménynek. Nem is mert volna még arra gondolni sem, hogy a tiszta fiskális akar lenni, egykoron még nagyanyám sem osztogatta volna talán oly pazarul szeretetét reám, ha e szándékom előre sejtette volna. Sok fiatal embernek mondogatt, hogy minden legyen csak ügyvéd ne, — mert hát sokan haragsznak a jó fiskális urakra s végül is beismerik, hogy nélkülok nem existálhatnak, még szabadon léleken sem tudnak. Ércj szerencse vagy kar, mindjárt a fiskálishoz futnak; örökre behunyja pl. szemét egy gazdag nagynéni, mennek a fiskálishoz, hogy ók a köteles résszel be nem érik ám, mert hát hozzájuk közelebbi rokonságban állott a boldog elhunyt. Másoknak leg haza födele, amit addig annyi felszólításra nem tetek, mennek a fiskálishoz, hogy esztőlölje ki részükre a biztosítást az ceelig eshető kár erejéig s így megy tovább; összevesznek hitvestársak, hogy leendő unokájuk pap legyen: és a nagymana óhaja; a nagy-apa az uniformisban már erővel kapitányt lát unokája-ismeretlen személyében, kéaz a perpatvar, 25 évi békés házassátnak ügyvédi segély igénybe vétele nélkül való eltele után mennek a fiskálishoz, kezdje meg a válópert, így megy vég nélkül, ha nincs baj csinálnak, csakhogy fiskálishoz mehessenek, mert hát bennük hiszik bízalmuk végső szálának megerősítését, s ha ügyvéd nélkül elhibáznak valamit — miért nem mentünk a fiskálishoz — sóhajtoznak az egreke.

Szóval két és fél éves voltam, mikor a homok-buckában az első gödröt ástam, 5 éves mi-

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szaksterü és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gőzgépek,
Gőzműgöngyök, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyúk és fecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató készülékek,
Előmelegítők,
Közióművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tűprisztítító készülék,
Vízartányok,
Vaakémények,
Malomberendezések és malomrúzek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott "Tútra" sorvető-gépek (legújabb szerkezetű).

Darálóok, morzsolók,
Szecskó- és répadágó-gépek,
Ekkék, Eztírpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és Borondék, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítettnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

-36-

2 arany,
13 ezüst
trem.

9 dísz- és
elismerő
okmány

Kwizda-féle

Korneburgi marha-táppor.

lovak, aszvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, etvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint tehénknél a tejelvités a a tejelőképesség fokozása céljából.

Fő letét:

Tessék a fűhéből védjegyre ügyelni a vételei elhatározatlan kifejezésel Kwizda-féle Korneburgi marha-táppor.

Kwizda Ferencz János osztrák és kir. és román kir. udvari szállító kerületi győgy-ásertárában Korneburgban Hőca mellett.

Vaséti minőségben gyógyszer-tárakban és drogistáknál kapható.

HIRDETMÉNY!

1000 résztvevőből egyenkint 100 forint befizetendő összeggel.

közös tőzsdéi spekulációk keresztülvételére egy társaság állítatik össze.

Ily módon egy 100,000 forintnyi tőke hozatik össze,

melyet a jelenlegi kedvező tőzsdéi helyzetnél nagy eredményeket lehet elérni anélkül, hogy, mint a kis tőkénél, a tőzsdéi áramlatok veszélyének ki lenne téve.

A betét jótálláson kívül még 5% -kal kamatozik. Alulírott bankház által keresztülvitt operációkról a résztvevők, közvetlenül a kivétel után egyidejűleg fogynak értesíteni, az elért nyereség pedig havonta elszámoltatik és kifizetetik.

Betépési nyilatkozatok

Kanitz M. E. bankházához Budapestben

Kis híd utca 8. (alapított 1865-ben)

intézkedők, melyhez 10 frt melléklendő, mely után az eredeti okmány 90 frt utóvétellettel küldetik el.

Kik ezen consortiumba, a részeseidés csekély volta miatt, nem akarnak betépni, saját nagyobb spekulációinak keresztülvételére jelentkezett bankháznál, külön számlát nyitathatnak maguknak, és azon előnyben részesülnek, hogy a consortiumban szaksterüben keresztülvitt operatúrából, saját javukra fordítható tájékoztatót meríthetnek. 220 1-1

Fontos

minden háziasszony és
anya részére!

Sch. Kneipp

Elismert

legjobb

VEGYITÉK
BABKÁVÉHOZ!

KATHREINER Kneipp-malátakávéja az egyedüli, a mely a valódi kávébab ízével és aromájával bír. Ez utóbbihoz kezdetben egy harmad, később a fele keverendő.

KATHREINER Kneipp maláta-kávéja használatban a legolcsóbb vegyület a babkávéhoz, melynek az egészségre károsan ható alkotórészeit egyszerűen elenyézteti.

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja jelenleg oly kitűnően készítetik, hogy a babaávéval egyszerre öröhlhető és minden szokott módon elkészíthető.

Kathreiner Kneipp maláta kávéja orvosai kiünőségek által nyomtatékosan ajánlatik soha el nem érhetik, mert olyan tulajdonságokkal bír, melyeket az eddigelé használt pótkávék

KATHREINER Kneipp-malátakávéja tisztán élvezve, különösen nőknél, gyermekeknel és szegényekneknel, gyomor- és idegbetegekneknel bir kitűnő hatással.

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja mint hazai gyártmány kitűnő családi és egészséges kávé, — mely mindenütt kapható. — 1/2 kiló 25 kr.

KATHREINER Kneipp maláta-kávéja közkedveltsége miatt sokszorosán utanoztatik. Nyitva kimeri aru vagy családrdságra számított csomagokban levő határozottan visszaütastandó.

Csak az eredeti, fehér csomagok kérendők, melyeken világosan kivehető e név: KATHREINER!

Első és legrégibb stearin-gyertyagyár Ausztria Magyarországon. — Csak rózsaszínű csomagolásban valódi.

Valódi Milly gyertyák.

Sarg. F. A. fia és társa.

Iroda: Bécsben, IV. Schwindgasse 7.

210 - 6

Ár: szeptember 15. a 560 gr. 10 fillérel
óla csomagokéni a 500 gr. 8 " " | olcsóbb.

Cs. és kir. udvari szállító.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jóátállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Koraszérű stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyúk és fecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirációs készülék,
Előmelegítők,
Kőszalművek (Transzmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tüpoztisztító készülék,
Vízartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „Táttra” sorvető-gépek (legújabb szerkezetű).

Darálóok, morzsolók,
Szecskák és rúpapálgó-gépek,
Ékek, Extirpátorok,
Lőkapák, halmozók,
Hengerek és Borondák, valamint **mindenféle gazdasági gépek és eszközök.**

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

2 arany
13 ezüst
érem.

9 dísz- és
elismerő
okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.
lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint tehéneknél a tejjavitásra a tejlőképesség fokozására csáljából.

Fő letét:

Tessék a fönabbí vödgyre ágyalni a vértálat használatán kifejezől Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor.	Kwizda Ferenc János onstrák ca. 40 kár. és román kir. udvari esztíltó kerülti győgy-szerárában Korneuburgban Hécs mellett.	Valódi minőségben győgyssertárakban és drogistáknál kapható.
---	--	--

HIRDETMÉNY!

1000 résztvevőből egyenkint 100 forint befizetendő összeggel.

közös tőzsdei spekulációk keresztülitelére egy társaság állítatik össze.

Ily módon egy 100,000 forintnyi tőke hozatik össze,

melylyel a jelenlegi kedvező tőzsdei helyzetnél nagy eredményeket lehet elérni a nélkül, hogy, mint a kis tőkénél, a tőzsdei áramlatok részlyének ki lenne téve.

A betét jóátálláson kívül még 5%-kal kamatozik. Alutírott bankház által. keresztülitett operatíók-ról a résztvevők, közvetlenül a kivitel után egyidejűleg fognak értesíteni, az élelt nyereség pedig havonta elszámoltatik és kifizetetik.

Belpési nyilatkozatok

**Kanitz M. E. bankházához Buda-
pesten**

Kis hid utca 8. (alapított 1865-ben)

intézetek, melyhez 10 frt melléklet, mely után az eredeti okmány 90 frt utánvétellel küldetik el.

Kik ezen consortiumba, a részeseeds cékely volta miatt, nem akarnak belépni, saját hagyóbb spekulatíóinak keresztülitelére-fentnevezett bankháznál, külön számlát nyitathatnak maguknak, és azon előnyben részesülnek, hogy a consortium szakszerűen keresztülitett operatíóiból, saját javukra fordítható tájfélozást nyerhetnek.

220 1-1

Fontos

minden háziasszony
és
anya részére!

Sel. Kneipp

Elismert

legjobb
VEGYITÉK
BABKÁVÉHOZ!

KATHREINER Kneipp-malátakávéja az egyedüli, a mely a valódi kávébab ízével és aromájával bír. Ez utóbbihoz kezdetben egy harmad-később a fele keverendő.

KATHREINER Kneipp maláta-kávéja használatban a legolcsóbb ható alkatrészeit egyszer-mind elenyésztli.

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja jelenleg oly kitűnően készíteszököit módonekészíthető. Iteik, hogy a babaávéval egyszerre örölhető és minde

Kathreiner Kneipp maláta-kávéja orvosi kitűnőségek által nyomtatékosan ajánlitatik *soha el nem érhetik.* mert olyan tulajdonságokkal bír, melyeket az eddigig használt pótkávék

KATHREINER Kneipp-malátakávéja tisztán élvezve, különösen nőknél, gyermekeknél ver-segényeknél, gyomor- és idagbetegeknekél bír kitűnő hatással.

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja mint házi gyártmány kitűnő családi és egészséges kávé, — mely mindenütt kapható. — 1/2 kiló 25 kr.

KATHREINER Kneipp maláta-kávéja közkedveltsége miatt sokasorosan utanoztatik. Nyitva kimerő aru vagy családságra számított csomagokban levő határozatlan visszautasítandó.

Csak az eredeti, felér csomagok kérendők, melyeken világosan kivehető e név: **KATHREINER!**

Első és legrégebb stearin-gyertyagyár Ausztria Magyarországnban. — Csak rózsaszínű csomagolásban valódi.

Valódi

Sarg. F. A. fia és társa.

Iroda: Bécsben,
IV. Schwindgasse 7.

210 - 6

Milly

gyertyák.

Ar: szeptember 15. a 560 gr. 10 fillérel
óta csomagoként a 500 gr. 8 „ „

| olcsóbb.

Cs. és kir. udvari szállítók.

WEISS JAKAB

≡ BUTOR ≡

GYARI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-féle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden faju és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig – dúsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb izlést kielégíthetem, hanem egyuttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbben vásárolhat.

Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

